

45
68

FLACĂRA

VOL XVII
N. 701
NOIEMBRIE 1968

PENTRU ÎNTĂRIREA DEMOCRAȚIEI NOASTRE SOCIALISTE

Remarc în proiectul legii de organizare și funcționare a consiliilor populare trei prevederi de un deosebit interes pentru practicienii dreptului. Ca inovații de ordin legislativ, ele reprezintă în același timp o etapă superioară în procesul de întărire a democrației și legalității socialiste, proces promovată cu consecvență de partid.

Mă refer, în primul rând, la aplicarea — de data aceasta integrală — a principiului constituțional al eligibilității judecătorilor. Mai demult formulat, acest principiu a fost menținut și de actuala Constituție a Republicii Socialiste România, dar aplicarea lui în viață se limita la judecătoria Tribunalului suprem. Consider că însăși punerea de acord a proiectului cu legea fundamentală a statului nostru, preconizându-se alegerea și a celorlalți judecători — de către consiliile populare — reprezintă un important act de întărire a legalității.

În al doilea rând, consider deosebit de importantă includerea în preocupările de bază ale consiliilor populare a atribuțiilor de asigurare a legalității socialiste și menținere a ordinii publice. Este firesc să fie așa, consiliile populare fiind principalele organe care exercită, pe plan local, funcțiile statului socialist. În același timp, sint convinși că antrenarea în mod direct a organelor locale ale puterii de stat în această sferă de activitate va întări în mod considerabil simțul de răspundere, capacitatea de a acționa, eficiența muncii celorlalte organe răspunzătoare de asigurarea legalității și scăderea numărului manifestărilor infracționale.

Privesc atribuirea de conducere, îndrumare și analiză a activității organelor locale ale miliției, prevăzută de art.24 lit. e din proiect, ca o fidelă traducere în viață a indicațiilor repetate cuprinse în documentele de partid, inclusiv cele ale Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din aprilie 1968, cu privire la dubla subordonare a organelor miliției. Această prevedere desăvârșește măsurile luate de partid, pentru exercitarea activității de urmărire penală strict în limitele legii, de evitare a oricăror abuzuri.

Ca președinte de judecătoria mai rețin un aspect, oarecum particular, important însă pentru noi, anume acela că noua lege va asigura și o stabilitate mai mare a cadrelor, în special judecători.

Ión CONDOR
președintele judecătoria Bolintin - Vale

PROBLEMELE SĂNĂTĂȚII ÎN DEZVOLTARE

Sănătatea este o problemă socială de mare însemnătate și extrem de complexă. În ciuda realizărilor și succesele obținute de-a lungul anilor, au apărut și unele scăderi, de loc minore, care au frânat dezvoltarea sectorului sanitar corespunzător cerințelor. Cu atât mai mult cu cât solicitările și exigențele populației față de prestațiile medicale au fost și sint din ce în ce mai mari. Iată de ce a primit personalul medico-sanitar din țara noastră cu o insuflețită satisfacție dezbaterile Plenarei C.C. al P.C.R. și ampla cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la problemele asistenței sanitare în România.

Toate aspectele acestei importante activități — de la organizarea rețelei sanitare pînă la acele măsuri menite să îmbunătățească activitatea cadrelor medicale și pregătirea lor — și-au găsit ecou și îndrumări prețioase în amintitele dezbateri. Lumii medicale românești i s-au deschis largi perspective tocmai prin amploarea și profunzimea analizei făcute, trebuie s-o spunem, pentru prima oară la noi. Nu rămîne decît să împletim receptivitatea noastră cu noile sarcini, pentru a aduce medicina românească, sub toate aspectele ei, la stadiul de dezvoltare și eficacitate cerut de timpurile noastre.

Dr. Stelian IVASCU
directorul Spitalului T.B.C din Balotești

BATÎR DERDEV, adjunct al ministrului comerțului exterior al R.P. Mongole.

— Care sint rezultatele vizitei dumneavoastră la București?

— Delegația comercială a R.P. Mongole a dus tratative în vederea stabilirii schimburilor de mărfuri pe anul 1969. Țin să arăt că acestea s-au încheiat cu succes. Conducerea Ministerului Comerțului Exterior al României, specialiștii dumneavoastră, au adus o deosebită contribuție, oferindu-ne totodată posibilitatea de a cunoaște nu numai aspectele de strictă specialitate, dar și dezvoltarea impetuoasă a României.

— Ce volum vor avea schimburile comerciale dintre cele două țări?

— Aproape dublu față de cel actual. Aceasta este o dovadă a relațiilor strînse, economice și comerciale, dintre Mongolia și România. Sintem convinși că ele se vor adînci și mai mult în viitor. Încă o dată doresc să subliniez, și prin intermediul presei, succesul tratativelor noastre. Totodată țin să exprim poporului român fericitare și tot binele.

JUSTINE LORD, actrița engleză.

— Publicul românesc vă cunoaște îndeosebi din serialele cu Roger Moore, «Sfîntul». Continuați să filmați cu acest popular actor?

— Da. Colaborarea cu el a fost întotdeauna fructuoasă.

— Care este ultimul dv. film?

— O mică producție, intitulată «29», care va fi prezentată în cadrul unui festival cinematografic din Republica Federală a Germaniei.

— În ce filme veți mai fi distribuită?

— Trebuie să vă fac o mărturisire. Impresara mea m-a rugat să nu discut niciodată, cu nimeni, despre un asemenea subiect. Aș dori să joc într-un film propriu de acțiune, bun, și în același timp necostisitor. Bineînțeles, filmul ar trebui să fie destinat televiziunii.

TEOPISTE GUINGONA, președintele Camerei de Comerț din Filipine.

— Care a fost scopul vizitei misiunii comerciale filipineze în țara noastră?

— Misiunea, alcătuită din 21 industriași și oameni de afaceri, a avut o serie de convorbiri cu parteneri români din diverse sectoare. Ele au evidențiat dorința ambelor părți de a stabili relații comerciale avantajoase atât Filipinelor cît și României. În ce ne privește dorim să colaborăm cu țara dv., deoarece România posedă o industrie bine dezvoltată și cu perspective dintre cele mai pozitive. La rîndul ei, țara mea se află la începutul construirii unei baze tehnice proprii.

CRONICĂ AGRICOLĂ

Lucrările agricole de toamnă se găsesc într-un stadiu înaintat. Organizîndu-și temeinic munca, folosind din plin fiecare zi și fiecare ceas bun de lucru, unitățile agricole au reușit să recolteze în proporții tot mai însemnate roadele culturilor de toamnă. O seamă de județe, unde s-au manifestat lipsuri subiective în organizarea campaniei agricole, și-au făcut cea mai bună autocritică trecînd la fapte.

La ora cînd scriem aceste rînduri în multe unități agricole campania de toamnă a fost încheiată cu succes. Pînă la mijlocul săptămîinii trecute pe întreaga agricultură semănatul grîului și secarei s-a făcut în proporție de 89%. Și de data aceasta întreprinderile agricole de stat au fost exemple demne de urmat. Ele au efectuat însă-mînțările agricole de toamnă în cele mai bune condiții, însă-mînțînd apoi suplimentar noi suprafețe. Trebuie citate în această privință județele Ialomița, Tulcea, Constanța, Argeș, Teleorman, Ilfov, Galați, Brăila. Sint însă destule cooperative agricole care pînă la mijlocul săptămîinii trecute n-au realizat nici jumătate din planul însă-mînțărilor de toamnă. Așa stau lucrurile în județele Sibiu, Harghita, Mureș.

O lucrare de maximă urgență este semănatul legumelor de primă apariție. În primăvara viitoare la dispoziția consumatorilor vor fi puse cantități sporite de legume, în special ceapă și usturoi verde. Dar iată, sintem la

sfîrșitul lui octombrie și din cele 9 000 ha care trebuiau să fie semănat cu legume de primă apariție nu s-au realizat decît 5 860 ha. Sint unele județe — Galați, Arad — unde cooperativele agricole au semănat peste plan însemnate suprafețe cu legume. Sint altele însă, din păcate nu puține, unde lucrurile stau prost. La Bistrița-Năsăud s-a semănat zero spanac, zero ceapă, zero usturoi. Mult rămase în urmă sint cooperativele agricole din județele Harghita, Covasna, Sălaj, Botoșani.

Sintem la o oră întîrziată a toamnei. Se impune luarea acelor măsuri care să contribuie efectiv la efectuarea tuturor lucrărilor agricole care nu pot suferi nici un fel de amîinare.

AI. DUMBRĂVEANU

ATHÉNÉE PALACE— ÎN 24 DE ORE...

...este mereu altul și mereu același, ziua sau noaptea. Mereu altul — datorită numelor noi care se înregistrează la recepția hotelului. Neschimbat, datorită atmosferei de stabilitate pasageră (nu e paradox) în felurile sale postaze.

Timp de 24 de ore la Athénée Palace vin și pleacă aproximativ 30—40 de oaspeți de pe toate meridianele. Vin și pleacă, niciodată adică vreuna dintre cele 306 camere ale hotelului nu rămîne liberă...

23 octombrie 1968, ora 6,00: întregul complex Athénée Palace este cufundat încă în somn. Aparent numai La camera 547 a fost adus micul dejun. Dl. Werner Steiner, director al unei firme din Zürich, se deșteaptă după propria sa declarație, foarte devreme. Astăzi are o mulțime de treburi, la diferite ministere și instituții. Deș ora e matinală, oaspetele ia primelile relații despre posibilitatea cazării, în 1969, a circa 150 de compatrioți a săi, care vor veni în România cu ocazia organizării unei expoziții industriale...

Între orele șase și opt, braseria servește în camere și în local aproape 400 de mici dejunuri. La ora 10, în saloaneli hotelului, reprezentantul firmei Weingut Louis Guntrun a invitat specialiști români din București la o degustare a vinurilor din regiunea Rinului. Supratitlul firmei fondată în 1824 — «pivnițe, comerț de vinuri angro export» — este edificator. Titularul invitației la degustare face, la început, aprecieri elogioase la adresa vinurilor românești.

Înainte de ora prînzului în safonul restaurantului de la etajul I se întretîin, agreabil, oameni de cultură română cu oaspeții din R.P. Ungară. La amiază, restaurantul barul de zi și holul hotelului sint copleșite de animație.

Salutul care se schimbă între directorul comercial a Athénée Palace-ului, Constantin Priboi, și W. H. Tanaka este o dovadă evidentă a bucuriei revederii. Aflu că reprezentantul firmei japoneze ne vizitează țara periodic de zece ani încoace, întretîinînd cu organizațiile noastre comerciale relații fructuoase. La această ultimă vizită regăsit cu plăcută surpriză Athénée Palace-ul extins: prin noua sa aripă. «Mă simt în țara dv. ca la mine acasă: — ne a declarat interlocutorul nostru.

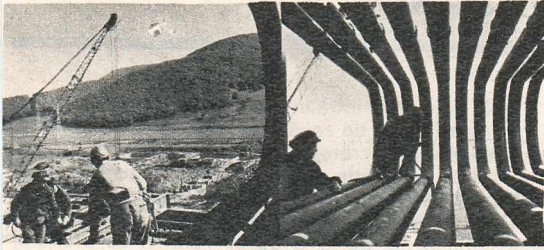
Constantin Priboi îmi dă o deslușire notabilă: «Vedeți la noi clienții nu sint doar simple numere: 245 cere cămășile de la călcat, 423 preferă tarte cu ciuperci, 156 mîncă seara în cameră pentru că urmărește la televizo transmisiile Jocurilor Olimpice. Fiecare este un oaspete cu nume și pronume care se bucură de grijă și atenție. Lucrul acesta este posibil fiindcă Athénée Palace nu e un hotel-gigant...» De acord cu raționamentul directorului comercial, dar... Athénée Palace-ul nu riscă nicidecum să devină gigantic dacă ar repune în drepturile sale legale cele 15 camere care au devenit, pe nedrept, birour administrative...

Prin tradiție, Athénée Palace este locul unde îți poți întregi informațiile despre cutare și cutare eveniment care se leagă de prezența în România a unor oaspeți străini.

Complexul Athénée Palace este deci locul unde și consemnează cronica unor evenimente care interesează pe toată lumea. Și chiar dacă pare o treabă prozaică rezultatul practic se exprimă în cele peste 3 milioane le venituri lunare realizate de Athénée Palace. Ca să nu ma vorbim despre cîntecul inestimabilă a hotelului de-a gîzdui, să zicem, pe Henri Coandă.

Viorica CIORBAGIU

4 X INSTANTANEE

Două imagini de la Centrala termoelectrică de la Jeva, de 800 MW, care se află în construcție. (Foto: M. Constantin)

Pe vechea fundație de piatră și pe baza proiectului întocmit de către Direcția monumentelor istorice, care a respectat stilul arhitectonic inițial, a fost reconstruit pe șoseaua Roman-Fălticeni «Hanul Ancuței». (Foto: P. Dumitrescu)

Recent a fost transportat de la Brăila la Pitești, cu ajutorul unor trailere, un reactor uriaș destinat Combinatului petrochimic Pitești. Problemele dificile ale circulației au fost rezolvate cu succes de un colectiv care a conceput sistemul de transport. Să notăm aici și numele conducătorului auto Constantin Neagu de la Autobaza 4 București-Filaret. (Foto: A. Rosenthal)

Plouă, spun cei de la I.A.S.-Jidveiu, cu mere. Și, adăugăm noi, datorită unei științifice și minuțioase îngrijiri a livezii s-au realizat aproape două planuri de producție. (Foto: Gh. Vasile)

MAREA LA ORA ECHINOCTIULUI DE TOAMNĂ

Ați văzut marea la ora echinoctiului de toamnă? E de o frumusețe nemărginită. Și, vai, nimeni, sau aproape nimeni, nu e ispitit de farmecul și frumusețea mării la această oră. Poate că de aceea ea, marea, e bolnavă de melancolie. Poate că de aceea ea, marea, e o lacrimă incomensurabilă. Poate că de aceea ea, marea, e prinsă de muțenie și de descumpănire. Cit au ținut lunile de jar ale verii, soarele a prins-o în brațele sale. Din iunie și pînă aproape de ora echinoctiului de toamnă ea, marea, a fost logodnica răsfațată a tuturor. Ochii ei verzi și frumoși, cu lumini superbe și infinite, ochii ei de minză arabă, sint acum triști ca o înmormintare. Marea a fost părăsită. Amanții ei de aici și de pe alte meridiane ale lumii s-au desprins din brațele ei și au plecat. Poate că au uitat-o.

Astfel își trăiește marea tragicul ei destin cînd sosește ceasul echinoctiului de toamnă.

Și totuși, în această tristețe adîncă a mării fecundează dragostea și ospitalitatea zilelor de miine cînd ea se va oferi din nou pentru a fi iubită. Ea va depăși clipa acestei tristeți uriașe. Pentru că în adîncurile ei ea poartă resursele innoitoare ale dragostei și ale dăruirii. Pentru că marea nu cunoaște nici egoismul, nici invidia. Pentru că marea a venit pe lume pentru a iubi și pentru a fi iubită.

George CIUDAN

PILULE

La filmele în premieră (cum a fost de pildă «Samuraiul») este aproape imposibil de obținut bilete în condiții civilizate și legale. Biletele se epuizează înainte de a ajunge la casă. În schimb, la intrare, diverși indivizi și le oferă cu preț dublu. Fără îndoială că militia ar trebui să fie mai fermă față de acești găinari care majorează prețul билетelor în folosul lor, dar n-ar fi oare cazul ca, forurile de resort, să reconsidere prețul билетelor la premierele cinematografice? Pentru că, după părerea noastră, o premieră merită mai mult decît contravaloarea unei omlete sau a unei halbe cu bere!

Ați observat, desigur, că de la un timp crenvurștii se găsesc din ce în ce mai rar la mezelării și localuri. De ce nu bagă de seamă oare și unitățile producătoare?

Cu cartofii am rămas de căruță. Sint puțini față de cerere și se vînd amestecați cu pămînt. Se combat pe bună dreptate deficiențele în recoltare, sortare, livrare, depozitare și desfacere. Dar hiba nu constă numai în organizare. Peste tot — puțini sau mulți, cu sau fără pămînt — cartofii sint de un singur soi: cel mai prost. La prăjit întepenesc, la fiert se sfărîmă.

Pentru înlăturarea situației actuale ar exista două posibilități. Primo: să se consume cruzi — soluție care prezintă dezavantajul că nu găsești amatori; secundo: să se selecționeze soiurile înainte de însămintare — alternativă care intrunește toate sufragiile consumatorilor dar nu și măsurile producătorilor. Cheia ar trebui căutată în stabilirea unor prețuri de contractare și vînzare diferențiate pe calitate.

M.M.M.

POPAS LA TEATRUL DIN POD

I-am revăzut pe studenții actori elogiați de regizorul Radu Penciulescu cu aproape un an în urmă, în paginile revistei noastre, cu prilejul inaugurării originalului lor teatru din podul Casei de cultură a studenților bucureșteni. Probează aceeași pasiune și seriozitate și cînd joacă teatru și cînd (actorii) împart cuburile-scaune, cînd o fac pe garderobierii, pe electricienii, pe ștergătorii de praf sau,

în fine, atunci cînd plantează în scenă decorul. Sint aceeași: Magda Bordeianu, conducătoarea teatrului, studentă la regie, Liliana Dumitrescu și Olga Volosievici de la filozofie, Anca Vidra Macovei de la arte plastice, Coca Constantin de la istorie, Dragoș Ujenic de la drept, Romeo Pistică de la filologie. Am stat cu ei de vorbă, în pragul noii stagiuni. Se anunță interesantă — și ca repertoriu și ca modalități de exprimare: «Ulise în cal» de Iosif Naghiu, «Baloane» și «Campania» de Radu Dumitru, «Bocet la hoțul de cai», «Cintecul feciorilor din Negrești» și «Cintecul zorilor» de Mihai Moldovan, «Toboșarii» de Mihai Caranfil. «Vinovatul» de Ion Băieșu și «Aici e cald și nici măcar nu bate vîntul, iar eu nu știu dacă mai faci clătite, acasă, mamă» de Costin Sămureanu — student. Stagiunea se va deschide la 10 noiembrie cu un spectacol de improvizații de text, mișcare și lumină intitulat «Ritm pe temă». La cele de mai sus se adaugă un spectacol pe un scenariu după piese de Beckett, altul compus din poezii de Baudelaire și Apollinaire (recitate pe discuri de Jovet și Barault) și un spectacol mixt din «Hamletul» lui Shakespeare și «Electra» lui Sofocle, creat din niște similitudini tematice și tipologice.

A doua stagiune se anunță, așadar, promițătoare. Mai puțin promițătoare se anunță înțelegerea unor funcționari de la Casa de cultură. Vom da un singur exemplu, în speranța că nu va mai fi nevoie să revenim cu altele, din noianul pe care l-am cules. Teatrul are nevoie, de pildă, de 10 kilograme de vopsea și 11 kilograme de tiner (510 lei) pentru vopsitul scaunelor-cuburi, precum și 10 tuburi tempera (400 lei) pentru întreținerea decorației interioare. Sumele au fost aprobate de... 18 ori, pe 18 referate, de către directorul casei, dar nimic n-a fost cumpărat pentru că... «mai așteptați un pic». S-au suit ei în pod să facă teatru dar, tovarăși, nu le luați scara...

Bazil DUNĂREANU

P.S. Tot la Casa de cultură a studenților a luat ființă un bar de zi numit «Student-club». Anul trecut, studenții se întilneau aici și făceau schimb de idei la o cafea sau limonadă. Acum se bea Campari și coniac. După autoturismele (personale) care parchează, seară de seară, puzderie, în fața Casei de cultură, se pare că «Student-club» e vizitat de prea puțini studenții...

NU ÎNTELEG!

Poate că lucrurile sint în realitate foarte simple; eu însă, mărturisesc, nu sint în stare să le înțeleg. Judecați și dumneavoastră:

Un loc clasa a II-a București Nord-Mangalia, la un tren accelerat cu locuri rezervate, costă 68 de lei; pentru biletul în sens invers, pe aceeași distanță, se percep însă numai 67,75 lei. Ambele prețuri sint imprimate foarte citeț pe biletele emise de C.F.R. și vindute la agențiile de voiaj din localitățile respective.

Ne-am exprimat nedumerirea tovarășului Craioveanu, seful Agenției de voiaj nr. 1 de pe Calea Victoriei, și am aflat cu acest prilej lucruri deosebit de interesante: prețul real și legal este 67,75 lei. Există însă și unele bilete tipărite mai de mult, pe care suma înscrisă este mai mare decît cea convenită. Ei bine, în întreaga țară continuă să se vîndă și aceste bilete! Și nu e vorba numai de biletele București-Mangalia, ci pentru indiferent care distanță dintre două localități din țară. Urmează? Un caz concret: un casier din Ciulnița percepea pentru un loc pînă la București 28 de lei, adică atît cit era imprimat pe bilet, dar deconta către organele superioare C.F.R. valoarea reală a biletului, diferența punînd-o în propriul său buzunar. Într-o singură zi a «economisit» astfel 80 de lei!

Mi s-a spus că s-au luat măsurile convenite împotriva casierului necinstit. Cred. Știți însă cîte asemenea bilete cu «suprapreț» există încă numai la casele de bilete de la agențiile nr. 1 și 2 din București? Peste 28 000 (douăzeci și opt de mii!!!). Cîte or mai fi însă în întreaga țară? Și aceste bilete continuă să se vîndă zilnic, întru păcălirea premeditată a călătorilor!

Înțelegeți oare cum poate fi justificată o asemenea situație? Eu, unul, nu înțeleg.

Mircea NOVAC

Prezentare
artistică
Vlad
MUSATESCU

COPERTA NOASTRĂ

O cunoștință de la Festivalul de muzică ușoară Brașov—1968: cîntăreața sovietică Edith Pieha.

Fotografie de
S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța postală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIRAJUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Anunțurile de publicitate (reclamă) se primesc la următoarea adresă: Agenția de publicitate ISIAP — București, str. Eforiei, sectorul 6, telefon 16 79 45.

GLOSSA

O reclamă aprinsă seară de seară pe bulevardul Magheru, în vîrf de bloc, glăsuiește: «I.D.E.B. — lumină, electricitate», atrăgînd astfel pietonilor atenția asupra avantajelor pe care le prezintă folosirea electricității la domiciliu. Eficiența acestei reclame a întrecut așteptările, demonstrînd încă o dată utilitatea publicității inteligente în epoca civilizației de consum. Într-adevăr, din 50 bucureșteni pe care i-am interogat în porțiunea dintre Piața Bălcescu și Romană, 24 mi-au spus că s-au lăsat convinși de anunț, renunțînd la opaiț în favoarea becului electric, iar alți 15 sînt hotărîți să procedeze la fel în următoarele trei luni.

Progresele științei umane sînt impresionante. Acum o mie de ani, un șef de stat doritor să arunce planeta-n aer n-ar fi putut săvîrși acest lucru, din pricină că mijloacele militare ale timpului erau limitate. Azi, poate.

«Taromul» a anunțat mai demult organizarea unei școli de pilotaj profesional. Printre însușirile ce se cer candidaților, alături de studii, sănătate și inteligență, figurează și posedarea buletinului de București. Nu-i prima oară cînd se formulează asemenea exigențe la adresa pretendenților la un viitor. Să tragem de-aici concluzia că, în anume împrejurări, actul de identitate devine certificat de calitate?

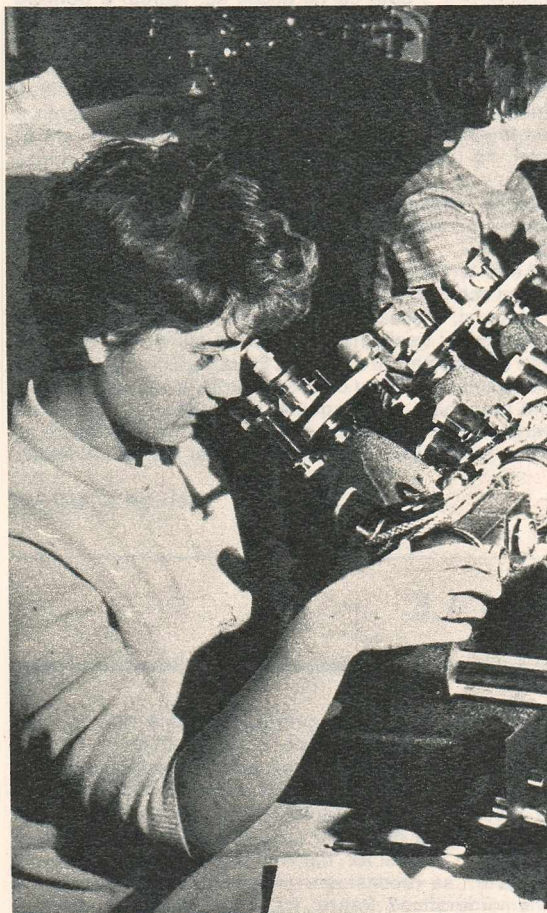
AL. MIRODAN

REPORTERUL PE TEREN

F. URSEANU

MICROSCOPUL LA... MICROSCOP

Întreprinderea optică română (I.O.R.) este binecunoscută pentru produsele ei. Pentru a cunoaște ultimele noutăți și preocupări din această întreprindere ne-am adresat inginerului Virgil Ionescu, șeful serviciului constructor-șef și adjunctului său, ing. Dumitru Ionescu. În primul rînd este vorba — ne informează interlocutorii noștri — de perfecționarea unor microscopice și realizarea microscopului de cercetare M.C.1., apreciat de specialiști drept unul din utilajele optice cele mai moderne.

Tot aici, în sectorul utilajelor sanitare, se lucrează la un nou tip de electrocardiograf portativ (nu cîntărește mai mult de 12 kg). Aparatul — spre deosebire de tipul anterior — va putea fi purtat cu ușurință chiar pînă la patul bolnavului. O altă noutate: oftalmoscopul românesc.

Să trecem mai departe: avem în față un aparat optic deosebit de important pentru industria de prelucrare a materialelor. Este vorba de așa-numitul microscop de centrare; montat pe mașina de frezat, acest microscop va da posibilitate frezorului să fixeze piesa cu mare precizie. Începînd din 1969, asemenea aparate vor fi livrate în serie uzinelor constructoare de mașini.

Și acum, un scurt popas la serviciul aprovizionării. Aflăm că: 1) «Electromotor»-Timișoara, care urma să livreze I.O.R.-ului, încă în aprilie, 677 motoare necesare aparatelor de proiecție a diapozitivelor, a trimis doar 100; și abia în mijlocul lunii octombrie. 2) Întreprinderea industrială a orașului Mediaș nu respectă niciodată termenul de livrare a comenzilor de aparat electric. 3) Uzina «Policolor»-București nu livrează nici ea la timp produsele comandate (e vorba în special de emailul negru semimat, destinat vopsirii microscopului de cercetare M.C.1).

Nu-și dau seama întreprinderile de mai sus că, în felul în care colaborează, provoacă I.O.R.-ului stagnări în procesul de producție?

ȘANTIER INDUSTRIAL

DA ȘI NU

DA, în noiembrie intră în funcțiune (la termen) marea și modernă fabrică de zahăr de la Oradea. Capacitatea de producție: prelucrarea a 3 000 tone sfeclă în 24 ore. Procesul de fabricație este complet automatizat.

NU intră însă în producție (la termen) fabrica de zahăr din Corabia, obiectiv identic din punct de vedere al capacității cu cel de la Oradea. Termen de predare, același. Cauzele: întâzieri care nu mai pot fi recuperate din partea constructorilor (Ministerul Industriei Construcțiilor) și din partea uzinelor furnizoare de echipament electric (M.I.C.M.)

DA, intră în funcțiune fabrica de ulei de la Slobozia. Alături de fabricile de zahăr, ea reprezintă una din investițiile cele mai importante ale industriei alimentare. Unitatea va prelucra 400 tone semințe și 150 tone soia în 24 ore. Flux tehnologic modern.

NU intră total în funcțiune Fabrica de maț Timișoara. Termen de predare: finele trimestrului III (1968). Cauzele: tot din vina constructorului, a furnizorilor de materiale electrice și de tevi de fontă.

DA, intră în funcțiune (înainte de termen) Fabrica de brînză telemea din Slatina. Capacitatea anuală de producție: 2 000 tone brînzeturi, 875 tone unt și 100 hl pe zi produse proaspete.

NU a fost dată la timp în funcțiune Fabrica de conserve de legume din Fetești (capacitate anuală de producție 20 000 tone). Cauzele: constructorii n-au respectat termenul de predare (trimestrul II 1968). Intrată doar parțial în funcțiune, la sfîrșitul campaniei de fabricare a conservelor, fabrica n-a realizat nici jumătate din proiectele planului.

B. SURU

SĂ VEZI ȘI SĂ NU CREZI!

În dreapta, vedeți cartofi obișnuiți, așa cum îi cumpărați de la «Aprozan» (uneori amestecați cu pămînt). Jos aveți un cartof, putem spune, ieșit din comun: are 1,5 kilograme! Colosul, din specia Carpatin, a crescut în grădina lui Petre Munteanu din Sita Buzăului (care, preținde, nu are nici o vină), iar fotografia ne-a fost remisă de Bartha Arpad din Sf. Gheorghe.

UȚIMEA-SA, PĂSTRĂVUL

Mi se pare că în «Comoara regelui Dromichete» ezar Petrescu descrie un ospăț cu păstrăvi. Deci de aici daci citire! Apoi, pe zidurile Voronețului, la capitolul «Invierea tuturor morților», din pieptul unui monstru marin iese un fost înecat, pe cită vreme, dintr-un colț modest privește cu dezinvoltură un... păstrăv. Pictorul, arpatin, a adus în opera sa o dată cu sufletul și păstrăvul.

Țară de păstrăvi cu păstrăvi puțini — asta sintem noi! Dacă franțujii ar avea văile noastre ar ridica imnuri la eruri — dar, deși nu le au, au în schimb păstrăvi cu emiluita.

Pe cînd eram copil, păstrăvii întunecau apele. Erau peele noastre un rai fluid al acestor pești de elită, cu țime de săgeată și cu ochi de Argus. Cînd te-a văzut, oți să pui în cirliig momeală de aur — nu mai trage.

Dar a venit războiul și în ape s-a aruncat troitul. Apele au fost realmente stîrpite de păstrăvi. Pe urmă a venit raconajul, în anii grei de după război, cînd hrana cea de vate zilele trecuse, vai! în rîndul articolelor de lux. Dar pe urmă lucrurile s-au rezolvat, s-au echilibrat. Era de așteptat ca văile să fie sistematic repopulate cu păstrăvi. Se face, desigur, dar în așa fel încît de ani de zile peștele rămîne la fel, sau, vorba lui Bacovia, «și iar rămîne la fel o lungă teorie!» Văratîcul și Galbena, Oțelul și Oțelul, valea Buștenilor și chiar Azuța te pun la chin: «unde sînt în căutarea unui păstrăv pricajit. Crescătorii încearcă și rare cum cometele cu coadă. De aceea păstrăvii sînt mai la Athénée Palace, în zile de sărbătoare. Și, peștele cu încăpăținare, asta într-o țară împinzită cu ape de aur, unde ca un corp omenesc cu vase capilare.

Măria-sa loștrîța n-o duce nici ea mai bine. Și nici lipăciul, fratele bun al păstrăvului, în trinitatea de aur a peștilor de elită. De aceea undița noastră pescuiește peșteri în văzduh prin apele cerului. În apele pămîntești peștele rocol ocolește pînă și pe păstrăvarul cel mai iscusit. Quousque tandem...?

AI. ANDRÎTOIU

UN POD BLOCAT ȘI NIȘTE ASIGURĂRI

Ce ați spune dacă, trebuind să luați iarna tramvaiul în stație ori trenul din gară, ați fi nevoiți să străbateți esculț o Dîmbovița de patru ori mai largă, acoperită cu loiuiri de gheață?

Cum ați privi hotărîrea birocratică care v-ar obliga, vreme de doi ani, să ocoliți pe la Băneasa ori Pantelimon, acă vreți să treceți de la ceasul Universității peste drum la Băteștei?

Din păcate, străvechiul pod de lemn, care face legătura între comuna Buciumeni-Dîmbovița, halta căii ferate, șoseaua națională și comuna vecină, Dealul Mare, zace încă nereparat.

Pînă la repararea lui, cei care răspund și se ocupă de buna stare a drumurilor au blocat această unică cale de acces cu mormane de pietriș și bolovani.

— Și noi cum mergem la gară, la șosea, în Dealul Mare, unde avem rude și interese?

— Prin Ialomița, desculți și cu băgare de seamă.

— Adică?

— Vara în șorturi, iar iarna cu aspirinele în buzunar. Ei, ai, oameni buni, nu vă speriați! **Vă asigurăm** că în 170, adică peste doi ani, vom trece la repararea podului...

— Și pînă atunci?

— Pînă atunci, s-auzim de bine.

Tare bine ar fi, dacă celor cu «asigurările» le-ar auzi rechile și ceva de rău...

Nu credeți c-ar fi chiar foarte bine?

Și un post-scriptum: în ciuda faptului că s-a lăsat la o parte dispoziția întregului debit domol al Ialomiței, comuna Buciumeni suferă de lipsa apei. Cele câteva fîntîni care o alimentează sînt aproape secate. În schimb, la cîteva sute de metri, în Dealul Mare, există conductă de apă, care ar putea alimenta prin 3-4 cișmele și comuna în întreaga ei. Dar pentru asta țevile ar trebui să treacă peste pod... Care pod...

Maria ARSENE

Din cauza unei condamnabile neglijențe a șefului de garaj, conducătorul auto al mașinii cu nr. 21 BC 144 a plecat la drum cu cauciucurile uzate «peste poate». Și, din cauza derapajului, mașina s-a dat peste cap, în plină șosea. Sintem curioși dacă s-a produs și deraparea (pe linie administrativă) a celor vinovați. (Foto: P. Dumitrescu)

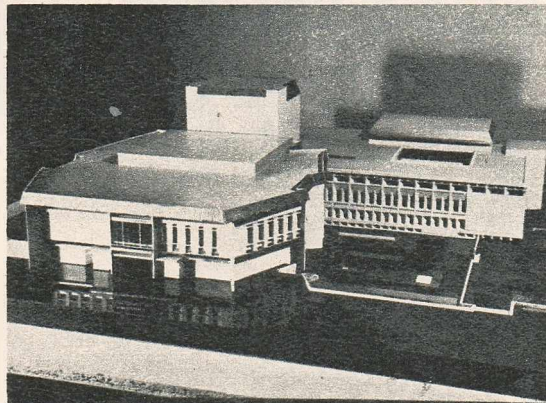
PUȚIN = DUBLU

Sînt un mare consumator de suc de roșii și ca atare știu că el poate fi procurat în două variante: în sticle sau în cutii. Altă variantă nu cunosc. Mai știu însă că sucul de roșii ambalat în cutii are același gust dar nu și același preț cu cel vîndut «la sticlă».

Una dintre fabricile de conserve care produce suc de roșii de bună calitate este «Valea roșie». Iată ce se poate citi pe etichetele cu firma fabricii: SUC DE ROȘII, 500 + 10 ml, lei 1,50 (pe sticle); SUC DE ROȘII, neto 430 g, lei 3 (pe cutiile de conserve). Se mai precizează: STAS 4098-62.

Fără table de logaritmi sau cunoștințe de teoria cunetelor îți dai seama, în două secunde, că sucul «tip conservă» este de două ori mai scump decît confratele său «tip sticlă», deși cantitatea de suc este aproape aceeași. Înțeleg că sucul de roșii «tip conservă» poate și trebuie să fie puțin mai scump decît cel «tip sticlă». Mă mir însă că «puțin» înseamnă «dublu» la fabrica de suc. Mă mir, și cumpăr bineînțeles produsul imbuteliat, lăsînd ca mulți alți consumatori cutiile de conserve să ruginească în rafturile prăvăliilor. Poate că într-o zi se vor mira și cei de la «Valea roșie». Să nu fie însă prea tîrziu.

N. MUNTEANU

La Tirgu Mureș se construiește un nou teatru. Noua construcție, concepută într-un stil modern, va fi amplasată în Piața Trandafirilor din centrul orașului. Sala de spectacol va avea o capacitate de 600 locuri.

NEGUȚĂTORUL DE SECRETE

Nici chefuri, nici lux nesăbuit, nimic din atribuțiile unei vieți de huzur ce stîrnește bănuiala și minia celor din jur, a vecinilor, a cunoscuților, a colegilor. Pînă la 60 de ani, cînd a ieșit la pensie, inginerului Teodor R. nu i se putea reproșa nimic. Împreună cu soția și fiica sa — azi în vîrstă de 13 ani — ducea un trai normal, despre care vecinii din strada Nikos Beloiannis nr. 8 nu ar fi avut nimic rău de spus. Bine apreciat pentru cunoștințele sale profesionale — specialist în construcțiile industriale de morărit și panificație — după ieșirea la pensie a fost angajat, cu o jumătate de normă, la Institutul de proiectări pentru industria alimentară. Avînd, prin pensie și noul său salariu, un venit de peste 3 500 lei lunar, avea asigurat tot ce-i era necesar lui și familiei, pentru a duce un trai decent, fără a mai adăuga salariul soției care ocupă funcția de inginer chimist la o întreprindere din Capitală.

Dar — ca în atîtea alte împrejurări — în spatele aparențelor se ascundeau trăsături de caracter necunoscute colegilor, vecinilor, prietenilor.

Am ascultat o bandă de magnetofon cu o înregistrare făcută în timpul anchetei. Îmi răsună și acum în ureche răspunsul la întrebarea: «De ce ai făcut aceasta?»

«Voiam bani! Bani! Cit mai mulți bani!...»

Cuvintele sînt lungit și puțin hîrîit. În ele ceva din tonul unor figuri celebre ale dramaturgiei: Shylock, Harpagon, Hagi Tudose...

De ce? Avea doar asigurate condiții bune de trai, nu avea o familie prea grea de întreținut. Dar setea de căpătuială l-a cuprins fără nici o măsură.

Teodor R. semnînd o declarație prin care-și recunoaște trădarea.

Ca să capete banii — Banii! Cit mai mulți bani! — de a căror sete a fost cuprins în pragul bătrîneții, inginerul Teodor R. nu s-a dat în lături de la nimic. Nici măcar de la trădarea intereselor patriei.

Lucrînd la proiectele unor construcții industriale și cunoscînd în acest fel toate datele privitoare la echipamentele cu care acestea urmau să fie dotate, inginerul Teodor R. a început să întrețină relații neoficiale cu reprezentanții unor firme străine, furnizoare, în perspectivă, ale utilajului respectiv. Contra plată, bineînțeles, a furnizat acestor firme informații cu caracter economic, pe baza cărora ofertanții puteau obține contracte avantajoase, în dauna economiei naționale.

...Pofta vine mîncînd. După ce a comis prima trădare, văzînd că nu a fost prins, Teodor R. a continuat. Pe cei cărora le trădase prima oară secrete de stat i-a trădat, la rîndul lor, oferînd, din proprie inițiativă, unei alte firme străine informații cu privire la conținutul ofertei primului licitant. Bineînțeles, tot contra plată. După care a urmat și o a treia vînzare de informații.

...Dar ulciorul... Urmarea e ușor de ghicit. Prins în flagrant delict, în timp ce înmîna reprezentantului unei firme străine documente conținînd informații economice, Teodor R. nu a putut să neghe nimic.

Tribunalul care a judecat cazul, constatînd faptele dovedite prin probele materiale administrate și recunoscute de acuzat, a pronunțat sentința: 6 ani de temniță grea și confiscarea întregii averi personale.

...La 63 de ani, cit are acum, în loc să se bucure în tihnă de roadele unei vieți de muncă, Teodor R. își mută domiciliul în spatele gratiilor.

V. SAVIN

DUPĂ CIUDAD DE MEXICO

Nocturnul spectacol olimpic la care — printr-un impecabil releu internațional căruia televiziunea română i s-a asociat cu succes — au fost chemați să ia parte, timp de 16 zile, sute de mii de amatori de sport din țara noastră, alături de alte zeci și zeci de milioane de pasionați ai sportului din țări față de care fusul ceasului mexican era, de asemeni, în urmă cu multe ore, s-a sfârșit. Inaugurată somptuos, desfășurată într-o atmosferă periculoasă prin unele rezultate de-a dreptul incredibile și încheiată într-o comuniune și o exuberanță pline de multe semnificații morale, Olimpiada a XIX-a și-a înscris prezența pe răbojul legendarelor întreceri sportive ca o manifestare de mari proporții, ieșită, din multe puncte de vedere, din comun.

...A fost, mai întâi, altitudinea, cu care numai puțini dintre participanți erau obișnuiți. Cei mai mulți au trebuit să se adapteze condițiilor speciale oferite de aerul rarefiat al Mexicului. Și asta n-a fost de loc o treabă ușoară. Am văzut câștigători de întreceri — în alergări, firește — care după fulele succesului s-au prăbușit, sufocați, pe stadion.

...A fost Olimpiada idoliilor sfărâmați. Vedete incontestabile au capotat cu neputința înduioșătoare a unor începători. Recordmani celebri, recomandați de o bună formă anterioară, nu s-au văzut în primele locuri. Alții — și mai oropsiți — n-au avut nici măcar prilejul acesta, în orice caz mai onorabil, de a... nu se vedea, ei demascându-și nevolnicia chiar în probele baremului selectiv.

...A fost Olimpiada unor rezultate pe care și cei mai optimiști le socoteau doar bune să figureze într-o povestire științifico-fantastică. Cu riscul de a părea anacronici, tot trebuie să subliniem în acest sens miraculoasele cifre cu care s-au terminat alergările la 100 m, la 200 m (bărbați și femei), la 400 m, unele dispute cicliste, săritura în lungime (bărbați și femei), ori aruncarea greutății (bărbați și femei).

...A fost — dacă putem spune astfel — Olimpiada non-conformismului. A dezicerilor, a dezmințirii celor mai «sigure» pronosticuri. Atât de fabuloase ni se par unele rezultate încât, iată, sintem tentați să ne îndoim serios că toți acești mari performeri olimpici vor putea să-și reediteze în viitoarele lor evoluții, în altă parte a lumii, rezultatele cu care și-au încununat participarea la marea întrecere.

...A fost, în sfârșit, Olimpiada la care participarea românească a oferit unele rezultate remarcabile și, în ansamblu, s-a aureolat cu distincții de prestigiu. Dintre toți cei care au făcut ca la catargul cel mai înalt să fluture tricolorul nostru e cert că Viorica Viscopoleanu e cea mai merituoașă. Și nu e vorba atât de victoria ei la săritura în lungime — în fond, destul de greu de pronosticat — ci de excepționalul rezultat: 6,82 m, care i-a dus pașii pe primul loc al podiumului, rezultat ce poartă și numărul 1 în ierarhia mondială. Celelalte trei reprezentante ale atletismului nostru: Lia Manoliu (aur, cu un rezultat excelent), Mihaela Peneș și Ileana Silai (argint), prin frumoasele lor rezultate, ne-au adus aminte, de fapt, de un adevăr mai de mult cunoscut: că la noi există un mare decalaj valoric între atlete și atleți. La box am avut decepția Giju, dar și bronzul nesperat al tânărului Cuțov și argintul fără luptă finală al «bătrînului» Monea. Medalia supremă a lui Drîmbă își are, firește, valoarea sa, dar ea nu reprezintă totuși chiar plafonul speranțelor noastre legate de acest sport în care, altădată, și la probele rezervate fetelor reușeam în marile confruntări internaționale ceva mai bun și mai edificator decît bronzul colectiv al celor cinci floretiste.

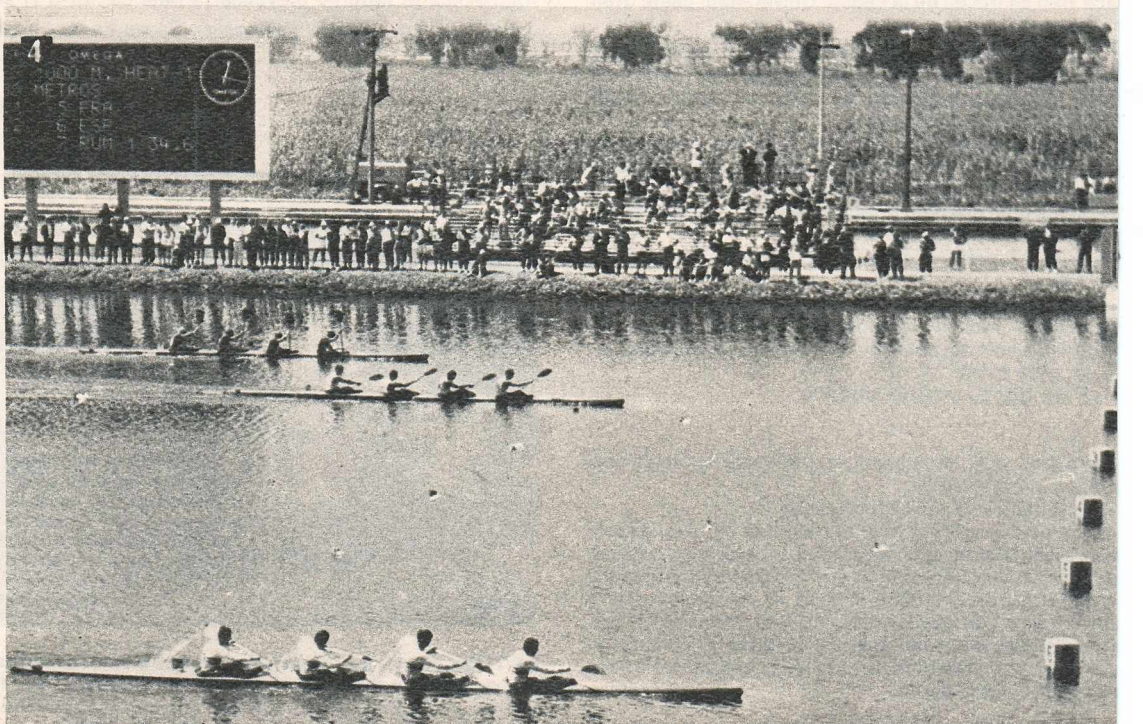
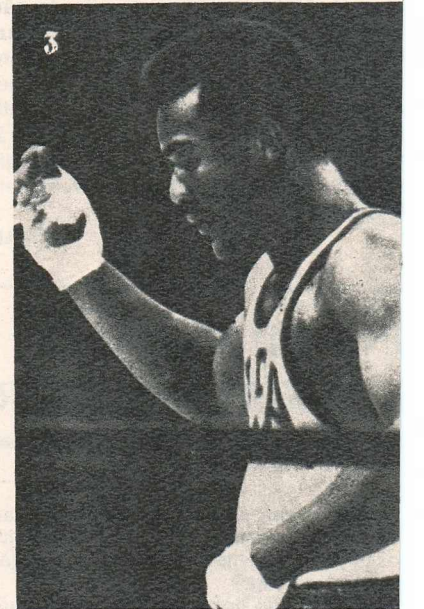
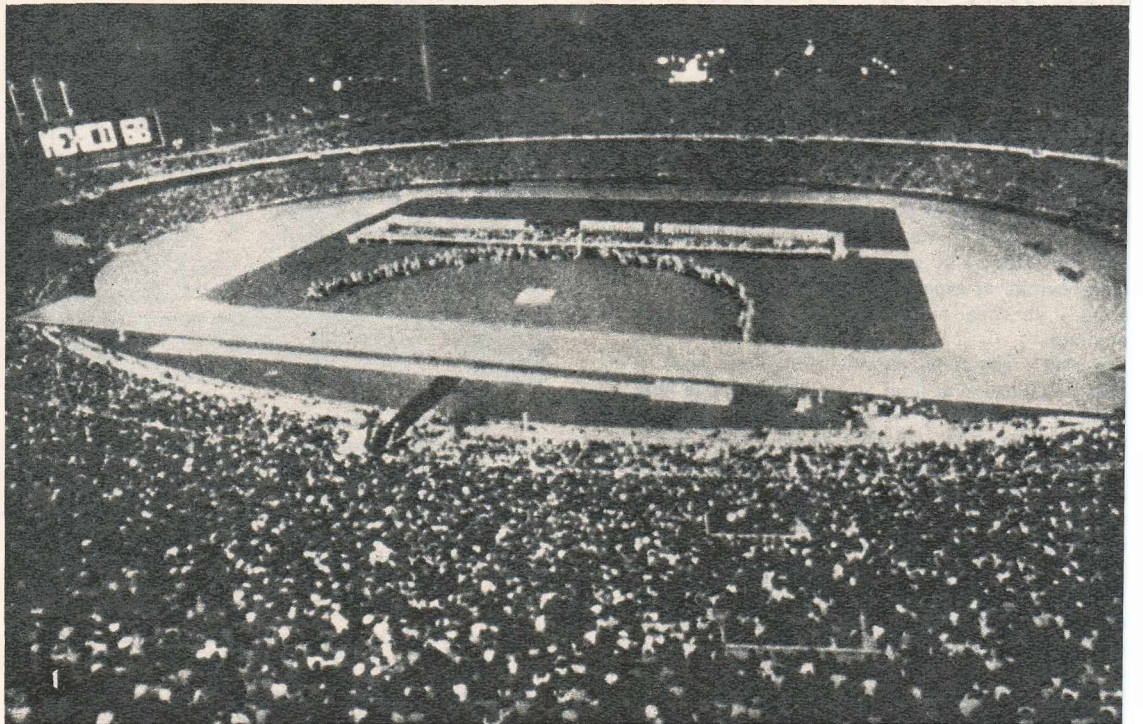
Consemnînd și așa cu bucurie rezultatele înregistrate, nu putem evita să spunem că, parcă, în gîndurile noastre intime speram totuși ceva-ceva mai mult decît aurul, argintul și cele două bronzuri cu care s-au înapoiat în țară reprezentanții țării la caiac-canoe.

Și fiindcă veni vorba și tot dînd glas unor speranțe pe care le nutream, optimiști, în sinea noastră, de la tir așteptam, de asemenea, mai mult decît singularul argint al pistolarului Roșca.

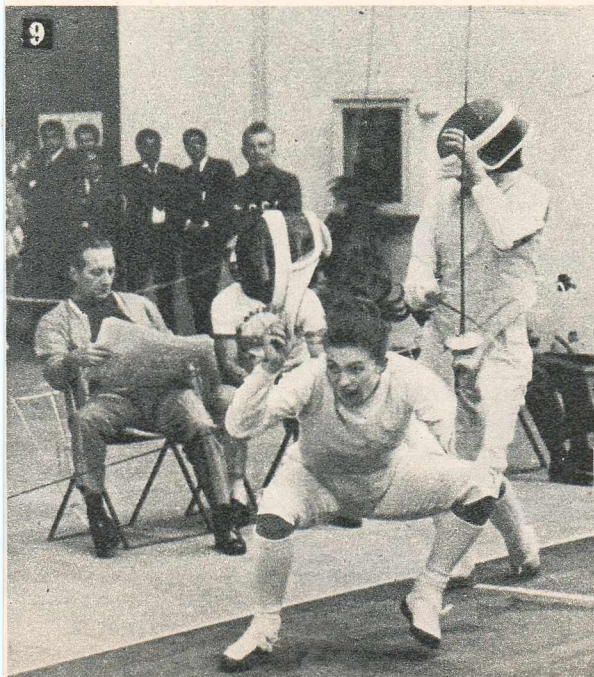
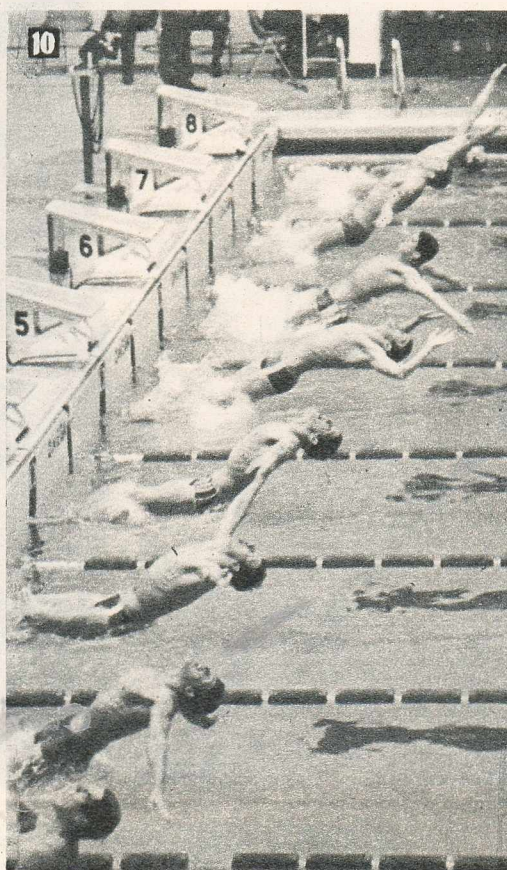
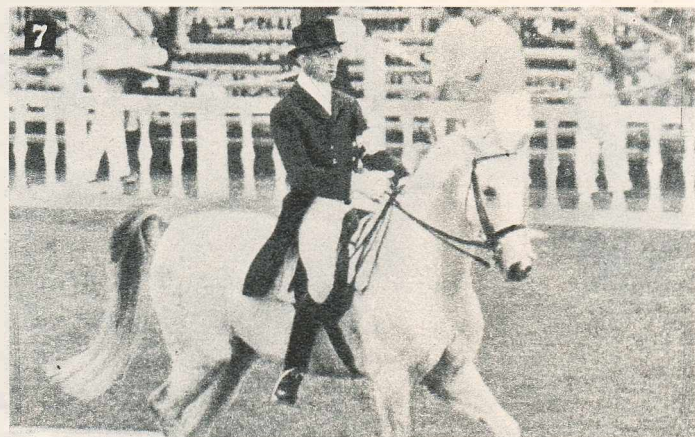
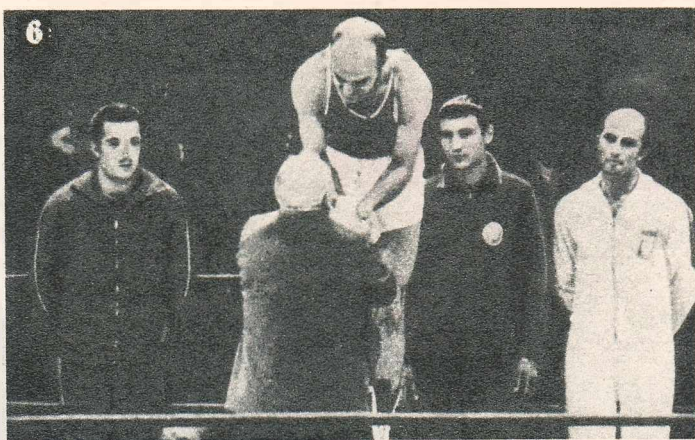
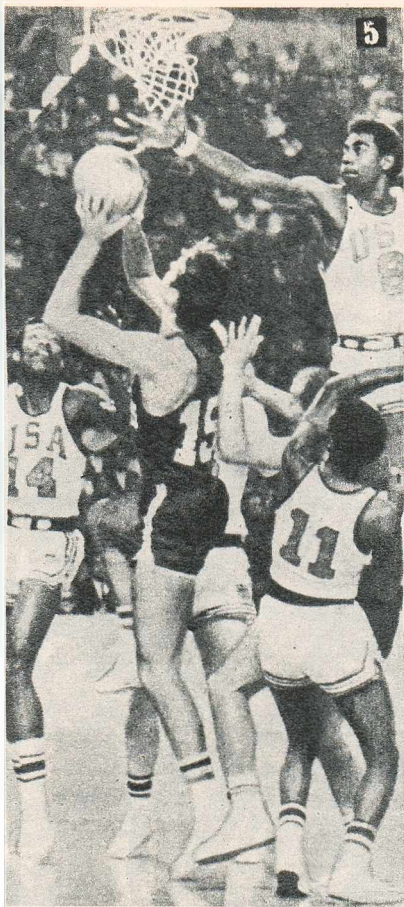
La locul lor, nici prea-prea, nici foarte-foarte, argintul și cele două bronzuri ale luptătorilor de greco-romane.

Dar să nu fim prea exigenți. Să privim lucrurile lucizi și să numărăm medaliile acumulate de sportivii noștri la Ciudad de Mexico. Ele atestă totuși că a fost o participare de succes. Cum, prin această prismă, n-au reușit să aibă țări cu o mai veche tradiție sportivă. Și asta nu e puțin.

C. GRIG.

- 1) Ceremonia de închidere pe «Estadio '68». 2) Gimnasta cehoslovacă Vera Ceaslovská și cele patru medalii de aur ale sale.
- 3) Momente de bucurie pentru boxerul american de categorie grea George Foreman, după disputarea finalei cu sovieticul Ionas Sepulis.
- 4) Deși a condus pînă aproape de sosire, echipajul de caiac 4 — Anton Calenic, Dimitrie Ivanov, Mihai Turcaș, Haralambie Ivanov — a pierdut «aurul», la un virf de caiac.
- 5) Moment din finala olimpică la baschet dintre echipele S.U.A. și Iugoslaviei: campioană olimpică — echipa S.U.A.
- 6) La box, categoria semigrea, finala nu s-a mai disputat din cauza unei operații suferite de Ion Monea; campion olimpic — boxerul sovietic Dan Pozniak; «bătrînul» Monea — medalie de argint.
- 7) Un veteran al Olimpiadelor la călărie-dresaj: vest-germanul Josef Neckermann — clasat doar pe locul doi.
- 8) Prezent pentru prima oară la o competiție de mare anvergură, tânărul boxer român Calistrat Cuțov (stînga) a avut o foarte frumoasă comportare, aducînd reprezentativei noastre o medalie de bronz.
- 9) Ileana Drîmbă, din echipa feminină de floretă, care a cucerit medalia de bronz.
- 10) Un frumos start la proba de înot spate bărbați.
- 11) Explosie de bucurie pentru prima medalie de aur obținută de echipa țării gazdă: înotătorul Felipe Munoz, 17 ani — câștigătorul probei de 200 m bras.

CARNET

Un public „ingrat“

de Radu POPESCU

O întâmplătoare trecere, tocmai la ora potrivită, prin fața Teatrului «Tândărică» (cel din Calea Victoriei, al păpușilor) mi-a dat prilejul de a mai intra o dată în această sală, în care — mărturisesc cu umilință — pășesc foarte rar. Tendința spre «specializare» a epocii noastre este atât de puternică, încât operează uneori împotriva conștiinței noastre, profesionale și de cultură; astfel, pe mine, veteran în cronica teatrului, m-a făcut, fără să-mi dau seama, să mă specializez în teatrul de «oameni» și să nu mă mai pronunț în cel de păpuși, cu conștiința, înaltă de a-l uita, și cu regretul, ocazional și tardiv, de a nu-l cunoaște după cum merită. Mă rog, orice *mea culpa* este, cum spun, tardivă și n-am să încep a mă strădui acum, într-o umplerea unei lacune, în vîrstă de vreo cincisprezece ani, a cronicii mele dramatice. N-am să mă apuc deci să vorbesc despre calitățile «poveștii cu cîntece», «Șoricelul și păpușa» de Alecu Popovici, scriitor el însuși «specializat» în dramaturgia pentru copii (cu toate subspeciile ei), și care a dovedit, în fața unei săli pline ochi — și nu numai cu preșcolari, ci și cu adulți, berechet — că a meritat în totul premiul acestei categorii, decernat lui acum câteva luni de către juriul Concursului de dramaturgie organizat de C.S.C.A., de altfel pentru o altă operă decît povestea cu Șoricelul; nici despre melodiile cu care Veselovschi a dat textului lui Popovici «alura unui «musical» păpusăresc; nici despre interpretarea vocală, slujită de cîțiva buni actori ai teatrului de oameni, nici despre aceea manuală, a unor tehnicieni, care mi s-au părut de cea mai bună clasă, și nici măcar despre regie, *ma bête noire*. Toate acestea le las confrăților care și-au cîștigat dreptul de a se pronunța critic prin credința lor față de teatrul de păpuși.

Vreau să notez și să amintesc tuturor, altceva.

Copiii, pentru care ființează și se străduiesc teatrele de păpuși, sînt un public ingrat. Ei primesc opera, așa cum primesc tot, ca pe un dar anonim, ca pe un fruct al naturii, cu desăvîrșită indiferență față de actul creației și de meritul creatorului. Cine scrie pentru copii poate fi sigur de un permanent și perfect anonim în fața «publicului său». Andersen, Creangă, Mme de Sévigné sînt stări de conștiință ale părinților, pentru copii ei reprezintă unul și același lăcdru: neant. Dulcea răsplată a scriitorului, cea mai dulce și mai generoasă cu dramaturgul, decît cu orice alt scriitor: a fi cunoscut, a fi diferențiat ca individualitate, a fi căutat, urmat și aclamat de public, este inițial exclusă din simbria scriitorului pentru copii — etern anonim.

Pe de altă parte, printr-una dintre acele inadvertențe care au o longevitate cu atât mai tenace cu cît sînt pornite dintr-o mai absurdă strîmbătate, drepturile de autor — răsplata materială — ale dramaturgilor pentru copii se bucură — ca să zic așa — de un regim a cărui vitregie este cu totul necorespunzătoare.

Și totuși sînt scriitori care, trecînd peste orice, rămîn fideli literaturii pentru copii, dîndu-i opere bune și dînd copiilor această hrană majoră, fără de care nu se poate concepe o cultură. Ei o fac în anonim, în modestie, cu răsplată materială modestă — o fac numai din dragoste, din nobilă conștiință, a uneia dintre cele mai importante comandamente sociale și de cultură.

Se vorbește mult, și pe bună dreptate, de un anumit coeficient de «apostolat», de «sacrificiu», al tuturor celor care, prin profesiunea lor, prin munca lor, se află în slujba directă și nobilă a copiilor: învățători, medici pediatri, educatori, mai știu eu ce. Toți merită cu prisosință recunoștința și admirația tuturor. Dar cred că ar fi cum nu se poate mai drept ca, atunci cînd vorbim de apostolatul, greu, nobil și dezinteresat al îngrijirii copiilor, să nu fie uitați scriitorii și artiștii lor.

MIRAJE SI REALITATI LACUSTRE

Portul fluvial
Tulcea. ►

Zi și noapte, șase luni încheiate, paznicii ocoalelor silvice și-au plimbat bărcuțele silențioase de-a lungul canalelor întortocheate, năpădite de stuf și plaur plutitor.

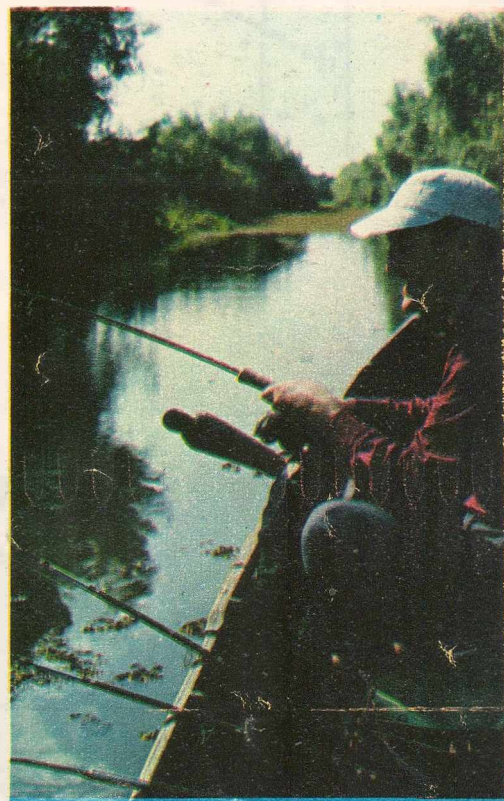
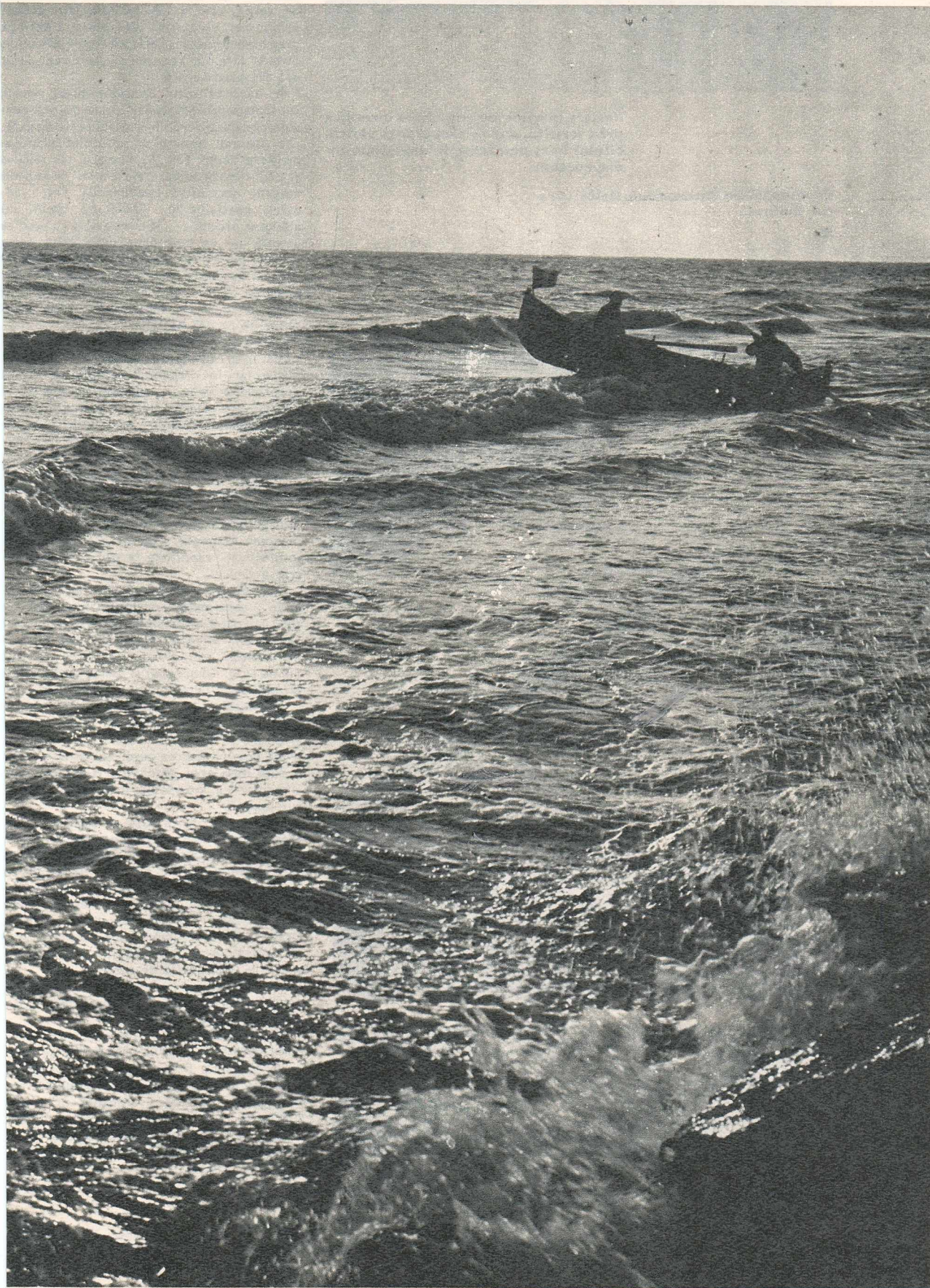
În hățișul plantelor submerse și în lumea ostroavelor impenetrabile — ferite de bătaia puștii și de năvoadele pescarilor — peste două sute de specii de păsări autohtone și de pasaj și numeroase specii de pești și mamifere și-au perpetuat nestingherite existența milenară.

O dată cu toamna începe și sezonul de pescuit. Șaizeci la sută din producția de pește a țării se recoltează din această regiune.

Ghiolurile deschise în inima Deltei sînt adevărate mări miniaturale. Din păcate foarte puțini turiști ajung să le cunoască...

O dată ajunși în labirintul acvatic de la gurile Dunării, vă sfătuim să procedați ca acest excursionist solitar. Și zău că e plăcut să înnoptezi pe spina-rea unui grind pustiu, departe de orice urmă de civilizație.

...Dar toamna, oricum, se numără bobocii. Marele complex lacustru de la gurile Dunării, lăsat la voia întâmplării prin... grija, strădania și previziunile științifice ale omului, redevine o dată cu sosirea toamnei patria vânătorilor și pescarilor și, deopotrivă, un întins ogor al fabricilor de hîrtie și celuloză.

De fapt nimic sau aproape nimic nou de anul trecut și pînă în prezent. Vizita pe care am întreprins-o în județul Tulcea ne-a permis, în schimb, să ne facem o idee despre ceea ce va însemna Delta Dunării în anii viitorului, imagine prefigurată, deocamdată, prin intermediul hărților economice de perspectivă. Cîteva succese de prestigiu, dobîndite în mod experimental, sînt în această privință elocvente.

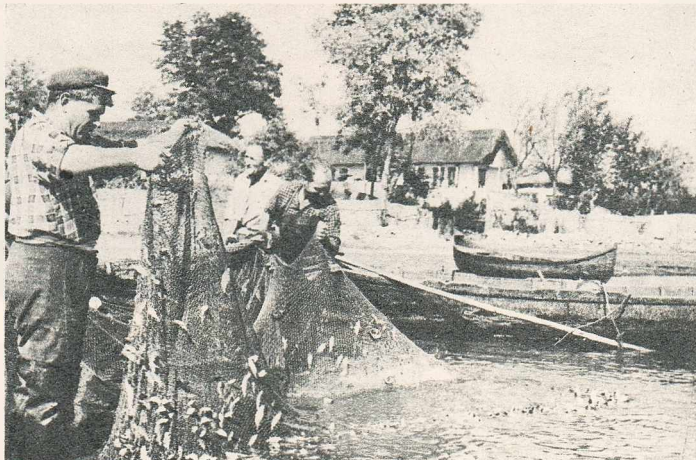
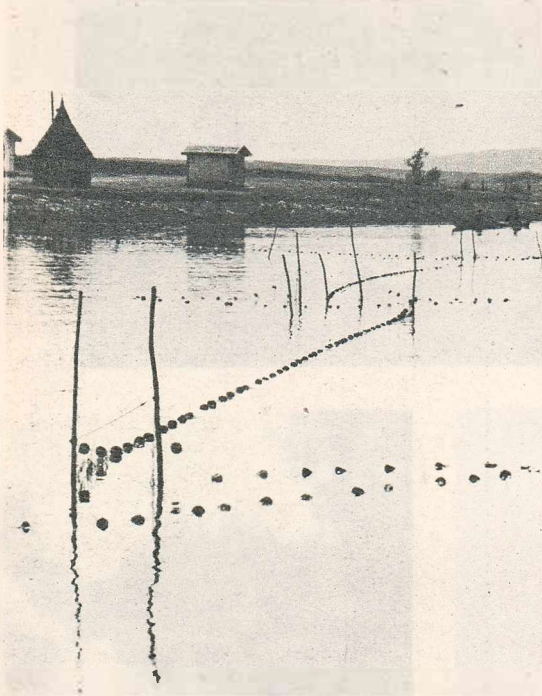
Vă oferim în primul rînd cîteva amănunte privind valorificarea superioară a bogățiilor piscicole. Experiențele efectuate în ultimii ani au dovedit că importante suprafețe de apă pot fi amenajate în pepiniere și crescătorii piscicole de înaltă productivitate. Dovada o fac eleșteiele de la lazuri și Sarinasuf (1 600 ha) populate cu pui de crap selecționat, viitorii «locatari» ai Razelmului. Același crap selecționat trăiește și în apele Scipocului, de unde, ulterior, urmează să fie transportat în lacurile Obretin și Fortuna.

Într-o altă pepinieră, cea de la Perișor, a fost introdus crapul chinezesc. Acesta va deveni în viitor un pește obișnuit în apele lacurilor Razelm, Sinoe, Golovița, Zmeica.

Răscruce turistică: ▶
hotelul Delta.

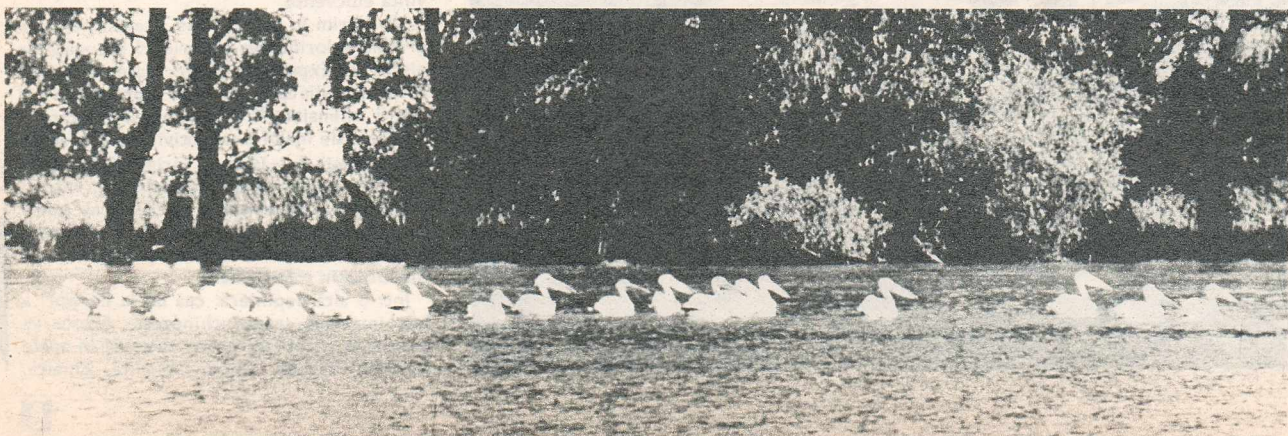
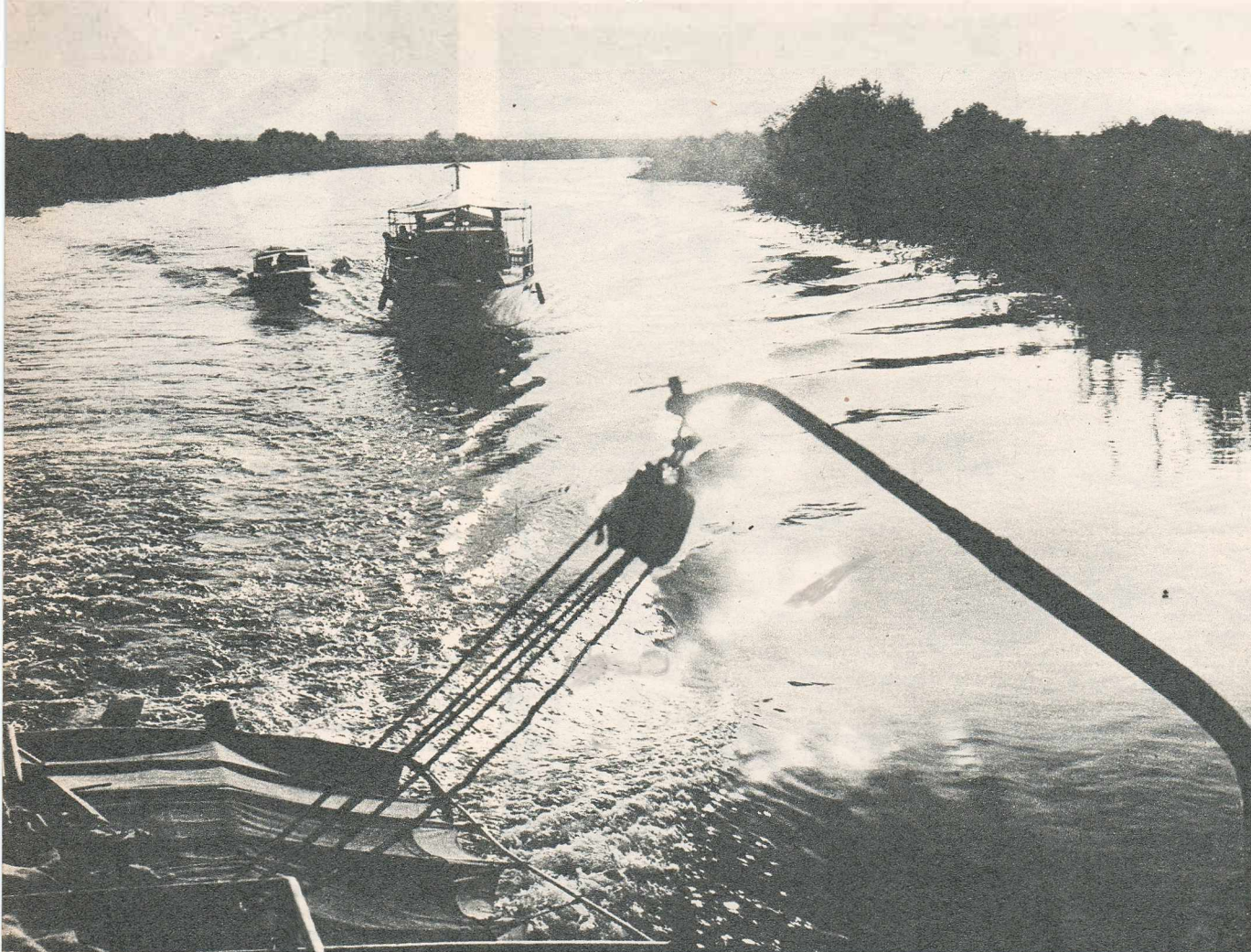

Capcane. ▼

▶ Peștele mărunț nu constituie o recoltă prea fericită, dar la prepararea veritabilului borș pescăresc se dovedește indispensabil.

▼ Promenadă pe «bulevardul» Deltei (brațul Sulina).

În privința recoltării propriu-zise un spor sensibil a fost dobândit în elestelele supravegheate prin hrănirea puietului existent cu șroturi vitaminizate. La Rusca și Carasuhat brigăzile piscicole au «cules» o tonă și jumătate de crap la hectar sau o producție de 4 ori mai mare decât cea realizată în regim natural.

O altă problemă la ordinea zilei: extinderea terenurilor productive. Specialiștii au depistat întinse suprafețe improprie agriculturii, dar care, plantate cu specii repede crescătoare, vor spori apreciabil baza de materii prime solicitate de fabricile de hirtie și celuloză. Deocamdată câteva succese promițătoare. Pe nisipurile mișcătoare ale Letei și Caraormanului, salcia selecționată și plopul euroamerican au consolidat zeci de hectare de teren, iar la I.A.S.-Chilia, din același nisip uscat, viticultorii au izbutit să extragă prea binecunoscuta Fetească regală. De unde dovada că e mai rentabil să storci vin decât apă din piatră seacă.

În mod cu totul deosebit mi-au vorbit reprezentanții organelor locale despre dezvoltarea apiculturii în această parte de țară. Din terenul agricol al județului plantele melifere ocupă 133 362 hectare, iar sălcile și pădurile de foioase ale Deltei dispun de rezerve nectalifere inestimabile. După calculul specialiștilor, 70 000 de familii de albine ar produce — în comparație cu recolta actuală — un excedent de 3 897,1 tone nectar, iar 15 000 de stupi, dați în gospodărirea ocoalelor silvice, ar aduce un venit anual de circa 4 500 000 lei, echivalând cu o sumă încasată din valorificarea masei lemnoase de pe 375 hectare.

Ni s-a vorbit în continuare despre înființarea unei crescătorii mixte de nutrii și nurci, iar în domeniul recoltării scufului despre eforturile întreprinse de specialiști pentru proiectarea unor noi mașini stufile (vechile tractoare pe șenile care au strivit rizomia, împiedicând relăstărirea scufului, vor fi înlocuite cu tractoare pe pneuri).

Din păcate, foarte puține amănunte privind dezvoltarea turismului local. Viitoarele baze turistice de la Sulina, Mila 23, Uzlina și Murighiol vor aduce îmbunătățiri sensibile în acest domeniu, dar ele rămân cu totul insuficiente, raportate la cei 4 340 km pătrați ai Deltei.

Deocamdată marele labirint lacustru rămâne în continuare o regiune a inițiaților și o zonă aproape inaccesibilă pentru vizitatorii ocazionali. Aceștia din urmă sînt purtați pe aceleași «bulevarde acvatice» (brațul Sulina și Sf. Gheorghe) și foarte arareori pe grindul de la Letea sau pe ghiolurile Matîței și Merheiului. Nu o dată mirajul apelor a obligat vizitatorul solitar să înnopteze pe grinduri și ostrbave pustii, așteptînd cu inima la gură sosirea bărcii salvatoare și nu o dată lipsa apei potabile și a magazinelor alimentare a întors din drum sute de excursioniști!

Vizitele se organizează cu ajutorul unor vase mari, cu toate că foarte mulți turiști ar prefera ambarcații de 3-4 persoane, pentru care Agenția O.N.T. din Tulcea ar putea încasa 80—120 de lei pe oră. Apoi, cu excepția Maliucului, hotelurile și restaurantele sînt aproape inexistente, iar la Uzlina, Dranov, Roșuleț (mari zone piscicole) excursioniștii n-au la dispoziție nici cabane adecvate, nici unelte de pescuit.

Și toate acestea în Delta Dunării, regiune unică în Europa, comparabilă pe glob doar cu Delta Nilului.

Tocmai de aceea nici fotoreporterii revistei noastre n-au avut prea multe de ales. Ei vă prezintă, prin grupajul de fotografii alăturate, o Delta aproape neschimbată, romantică, fermecătoare, frapantă prin originalitatea peisajului, dar... aceeași de ani de zile. Vom reveni cu amănunte și poze inedite, de îndată ce gospodării județului ne-o vor permite.

Liviu TIMBUS

▶ Marile colonii de pelicani din rezervațiile naturale de la Uzlina și Merhei sînt îndeobște cunoscute.

de Teodor MAZILU

ZIDUL BUNĂVOINȚEI

Într-un fel, zidurile de piatră sînt mult mai convenabile. Cel puțin știi la ce să te aștepți. Știi că vei bate cu disperare și știi că nu ți se va deschide. Un zid de piatră te silește să te lupți, să te bați și pînă la urmă chiar să-l sfărîmi. De aceea, dintre toate zidurile posibile, zidul de piatră e cel mai convenabil. Cînd e vorba de un zid de piatră știi că ai în fața ta un om plin de cele mai rele intenții, știi că te așteaptă o bătălie îndelungată. Ce te faci însă cînd zidul nu este de piatră? Aproape că n-ai senzația că este un zid. Chiar treci peste el, ai desigur iluzia că treci peste el. Zidul e moale și plăcut, o plăcere să te războiești cu el. Cum să dobori un zid care-ți vrea binele? Dar dacă de la un zid de piatră mai poți obține ceva, lovindu-l și crăpîndu-l, de la un zid blînd, de la un zid plin de bunăvoință și cele mai generoase intenții ești sigur că nu vei obține niciodată nimic. Bunăvoința se transformă într-o masă amorfă și cleioasă care înghite totul cu un surîs plin de cea mai nobilă calitate.

Zidul plin de bunăvoință e plin de înțelegere. De aici începe sinistra confuzie. El ascultă pînă la capăt nenorocirea ta, se declară întru totul de acord și, colac peste pupăză, chiar te și compătimește. Zidul plin de bunăvoință e uimit la culme că cererea ta, întru totul egală și întru totul îndreptățită, nu a fost aprobată. Zidul merge pînă acolo cu gingășia încît se și indignează: «Cum, domnule, e posibil așa ceva?» Zidul plin de bunăvoință te înțelege într-adevăr, se declară de acord cu tine, te întrebă dacă te-ai mutat într-o locuință nouă, te întrebă cum o duc cu sănătatea soția și copiii, dar de făcut nu face nimic. Zidul plin de bunăvoință nu mișcă un deget. Dar nu-ți spune că nu va face nimic, asta te-ar obliga să te înfurii, să-l confunzi c-un zid de piatră, el ține să te asigure de toată considerația lui. Așa că, pînă la urmă, nu te alegi cu nimic, poate doar cu respectul și stima lui, dacă de astea duceai lipsă.

Zidul plin de bunăvoință nu respinge cererea nimănui. Oricine găsește la el cea mai deplină înțelegere. E prea civilizată ca să respingă doleanța unui om și prea meschin ca să întreprindă cu adevărat ceva. De aceea alege tactica amînării. Cu cît te amînă mai mult, cu atît se arată mai înțelegător cu tine. Cu cît nu face nimic concret, cu atît se arată mai grijuliu de soarta sănătății tale.

Chiar dacă ai vrea să-i dai cu ceva în cap, este imposibil. Cui să-i dai? Prea se uită la tine cu o privire de copil speriat. Chiar dacă ai vrea să-ți aperi cauza e imposibil. E imposibil fiindcă el e de aceeași părere cu tine și-atunci te simți pur și simplu prizonierul acestei bunăvoințe amorfe și cleioase. Zidul plin de bunăvoință nu ți-e nici prieten, nici dușman.

De aceea, în adîncul sufletului preferi ca acest zid moale să se transforme într-un zid de piatră. Cel puțin știi că ai în fața ta un om care ți se împotrivesc. Dacă ai avea în față un zid de piatră ar fi dumnezeiesc de simplu. Zidul plin de bunăvoință îți dă iluzia că totul se rezolvă, te tîrăște de azi pe mîine, și capeți abia la bătrînețe sentimentul că ai fost tras pe sfoară. Orice s-ar întîmpla, acest zid moale și rălcu nu renunță la înfricoșătoarea lui bunăvoință. Chiar după ce te doartă pe drumuri luni și ani întregi, el tot îți strînge mîna cu aceeași simțimă. Că de stima lui nu te poți plînge.

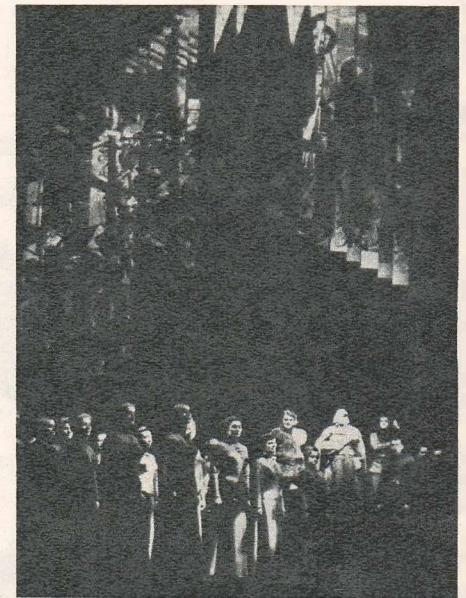
Zidurile moi, zidurile cleioase, zidurile amorfe, zidurile pline de bunăvoință sînt cele mai insuportabile.

O, dacă ar fi mai multe ziduri de piatră ce bine ar fi...

de Valeriu CRISTEA

Cezar Baltag: MONADA

Forma și conținutul — știm bine, comitente și indisolubil legate — se separă totuși printr-un decalaj și printr-o consecuție cînd citim volumul lui Cezar Baltag. Pînă să deschidem ochii asupra conținutului ne fulgeră și ne orbeste forma, care un timp acționează independent asupra noastră cu o forță de exorcizare ce întunecă și îndepărtează ideea, înțelesurile. Cezar Baltag își scrie cuvintele cu un gest apăsător și definitiv, ca și cum ar bate monedă. De o rară vigoare și muzicalitate, geometrică și fastuoasă, poezia sa oficiază imperiale căsătorii de cuvinte. În sistemul unei limbi, acestea au unele față de altele o anumită predispoziție și chiar o predestinare, care trebuie însă descoperite și împlinite. E rostul poetului să facă aceasta, și Cezar Baltag o face mai bine decît oricare altul din generația sa. El pătrunde în sufletul și, așa spune, în psihologia cuvintelor, le descifrează simpatiile secrete, afinitățile de structură, toate acele înclinații care le aruncă, ca purtate de o fatalitate a lor, pe unele în brațele altora. O vocabulă poate face cuplu cu diferite cuvinte, dar numai cu unul singur, cu unul anume, care i-a fost sortit, ea poate fi cu adevărat «fericită». Aceste armonii lexical-conjugale, consens radios pe care pentru a-l explica trebuie să recurgem la o proto-etimologie sau chiar la o mitologie a limbii, aceste perechi de sunete strălucind de mulțumire sînt tipice pentru versul princiar al lui Cezar Baltag: «Geloși pe iarbă, înviind și iarăși/ murind, în ondulări de orient,/ șerpii furară umbra amazonei/ și urma zeului convalescent.// Deasupra creștetului tău, femeie,/ greu viscolit de gîndul secetos,/ ard nările de cal și ochii logici/ ai inorogului incestuos. (Răsfrîngere de nuntă.) La primul contact cu poezia lui Cezar Baltag, eufonia versurilor, în care autorul potrivește și fixează cuvintele cu un ciment ce s-ar putea să se dovedească într-o zi foarte rezistent, produce cititorului un interval de euforii pure nelegate de un sens. Mai tîrziu deslușim în melodia învăluitoare și țipătul interior, de exaltare, în faza de început a liricii sale: «Ca un dulgher adolescent ce bate/ în căpriorii cerului rizînd», de suferință în anii din urmă: «Și femeia a întins mîna/ asupra lui/ și ochii lui/ au zburat înăuntru./ A întins mîna/ asupra lui/ și auzul lui/ a căzut înăuntru.// A întins mîna/ asupra lui/ și el se surpă/ în sine./ fără grabă se surpă în sine./ se oprește/ și sare din sine./ orb de spaimă/ sare din sine/ și aleargă/ și e tot mai departe/ și departe naște departele/ și departele totul asfixiază./ timpul se opucă./ timpul e orb./ timpul nu mai ajunge pînă la mine/ unde e seara? unde e dimineața?/ nimeni nu mai strigă numele meu». (Și femeia a întins mîna.) Înțelegem acum că rigoarea poeziei lui Cezar Baltag e o autorepreziune de sentimental, iar forma în întregul ei perfectă — bastionul de cleștar al unei hipersensibilități.

Personajul central al noii opere a lui Janacek, «Excursiile domnului Borucek», prezentată de curînd pe scena Teatrului Național din Praga, e un Oblomov al secolului nostru, un Oblomov pe care autorul îl face să călătorească în trecut, plasîndu-l în situații excepționale în care eroul se dezvăluie cu toate tarele sale.

Muzica lui Janacek, clară și convingătoare, ca și regia lui Hanns Thein contribuie la reușita acestui spectacol.

Karl Moor este principalul erou al actualei stagiuni teatrale din R.F.G., căci nu mai puțin de șase teatre au pus în scenă «Hoții» de Schiller. Caracterul protestatar al acestei drame este preluat în viziuni diverse. Dacă regizorul Günther Büch, de la teatrul din Oberhausen, îl socotește ca un strigăt de luptă, la München «Hoții» se reprezintă ca o adaptare de cabaret... Toate punerile în scenă văd în eroii lui Schiller oameni contemporani. În fotografie: «Hoții», pe scena teatrului din Oberhausen.

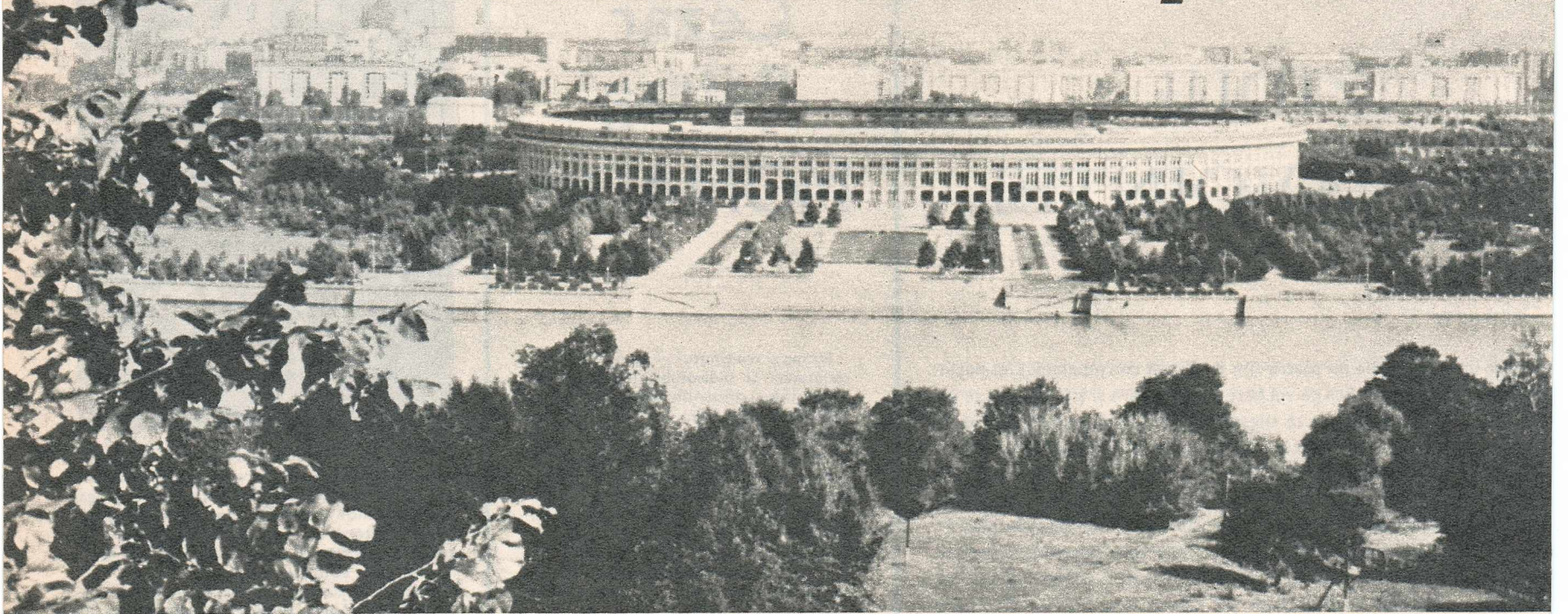
La festivalul Chichester a fost reluată piesa dramaturgului american Thornton Wilder, «Cu ghearele și cu dinții», considerată ca o lucrare simbol a integrității omului, care în situații de speranță se agată cu «ghearele și cu dinții» de condiția lui umană. Soarta familiei Oarecare, urmărind imagină din epoca glaciară și pînă la războiul de șapte ani, subliniază ideea forței omenirii de a supraviețui tuturor vicisitudinilor. În fotografie: o scenă din spectacol cu Pauline Jameson și Millicent Martin.

Un recital brechtian care a avut loc sub îngrijirea lui Giorgio Strehler a scos în evidență realele calități actricești ale cunoscutei cîntărețe de muzică ușoară Milva. În această stagiune ea își va face debutul ca actriță de proză în piesa «Ruzante Olimpica», a cărei premieră va avea loc pe scena teatrului din Bologna.

SECVENȚE ÎNTRE NORD ȘI SUD

— NOTAȚII DINTR-O CĂLĂTORIE ÎN U.R.S.S. —

de I. CIOARĂ

DESPRE VALORI

Firește, vastitatea teritoriului sovietic îți face anevoioasă alegerea unui itinerar atotcuprinzător pentru un timp nu prea îndelungat. Și totuși, dacă e să te hotărăști la urma urmei, din multitudinea de orașe demne de vizitat trebuie neapărat să optezi pentru cel puțin trei. Nu numai pentru că sînt așezate în tot atîtea puncte principale — nordul, centrul și sudul părții continentale a Uniunii Sovietice; nu numai pentru că ocupă primele trei locuri în ierarhia marilor orașe ale U.R.S.S.; nu numai pentru că reprezintă valori distincte în istoria — veche și nouă — a acestor meleaguri; nu numai pentru că s-au concentrat aici adevărate comori arhitectonice și de artă — ci pentru toate acestea la un loc, pentru că, împreună, ele îți pot oferi o imagine într-o bună măsură relevantă.

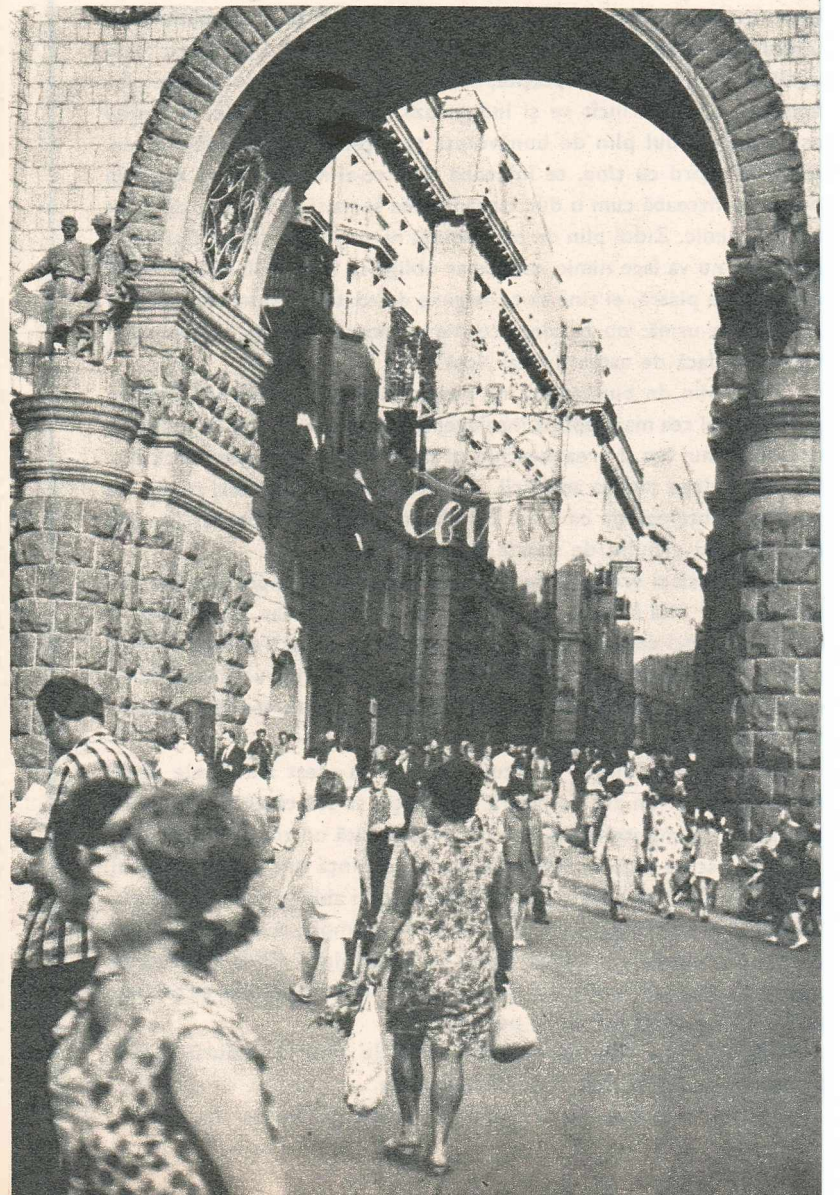
Nu le-am citat pînă acum numele nu dintr-o omisiune, ci dintr-o dificultate. Desigur, Moscova este capitala, este cel mai mare oraș al U.R.S.S., este Kremlinul, Balșoi Teatr, Galeria Tretiakov și «orașul subteran al palatelor de marmură» — și ar trebui deci amintit în primul rînd. Kievienii îți afirmă cu mîndrie că orașul lor — deși este al treilea ca mărime din U.R.S.S. — este «părintele orașelor rusești», este prima capitală a Rusiei kievene, că este străbătut de Nipru care te duce cu gîndul la Dneproghes, la planul leninist de electrificare a țării, că este, în sfîrșit, orașul parcurilor — orașul cu 360 mp zonă verde per locuitor. Personal, fără a vrea să-i supăr pe moscoviți sau kievieni, aș recunoaște că la inimă mi-a rămas orașul ce poartă numele aceluși geniu revoluționar și Mare Om: Vladimir Ilci — Leningradul — pentru că aici se află Ermitajul, Institutul Smolnii și «Aurora», pentru unitatea stilului său arhitectonic, pentru impresia de neuitat pe care ți-o lasă podurile ce se deschid cu măreție în fiecare miez de noapte, pentru plimbările pe Neva și pe cheiurile sale, tot atîtea prilejuri de reverie și mai ales de reflecție asupra a ceea ce a însemnat pentru istoria Rusiei și a întregii

omeniri acel noiembrie 1917 și jumătatea de veac care s-a scurs de atunci...

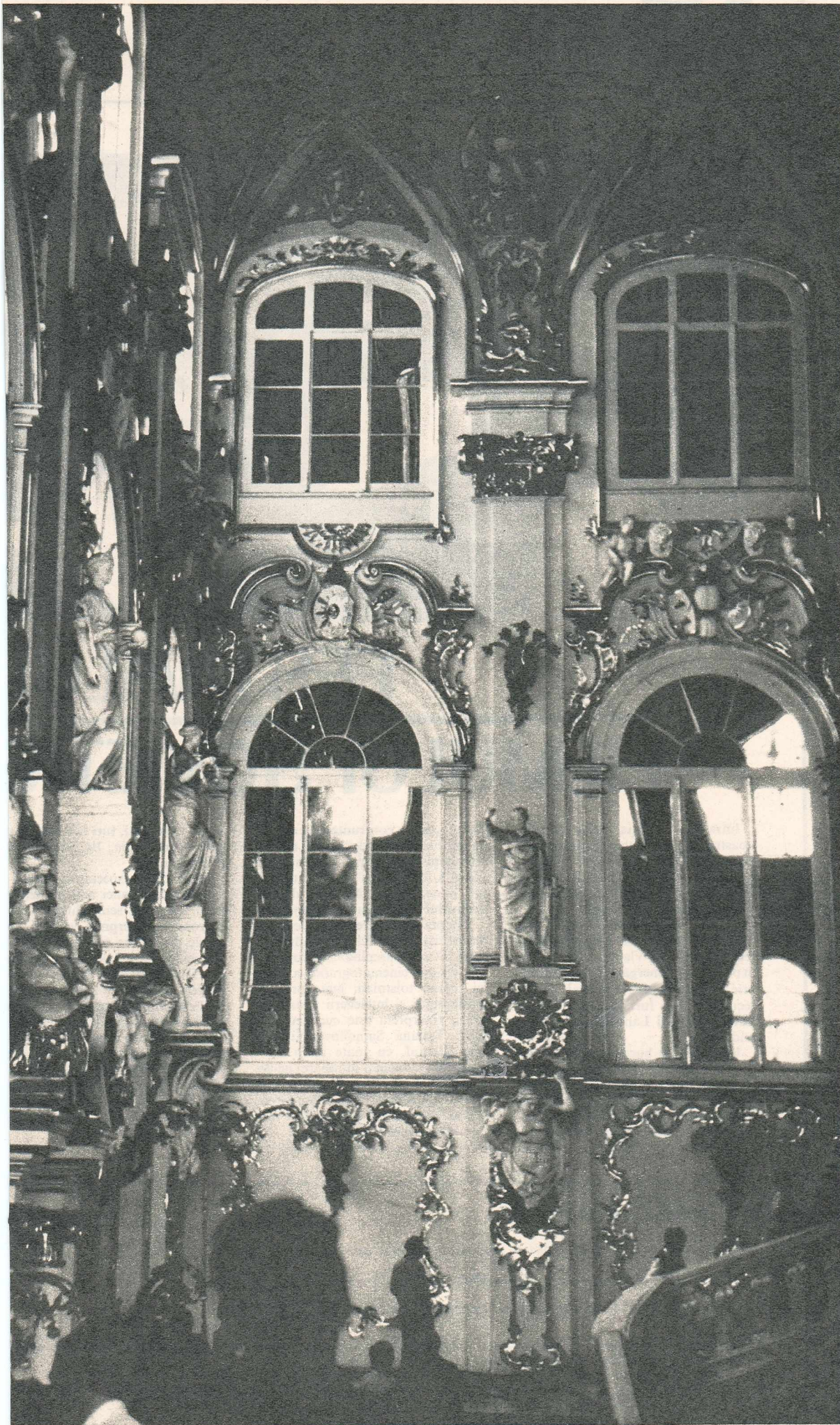
DESPRE CADENȚE

Ceea ce leagă într-un fel cele trei orașe este apa. Nu direct, căci Neva, Niprul și Moscova nu se întîlnesc niciodată. Dar fiecare dintre acestea își pune pecetea asupra orașului pe care îl străbate, dîndu-i personalitate, un farmec aparte și o anume cadență. Este un element care te izbește din primele clipe ale sosirii. Un altul — și nu străin de cadența imprimată respectivelor orașe de trecerea apei prin mijlocul lor — îl reprezintă, întregind armonios ansamblul urbanistic, construcțiile. S-a construit mult în Uniunea Sovietică în anii de după război — un miliard de metri pătrați numai în perioada 1958-1967. Pentru Moscova, dar mai ales Leningrad și Kiev, termenul mai propriu ar fi însă reconstrucție. Vizitatorului de astăzi parcă nici nu-i vine a crede că proporția distrugerilor în aceste orașe la sfîrșitul războiului era imensă. Cu atît mai mult cu cît orașele și-au recăpătat splendorile făurite de mințile și mîinile unor renumiți meșteri ai vremii — și aici sînt nevoit să revin mai ales asupra frumuseții deosebite a Leningradului, unde noile cartiere s-au înălțat dincolo de cele cuprinzînd palatele, edificiile publice, bisericile construite în secolele 18-19 și nedistonind supărător cu ele, deși arată limpede că aparțin anilor noștri. S-a construit mult, dar continuă să se construiască mult pentru rezolvarea problemei locuințelor, consecință a distrugerilor războiului, inerentei îmbătrîniri a clădirilor și — nu în ultimul rînd — a migrației masive către orașe, datorită uriașei industrializări. Și pentru că orașele s-au tot întins în lățime, acum se pune accentul pe construcția pe verticală. Kalininski Prospect din capitala sovietică, cu siluetele zvelte, moderne ale blocurilor de 9, 12, 17 etaje reprezintă primii pași în această direcție.

Linia modernă nu este însă numai un apanaj al constructorilor. Mergi de pildă pe Kresciatik, artera principală a Kievului,

Ermitajul — o macrobi-
juterie.

și nu remarci doar silueta elegantă a noului hotel «Dnipro», contrastînd cu cea greoaie a hotelului «Moscova», din apropiere, ci și reclamele, vitrinele aranjate atrăgător, în- săși îmbrăcămîntea, îndeosebi cea purtată de tineri. Acelasi lucru pe Nevski Prospect la Leningrad sau pe strada Gorki la Moscova. Și nu fără temei, o foarte mare parte a vizitatorilor Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. se opresc pentru mai multă vreme în pavilionul ce prezintă viitoarele produse ale industriei ușoare sovietice.

DESPRE SOBRIETATE

Sînt fapte, mărunte chiar, care, fără a fi psiholog, îți oferă nemijlocit posibilitatea de a-ți forma o idee asupra oamenilor. Așteptarea și urcarea în liniște, potrivit ordinii sosirii în stație, în mijloacele de transport în comun — chiar și în taxiuri — ca și așteptarea la ușa restaurantului pînă se face un loc liber înăuntru pentru a nu-i deranja pe meseni; sîsiitul apostrofator al unor călători în metro față de manifesta-rea puțin cam gălăgioasă a exuberanței citorva tineri; observația, făcută într-o stație de metro în aer liber sau pe stradă dacă esti văzut scuturînd pe jos puțin scrum de țigară: intransigența portarului, chiar de la marile restaurante, de a nu permite accesul după ora închiderii, 23.30 — și în- săși această oră — sînt doar cîteva exemple mai la îndemînă, din multe altele, convergînd toate către o aceeași caracteristică care se deta- șează pregnant — sobrietatea. Evident, aceas- tă sobrietate, această seriozitate — rod al unei educații desfășurate pe parcursul a cinci decenii — se reflectă pe un plan mai larg, de mai primă importanță — și anume, în înfăptuirile de zi cu zi ale construcției comuniste. Fără ea n-ar fi fost posibile ase- menea grandioase realizări pe tărîmul in- dustrializării, pe tărîmul cercetărilor spa- țiale etc., etc., în decursul celor 51 ani de putere sovietică.

Fotografiile autorului

Din zori și pînă-n seară,
Piața Roșie este un adevă-
rat centru de atracție pen-
tru vizitatorii din țară și
de peste hotare.

Tirguri tradiționale

Succesul înregistrat de «Tirgul de toamnă» care, în întreaga țară, a pus la dispoziția cumpărătorilor, cu prețuri reduse pînă la 30%, diferite produse textile, de încălțăminte și galanterie specifice sezonului rece, a fost dublat, în paralel, de buna reușită a numeroaselor tirguri de toamnă tradiționale ce au avut loc în ultimele săptămîni. Astfel, la Baia Mare s-a deschis la 25 octombrie «Tirgul castanelor» (inaugurat printr-o paradă a călăreșilor oșeni ce sunau din buciume), în timp ce la Vișeu de Sus avea loc «Tirgul cartofilor», iar la Seini «Tirgul merelor». La Rîmnicu Sărat, între 20 și 31 octombrie, la Brăila între 1 și 20 octombrie, la Curtea de Argeș la 26 octombrie etc., tirguri tradiționale asemănătoare au prilejuit atît producătorilor, cît și organizațiilor comerciale și cooperatiste desfacerea unui important volum de produse agricole și de mărfuri, într-o ambianță plină de pitoresc.

Pentru vara viitoare

Nici nu s-a încheiat încă bine bilanțul ultimului sezon estival și pe litoral au și început pregătirile pentru anul viitor (și pentru următorii). Ne referim în primul rînd la construcțiile unor noi obiective. Astfel, la Mangalia Nord au început lucrările de edificare a încă 15 hoteluri și 80 de căsuțe din prefabricate (la un loc: 11 500 locuri), precum și a 8 restaurante. Pînă în 1971, numărul locurilor în hotelurile și căsuțele ce vor fi date în folosință în această stațiune se va ridica cu peste 26 000.

Comerțul Capitalei

Spicuim dintr-o dare de seamă: în București activează circa 75 de întreprinderi și organizații comerciale, cu un total de 4 700 unități de desfacere, în care lucrează 40 000 de lucrători. Anual, aceste unități desfac mărfuri în valoare de 14 miliarde lei.

Vizibile numai «la contractări»

Și anul acesta, ca și în alți ani, la contractările de produse metalochimice pentru sezonul imediat următor s-au contractat multe produse noi: nu mai puțin de 400; în același timp însă, s-au prezentat și unele articole ce nu vor putea fi găsite în magazine. E vorba de unele articole noi încă neomologate, cum au fost cele prezentate de fabricile «Electro-Mureș», «Electromotor»-Timișoara și altele, care, grăbindu-se să apară la contractări cu produse noi, au accelerat realizarea prototipurilor (sau le-au produs în ultimul moment, în grabă) în dauna unora dintre caracteristicile lor. Sau de alte articole, pentru care fabricile respective nu au reușit să-și asigure necesarul de materii prime.

Cui folosesc asemenea cataloage «umflate» cu mărfuri existente doar pe hîrtie, în timp ce unele articole prevăzute de mult să intre în producție nu au fost încă realizate? Unde se află fiarele de călcat cu regulator, aspiratoarele cu lustruitor de parchet, bătătoarele electrice de covoare, mașinile de spălat rufe cu tambur orizontal și alte asemenea produse pe care industria electrotehnică s-a angajat de mult să le pună la dispoziția comerțului?

Etichetarea unor produse alimentare

O nouă reglementare a survenit în domeniul etichetării unor produse alimentare. E vorba de ordinul nr. 290/1968 al ministrului comerțului interior, ale cărui prevederi sînt menite a contribui la o mai bună informare a cumpărătorilor asupra prețului unor produse alimentare. Astfel, produsele ce se vînd în recipienți de sticlă, în al căror preț este cuprins și ambalajul, trebuie, în mod obligatoriu, să poarte pe etichetă mențiunea: «inclusiv ambalajul»; în ce privește produsele lactate, precizarea trebuie să fie: «exclusiv ambalajul». De asemenea, diferitele produse ale căror prețuri prevăzute pe etichetele fabricilor nu includ și ambalajele — acestea urmează a fi plătite de cumpărători — vor purta de aici înainte etichete pe care va fi trecut prețul total, cu mențiunea: «din care, costul ambalajului lei...»

Din import

Prin schimburi nevalutare, I.S.C.E. «Mercur» a importat în ultimele săptămîni o serie de produse ce au fost livrate organizațiilor comerciale. Amintim: încălțăminte de piele (din R.P. Ungară și R.F. a Germaniei); șube îmblănite și ciorapi de bumbac pentru femei (din R.P. Bulgaria); televizoare, articole fotografice și ceasornice (din U.R.S.S.), țesături din fire sintetice (din Japonia), vîndiacuri și lenjerie feminină (din R.S.F. Iugoslavia), becuri (din R.P. Polonă) și magnetofone (din R.S. Cehoslovacă).

Scenă din «Anna Karenina».

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Intrat în tradiția manifestărilor noastre artistice închinată aniversării Revoluției din Octombrie, actualul festival ne aduce în fața a șase recente producții ale studiourilor din Moscova, Leningrad și Chișinău.

Tînărul cineast Iuli Karasik și-a închinat filmul său «6 iulie» activității febrile depuse de Vladimir Ilici Lenin în perioada premergătoare lui Octombrie 1917. În rolurile principale îi vom recunoaște pe Iuri Kaiurov, Vasili Tatosov, Vasili Lanovoi, Anna Demidova.

Un prilej de bucurie pentru cinefili va fi reîntîlnirea cu regizorul Iuli Raizman, unul dintre stilpii cinematografiei sovietice, autorul «Leccióni vietii», al «Comunistului» etc. «Contemporanul tău» (filmul infățișat acum), după cum se poate bănuși și

din titlu, este o confruntare de destine ale unor oameni ai deceniului nostru. Protagonistul, actorul Nikolai Plotnikov, a fost distins cu Premiul celei mai bune interpretări masculine la Festivalul de la Karlovy Vary.

Așteptată cu îndreptățit interes, recenta ecranizare a lui Aleksandr Zarhi după «Anna Karenina» ne propune o altă viziune cinematografică a marelui roman tolstoian, mai apropiată sensibilității și înțelegerii noastre de astăzi. Interpretă este cunoscută de mult: Tatiana Samoilova. Îi știm bine talentul, cu toate acestea ne e greu să ne reținem o întrebare: acolo, în fața ecranului, vom reuși să scăpăm de amintirea obsedantă a Greței Garbo? Restul echipei numără încă vreo cîteva nume unul și unul: Nikolai Grițenko (Karenin), Vasili La-

novoi (Vronski), Iuri Iakovlev, Artașia Vertinskaia, Iia Savina, M. Plisețkaia.

Anul trecut spectatorii noștri avut revelația unei actrițe înzestri cu o deosebită sensibilitate, Tatiana Doronina, interpreta eroinei principale din «Sora cea mare». O vedem, alături de Oleg Efremov în «Tandrețe», film realizat de rezoarea Tatiana Lioznova și prezentat la Festivalul de la Mar del Plata.

Ultimele două zile ale festivalului vor avea pe afiș o peliculă de conșpionaj, istorisind, după toate relele genului, întîmplări dramatice, timpul războiului, «Marianna, agentul O 555» (regia — Vasili Paskin și un film-romanță, «Eu te-am iubit de Ilia Frez.

M.

CE PĂRERE AVETI?

Ca și în anii trecuți, revista «Flacăra» vrea să vă cunoască părerea:

- CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMÂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI?
- CARE SÎNT CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1968?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1968, cu mențiunea pe plic: PENTRU ANCHETA «FLACĂRA» — trebuie să cuprindă părerile dv. privind:

- 1) CEL MAI BUN ACTOR ROMÂN DE FILM VĂZUT ÎN 1968.
- 2) CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ROMÂNCĂ DE FILM VĂZUTĂ ÎN 1968.
- 3) CEL MAI BUN ACTOR STRĂIN DE FILM VĂZUT ÎN 1968.
- 4) CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ STRĂINĂ DE FILM VĂZUTĂ ÎN 1968.
- 5) CEL MAI BUN FILM ROMÂNESC VĂZUT ÎN 1968.
- 6) CEL MAI BUN FILM STRĂIN VĂZUT ÎN 1968.
- 7) CEL MAI BUN ACTOR ROMÂN DE TEATRU VĂZUT ÎN 1968.
- 8) CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ROMÂNCĂ DE TEATRU VĂZUTĂ ÎN 1968.
- 9) CEL MAI BUN INTERPRET ROMÂN DE MUZICĂ UȘOARĂ ASCULTAT ÎN 1968.
- 10) CEA MAI BUNĂ INTERPRETĂ ROMÂNCĂ DE MUZICĂ UȘOARĂ ASCULTATĂ ÎN 1968.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

înlanțuiți în "DANSUL MORTII"

Cele trei personaje ale lui Strindberg, Căpitanul (Fory Etterle), Alice (Ileana Predescu) și Kurt (Ion Besoiu), prinse în dramaticul «Dans al morții».

«Dansul morții» fascinează și astăzi, și nu ne miră că anul trecut, la Old Vic, Laurence Olivier și-a lipit o scurtă mustață cazonă și și-a tuns creștetul pentru a putea sugera și din afară «urșenia, virsta și «whisky-ul» ce au alterat fizionomia căpitanului Edgar. Nu ne miră că Jean Vilari a fost, încă din 1948, interpretul principal și regizorul acestei sumbre drame și că, de fapt, rar se întâmplă să treacă un an teatral fără ca pe vre-o scenă a lumii să nu se joace încrâncenatul «Dans al morții», scris în 1901 de acest suedez genial și blestemat, condamnat la nefericire și glorie, dezechilibrat și fascinant el însuși, care s-a numit August Strindberg.

Teatrul «Bulandra» a intrat în raza acestei răji și ne feimprospătează, în acest început de

stagiune, cunoștința cu un nume ce pălise, prin neuzitare, în memoria spectatorilor noștri, cruțați — se pare — printr-o politică repertorială roză de întâlnirea cu marile, crudele adevăruri spuse scrișnit de Strindberg. Se săvârșește astfel un gest intelectual în teatrul nostru, se plătește o datorie de informare artistică, dar oare numai atât? Scuturată un pic de recuzita de epocă, debrăcată de costumația de la sfârșitul secolului trecut piesa aceasta sură — în urechile noastre familiarizate acum cu scrisul lui Eugen Ionescu, și care, încă în această stagiune, il... «Așteaptă pe Godot» a lui Beckett, pe Albee și pe Kafka — frapant de modern, cu rezonanțe halucinant de actuale. Doi oameni, apropiindu-se de virstele dramatice ale vieții, un soț și

o soție, se pregătesc să-și sărbătorească nuntă de argint în cea mai perfectă, mai înfiorătoare necîntelegere. Timp de 25 de ani, izolați într-o veche fortăreață și însingurându-se voit de oameni, s-au detestat reciproc cu vehemență, s-au disprețuit și și-au dorit, pe față, moartea. Ura, *ura aceasta absurdă, fără motiv, fără scop, fără sfârșit* este sentimentul major, de prim plan, al întregii piese. Alături de el, foarte «modernul» simțămînt al incomunicabilității, al alienării, cu care se tingue — dar se și fălesc — unii dintre contemporanii noștri, îmbihă piesa lui Strindberg cu o acuitate surprinzătoare, și nu te poți opri să nu remarci că, voit ori nu, și «Scaunele», și «Amedée», ale lui Eugen Ionescu, și «Cui îi e teamă de Virginia Woolf?» a lui Albee, îi dato-

resc multe acestui «Dans al morții», climatului său spiritual, atmosferei sale. Construindu-și spectacolul cu rigoare clasică și cu o modestie regizorală deliberată și de cea mai bună calitate — pe care o întâlnim tot mai rar pe scenele noastre — Ianis Veakis a vrut să ne lase tot timpul impresia că ne aflăm în cel mai desăvârșit univers strindbergian, în exact epoca și geografia piesei; dar după nu mai puțin de un sfert de ceas, spectatorul se simte desprins de concretețea acestei lumi și manevrează singur toate simbolurile piesei, toate adevărurile sale eterne, își face singur toate trimiterile la realitățile știute de el. Și dintr-o dată «Dansul morții» poate fi foarte bine mutat în sufrageria soților Smith, în care se discută absurd, ca într-un ghid de conversație, despre mesele de peste zi, absurd și plictisitor, din ce în ce mai plictisitor, plictisitor pînă la exasperare. În primul act, Fory Etterle — Căpitanul — și Ileana Predescu — Alice — stau față în față ca înecați într-un ocean de plictis, repetă «aceleași lucruri în fiecare zi, aceleași replici vechi și tocite», joacă, plictisiți, cărți, aruncîndu-și din cînd în cînd cite o privire rea, suspicioasă. Atmosfera creată de regizor e tulburătoare, apăsătoare, ca prevestitoare de furtună (căci scriitorul nordic, iubitor de metafore, nu a rezistat să nu plaseze drama celor doi soți pe fundalul unei furtuni adevărate). Dar plictisul acesta se colorează sub ochii noștri cu verdele veninului, ura se declanșează, oamenii aceștia care mint și se mint cu voluptate încep să-și arunce în ochi adevăruri cumplite și în piesă va izbucni — mai ales după sosirea lui Kurt, vărul Alicei — acea «luptă a creierilor» pe care Strindberg a luat-o cu sine și a plimbat-o cu vehemență mizantropie în mai toate lucrările sale. Plictisul din primul act se transmite, e adevărat, și în sală, ceea ce nu cred că putea fi în intenția realizatorilor. Spectacolul însă se înfierbîntă pe măsură ce ciocnirea dintre soți devine mai ascuțită, tensiunea sa crește, ajunge la incandescență, și spectatorul e constrîns în cele din urmă să trăiască în insuportabila atmosferă a piesei. Nu sînt sigură dacă acest lucru va aduce ori nu mai mulți spectatori în sală. Dar simt nevoia să spun că gestul artistic în sine, trăirea actoricească a rolurilor, pretind celor trei interpreți în egală măsură un consum nervos.

Într-o piesă din care nu lipsesc momentele naturaliste, în care șocurile tari zguduie unul după altul sensibilitatea spectatorului, Ileana Predescu și Fory Etterle au păstrat un joc fin și conținut, despovărat de artificii și explozii exterioare, Fory, acest mare actor, construind masiv un mizantrop cazon, înrăit și viclean, cu mișcări greoaie, Ileana — intruchipînd o actriță cu toate însemnele ratării, încă grațioasă și frumoasă, dar de un cinism și o răutate cutremurătoare. Iar Kurt — Ion Besoiu — aduce o pală de aer curat, de calm, repede stînsă, de altfel, de lașitatea eroului; și iată că din nou Besoiu ne face să gîndim că el poate fi mult mai mult decît interpretul ideal al unor Paradaillan-i autohtoni (cum erau pe cale să ne convingă filmele noastre). Să mai ținem poate că regizorul a ocolit vizibil tentația de a transforma «Dansul morții» într-o clasică dramă a triunghiului conjugal, trecînd ușor, foarte în goană, peste scenele amoroase dintre Alice și Kurt, dar nu știu dacă a făcut bine: spectatorului îi rămîn astfel destul de neclare unele relații dintre personaje, Kurt e văduvit de latura sa pasională, reacțiile celor trei personaje nu mai sînt tot timpul explicite. Nu cred că s-ar fi căzut obligatoriu în trivialitate, sau, mă rog, în banalitate bulevardieră, dacă s-ar fi urmat, și în această direcție, intențiile autorului.

Și toată această ciocnire feroce — care se termină cu o tragică liniște și în jurul aceluiași plictisitor joc de cărți — se petrece într-un spațiu scenografic închis, prin care Elena Pătrășcanu-Veakis a sugerat și claustrarea, și ura, și sufocarea, și prăbușirea, într-o casă în care «*apetele au parcă un miros otrăvitor și în care devii bolnav de cum pășești pragul*».

Sigur, de dorit e să nu pleci chiar bolnav de la această piesă. Totul e în funcție de rezistența nervoasă a spectatorului...

„Filmele mele trebuie privite
așa cum privești statuile“

Michelangelo ANTONIONI

de Mircea ALEXANDRESCU

Cînd îl vezi prima oară și nu știi nici cine este, nici cu ce se ocupă, anevoie te-ai putea avînta să faci o presupunere. Pentru că Antonioni nu îmbracă argumente vestimentare care să-l facă recunoscut ca pe un «privilegiat al naturii», un artist, nici blue jeans, nici haine de piele cu ținte (n-ar mai avea nici vîrsta, dar alții care bat și ei cinci decenii de existență nu uită totuși să se înfățișeze în costume de artiști). Nu poartă păr lung, nu se machiază cînd apare la o conferință de presă, culorile hainelor lui sînt sobre, discrete, privirea pierdută undeva peste învîlmășeala din fața ochilor. Se ține cît mai departe și cînd e întrebare nu se decide ușor să vorbească. Să-și «teoretizeze» arta, nici vorbă. Primul lucru pe care îl face este să-ți atragă atenția că nu are nimic de teoretician în el. (Deși este.) L-ai găsi mai potrivit să prezideze o adunare de cărturari decît să dirijeze o întreagă cohortă de actori și tehnicieni pe platoul de filmare. Erudit și fin cunoscător al omului modern și al lumii, Antonioni este un mare trist și un mare entuziast totodată, un poet dublat de un lucid observator al realității, un analist. Este de fapt personajul central sau poate singurul personaj al filmelor sale, pentru că prin voci diferite exprimă numai și numai observații și experiența sa umană. «Filmele mele — obișnuiește el să spună — sînt mereu în căutarea unor teme la ordinea zilei, specifice, arzătoare. Sînt de fapt variațiuni pe teme proprii, sînt răspunsuri la observațiile mele, deși nu sînt un moralist».

UN AUTOR CONTESTAT ȘI PROSLĂVIT

Realizatorul «Strigătului», al «Aventurii», al «Noapții» și «Eclipsei», al «Deșertului roșu» și al lui «Blow-up» nu s-a impus ușor. Unii îl contestă și astăzi și foarte vehement (la un festival internațional, un mare critic la modă pe continent a răbufnit lingă mine în sală: «Eu mai mult de 20 de minute nu rezist la filmele lui Antonioni. Parcă umblă în mine cu bisturiu»). Alții însă îl preamăresc. El, Antonioni, rămîne rece și distant atît la huleli cît și la proslăviri pentru că nu se dezmințe nici în viață: «Filmul trebuie să exprime — este crezul lui — o experiență personală, și în măsura în care nu reușește s-o exprime nu este o operă sinceră».

POST NEOREALISMUL

Între proeminentele figuri ale cinematografului italiene postbelice care au oferit filmului o prodigioasă cale de afirmare ca artă, o școală, școala neorealismului și totodată o metodă care a dus la descoperirea unor noi mijloace de exprimare, Antonioni își are un loc bine determinat, singular, iar tripticul Fellini-Visconti-Antonioni cuprinde un întreg univers de creație cinematografică. Primul demonstrează prin filmele sale o tendință, nepărăsită nici o clipă, de a forța realitatea, de a supraîncărca cu simboluri orice act, gest sau acțiune, în timp ce Visconti dramatizează totul. Pentru el orice gest uman, fie el oricît de banal, conține o încărcătură dramatică extraordinară pe care doar insensibilitatea onora sau uzura afectivă a altora îl fac să treacă neobservat. Antonioni, dimpotrivă,

dezdratizează. El are privirea cercetătorului pe care descoperirea sa nu-l emoționează, îl interesează o observă pînă în amănunt, o descrie, o corelează cu alte observații spre a descoperi dimensiuni noi, alte realități ale unei societăți în care trăiește, ale climatului ei, ca și ale cauzelor ce dau naștere acelei lumi agonizante — căci sub diverse fațete o astfel de lume o descrie el. O cruzime elementară, o senzualitate superficială și mai ales o lășitate permanentă în fața celor mai ascuțite crize morale transpar și în «Strigătul» ca și în întreaga sa trilogie — «Noaptea», «Aventura», «Eclipsa» — sau în «Deșertul roșu». Cu «Blow-up» vom intra într-o altă fază antonioniană, căci filmul realizat de el în Anglia vădește tendința nu numai de a descrie ci și de a combate, tendința ce se anunță confirmată de filmul la care lucrează astăzi în America și este intitulat provizoriu «Zabriskie Point». Ultimul său film este inspirat de astă dată de lumea contestatară a tineretului hippy dar și de aspectul violent al altei părți a tineretului de peste Ocean, de protestul ce îmbracă diferite forme, dar are o singură miză: violența. Poate că Antonioni va izbuti să descopere și ce anume vrea să afirme, dincolo de violență, lumea contestatară a teen-ager-ilor, sursa nemulțumirii și, poate, credința ei. Pentru că violența în sine nu poate fi o Biblie.

O NOUĂ ORDINE CINEMATOGRAFICĂ

Astfel, dacă cinematograful de după război — atît de fecund în a se căuta pe sine, străbătut de spasme, bîntuit de crize, hărțuit de curente și schisme, reanimat de valuri, preluînd adesea mari idei spre a le mărunți în mici poziții ambițioase estetice, făcîndu-se nu de puține ori portdrapelul unor nevroze mai curînd decît al unei reale spiritualități înnoitoare — a pescuit nu de puține ori în ape turburi, cu Michelangelo Antonioni el a închis și a deschis totodată o nouă eră a acestei arte, am spune chiar o nouă ordine cinematografică.

Pe spectatorul încă nedumerit, poate, de zbulcîmii sterile al unor creatori și de imposibilitatea lor de a-și face înțeleasă atitudinea — atît cea estetică cît și pe cea socială — contactul cu filmul lui Antonioni îl plonjează într-o stare meditativă. Pentru că o dată cu Antonioni cinematograful tinde să ajungă la o demnitate identică cu aceea a literaturii, tinde să egaleze în complexitate și subtilitate opera scriitorului. De altfel, oprindu-ne asupra operei autorului «Noapții», «Deșertului roșu» etc., trebuie, ești nevoit să stabilești punctele ei de tangență cu literatura (ceea ce nu înseamnă, desigur, că aprecierea unei creații cinematografice trebuie să fie făcută prin prisma valorilor literare). „Nu e nici o îndoielă — spune, de pildă, în această privință marele critic și teoretician italian, Aristarco — că de fapt Flaubert și nu Balzac (și nici Stendhal sau Tolstoi) reprezintă pentru Antonioni o adevărată culme a romanului secolului al XIX-lea. Și la fel de neîndoielnic este că preferințele sale merg nu spre Thomas Mann ci spre Gide, Proust, Joyce, spre literatura de avangardă, inclusiv noul roman francez, «romanul privirii»“.

Tot atît de neîndoielnic este că filmele lui Antonioni sînt adevărate romane în imagini. Și dacă cea mai mare parte dintre filme ar fi, după cum mărturisea și scriitorul Moravia, traduse în opere

literare, ele n-ar deveni mai mult decît mici romane dulcele pentru fetișcane, niște foiletoane sau romane polițiste. Filmele lui Antonioni însă, traduse în proză, ar sta alături de cea mai bună dintre literaturile narative moderne.

„În «Aventura» am vrut să analizez sentimentele așa cum sînt ele astăzi — spunea Antonioni în loc de orice alte complicate afirmații cu prilejul premierei filmului său la Roma.

În «Noaptea» se afirmă un nou limbaj cinematografic, dar trebuie să amintim cu acest prilej că între «Noaptea» și «Blow-up», de pildă, s-au scurs șase ani, perioadă în care autorul a parcurs un întreg proces de cunoaștere și desăvîrșire estetică.

TOTUL SE TRANSFORMĂ

Ceea ce relevă înainte de toate «Noaptea» este un nou sentiment al realității și acest nou sentiment dă naștere unor modalități noi de exprimare artistică. În concepția autorului, epoca pe care o parcurgem, pe care o parcurge societatea în sinul căreia trăiește și pe care caută s-o cunoască el, este profund viciată. Nimic nu mai este stabil, chiar și fizica, susține el, a devenit metafizică. Totul se schimbă, și atunci, se întreabă cineastul italian, de ce nu s-ar admite că și psihologia individului se schimbă?

Sentimentele și emoțiile, dragostea ca și regretele, stările afective par să reflecte, în concepția lui Antonioni, schimbări la fel de importante ca și cele petrecute în știință și tehnologie.

LUMEA PRIVITĂ LA ROENTGEN

Filmele lui Antonioni nu pornesc de la canoanele vechii școli cinematografice și nu adoptă un stil care să le dea o apartenență estetică sau esteticizantă. Se spune chiar că în multe privințe tehnica sa filmistică este opusă conceptului dinamic despre cinematograful al onora dintre realizatorii cei mai la modă astăzi. Ritmul desfășurării filmelor lui Antonioni însă poate fi mai accelerat sau mai lent, dar este ritmul vieții. Atmosfera lor este cea degajată de pătrunderea, mai încetă sau mai iute, dar sigură și profundă, într-un univers intim ce relevă cauze și procese de conștiință și sechele psihice a căror cunoaștere explică o seamă de comportări socialmente considerate ciudate și inexplicabile. S-a mai afirmat că Michelangelo Antonioni analizează cu predilecție poziția femeii în societatea modernă, vorbindu-se despre un fel de «concepție matriarhală» a lui în cercetarea problematicii omului și așezării de astăzi. Antonioni, fără să aibă aerul că acceptă o asemenea unilateralizare a viziunii sale, explică această latură a preocupărilor proprii prin aceea că — susține el — raportul dintre bărbat și femeie s-a schimbat, că această relație din punct de vedere social nu mai este viabilă din pricina slăbiciunii de care dă dovadă primul și a neînțelegerii ce pare să fie proprie femeii. Oricum, procesul de alienare a insului în societatea numită atît de insistent, și de multe ori cu un abuz de noțiune (căci și cuvintele devin «la modă»), «societatea de consum», a dus ca însăși la desființarea ideii de parteneri de viață ai bărbatului și femeii.

Cineastul, care se ferește să se erijeze în moralist, constată și dezvăluie însă în pledoariile sale cine-

FIȘĂ
FILMOGRAFICĂ

Antonioni

▲ Sofisticatele personaje — decor ale *Exploziei* (*Blow-up*).

◀ Monica Vitti, interpreta celor mai multe dintre filmele marelui cineast.

matografice ceea ce este realmente putred (și nu numai în Danemarca).

Desigur, spectatorii, în primul rând cei din țara sa de care s-a ocupat o bună parte a creației sale, nu acceptă cu ușurință anumite constatări. Unii le repudiază fără să le înțeleagă sau tocmai pentru că nu le pot înțelege; alții, pentru că se simt vizați, mimează neînțelegerea. Și într-un caz și în celălalt ei iau act de existența unui astfel de cinema, de existența unui ochi care vede ca un Roentgen și spune lucruri neplăcute.

Lucruri neplăcute spunea cu câteva decenii în urmă și George Bernard Shaw în «piesele sale ne-

plăcute». Și atunci ca și azi, prima reacție a celor vizați a fost «să nu priceapă», apoi să protesteze împotriva autorului. Pe urmă să-l ia în glumă, sau să ia numai partea de glumă din opera sa. Într-o vreme Shaw era considerat un autor de comedii și nimic mai mult. Din «Pygmalion» s-a făcut de curând un divertisment muzical (plăcut, recunoscut, cinematografic și teatral, numit «My Fair Lady». Cine poate garanta că miine acidul și necruțătorul analist Antonioni nu va deveni pentru același fel de oameni (deși el n-a glumit de loc în nici un film) pretextul unui alt divertisment, poate tot muzical, care s-ar numi eventual «My Fair Adventure».

Michelangelo Antonioni s-a născut la 29 septembrie 1912 la Ferrara. A fost asistentul lui Marcel Carné (*Les visiteurs du soir*), Roberto Rossellini (*Reîntoarcerea unui pilot*), Giuseppe de Santis (*Vânătoarea tragică*), Federico Fellini (*Șeicul alb*). În anul 1950 realizează primul film artistic de lung-metraj, *Cronica unei iubiri*, distins cu Marele premiu pentru regie la Festivalul de la Punta del Este. Interpreți: Lucia Bosé, Massimo Girotti, Ferdinando Sarmi, Gino Rossi, Franco Fabrizzi. Au urmat: *Învinsii* — 1953 (cu Anna-Maria Ferrero, Franco Interlenghi, Eduardo Cianelli, Umberto Spadara, Gastone Renzelli); *Dama fără camelii* — 1953 (cu Lucia Bosé, Andrea Cecchi, Gino Cervi, Alain Cuny, Ivan Desny, Monica Clay); *Sinucidere ratată* — 1953, un scheci din filmul *Dragostea în oraș*, realizat în colaborare cu Carlo Lizzani, Dino Risi, Francesco Maselli, Cesare Zavattini, Federico Fellini, Alberto Lattuada). Interpreții sînt neprofesioniști; *Prietenele* — 1955, după romanul lui Cesare Pavese *Printre femei singure* (cu Valentina Cortese, Yvonne Furneaux, Ettore Manni, Franco Fabrizzi, Eleonora Rossi-Drago, Madeleine Fischer, Gabriele Ferzetti); *Strigătul* — 1957 (cu Alida Valli, Steve Cochran, Dorian Gray, Betsy Blair, Gabriella Palotta); *Aventura* — 1960 (cu Monica Vitti, Gabriele Ferzetti, Lea Massari, Dominique Blanchard); *Noaptea* — 1961 (cu Jeanne Moreau, Marcello Mastroianni, Monica Vitti, Bernhard Wicki); *Eclipsa* — 1962 (cu Monica Vitti, Alain Delon, Francisco Rabal, Louis Seigner); *Deșertul roșu* — 1964 (cu Monica Vitti, Carlo De Pra, Richard Harris); *Blow-up* (*Explozia*) — 1967 (cu David Hemmings, Vanessa Redgrave, Sarah Miles).

■ **Premiile** obținute de filmele lui Antonioni: Leul de argint la Festivalul de la Veneția — 1955, pentru *Prietenele*; Marele premiu al criticii la Festivalul de la Locarno — 1957, pentru *Strigătul*; Premiul special al juriului, Premiul noii critici și Premiul S.E.C.T. la Festivalul de la Cannes — 1960, pentru *Aventura*; Ursul de aur și Premiul Fipresci la Festivalul de la Berlin — 1961, pentru *Noaptea*; Premiul special al juriului la Festivalul de la Cannes — 1962, pentru *Eclipsa*; Leul de aur la Festivalul de la Veneția — 1964 și Marele premiu al criticii internaționale — 1964, pentru *Deșertul roșu*; Marele premiu Palme d'Or la Festivalul de la Cannes — 1967, pentru *Blow-up*.

CULORILE.. PRESIUNII

Grăție unei interesante metode românești, inginerul constructor are un aliat neașteptat care-l ajută să determine rezistența materialelor:

CULOAREA

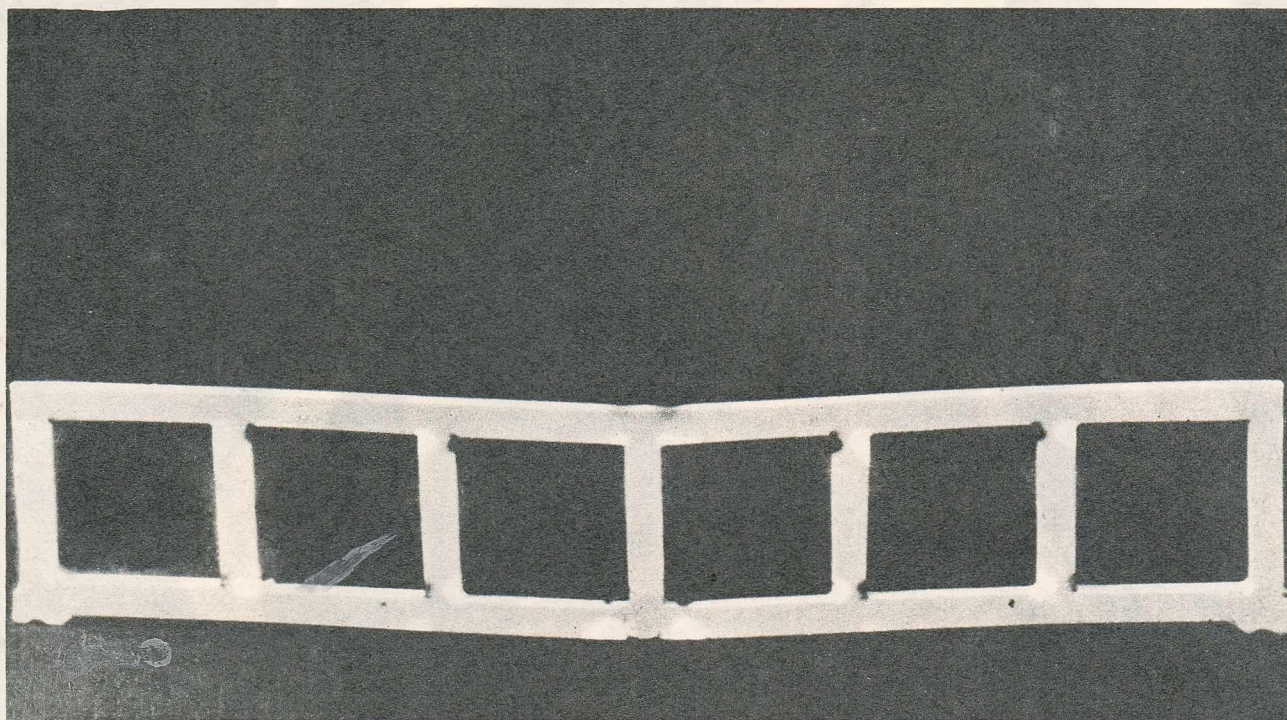
Țin în mâini un fel de «scăriță» din material plastic. O pot cuprinde cu ambele palme. De fapt însă este un element de construcție, o grindă (firește, în miniatură), un model. «Scărița» este pusă într-un aparat astfel conceput încât exercită asupra ei presiuni din anumite direcții. Omul în halat alb de lingă noi face un semn: «Gata!» Aparatul se pune în mișcare, iar presiunea la care e supusă «grinda» crește. La un moment dat, la câte un colț, culoarea cafenie a materialului din care e confecționată se deschide, se albește, în alt loc, dimpotrivă, se întuneacă. «Stop!» Omul care urmărea atent meta-morfozarea culorii notează ceva, compară, măsoară. «Continuați!» Presiunea aduce noi modificări în culoarea «scăriței»...

Asistăm, în laboratoarele Centrului de mecanica solidelor al Academiei, la aplicarea uneia dintre cele mai noi și eficiente metode de încercare a rezistenței elementelor de construcție. La ce folosesc aceste încercări?

PRECAUȚIE SI... INEFICIENTĂ

Prof. univ. Sandu Răutu, care studiază comportarea modelului, ne dă lămuririle necesare: «Orice construcție, orice element al unei construcții — o casă sau o aripă de avion, un pod sau o piesă de mașină, un vapor sau un pilon de susținere — este supus, la un moment dat, unor eforturi. Comportarea construcției depinde, firește, de mărimea acestor eforturi. La anumite presiuni din exterior ea se poate deforma pentru ca apoi, când solicitarea încetează, să revină la starea inițială. Aceasta este o «deformație elastică» și nu prezintă nici un pericol. Dar se poate întâmpla ca — din cine știe ce cauze — efortul să crească mult. Atunci deformația trece din domeniul elasticității în cel al plasticității, adică se permanentizează, construcția rămânând la forma în care au adus-o solicitările venite din afară, chiar și după ce ele nu mai acționează. Aceste deformații remanente sau «plastice» sînt unele foarte periculoase: cînd apar, construcția, ori numai unele dintre elementele ei, se poate frînge de parcă ar fi clădită din bețe de chibrit».

Pentru a evita asemenea situații, proiectanții iau o serie de măsuri de precauție. Este vorba de «coeficienții de siguranță» adăugați oricărui element de construcție și care constă, în ultimă instanță, din consolidarea părților supuse eforturilor. Dar cît de mare trebuie să fie acest coeficient

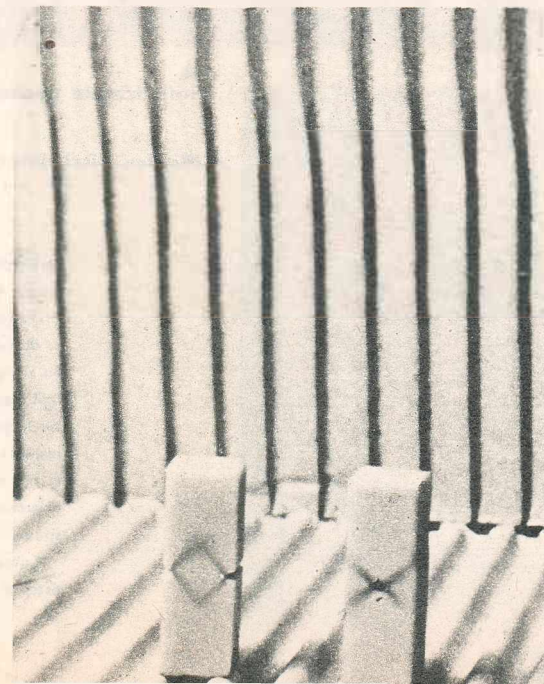
pentru ca — asigurînd rezistența clădirii, a mașinii, a agregatului — să nu ducă totuși la surplusuri neraționale, la o risipă inutilă de material, deci la ineficiență economică?

«Răspunsul la această întrebare — continuă interlocutorul nostru — este căutat de mult de specialiștii din întreaga lume. Metodele utilizate au dus, parțial, la unele rezultate, dar eficiența lor este încă foarte mică. Și aceasta, pentru că nici una dintre metode nu arată cu exactitate cînd, unde, cum și în ce ordine apar deformațiile plastice în elementul supus unui efort».

POVESTEA LUI ALB SI NEGRU

O rezolvare interesantă a fost găsită de un colectiv de oameni de știință români condus de acad. Ștefan Bălan, și din care face parte prof. dr. ing. Sandu Răutu, șef de secție la Centrul de mecanica solidelor al Academiei, dr. ing. Valeriu Petcu, șef de laborator la Institutul de cercetări în construcții și economia

Pe aceste machete din cromoplast a diferite elemente constructive (grinzi etc.) se studiază mecanismul de rupere la suprasarcini. Dintr-o singură aruncătură de ochi specialiștii recunosc «punctele periculoase»: locurile unde culoarea materialului s-a schimbat.

construcțiilor, și ing. N. Goldenberg, șef de secție la ICECHIM. Metoda lor a devenit cunoscută în țară și peste hotare sub denumirea de **CROMOPLASTICITATE**. De unde acest nume? «Cromo» ne arată că e vorba de culoare, iar «plasticitate» — că este un mijloc de a detecta deformațiile remanente, plastice.

L-am solicitat pe dr. ing. S. Răutu să ne dea unele amănunte despre metoda a cărei coautor este. Dar mai întâi, din ce fel de material plastic se confecționează piesele pe care se efectuează studii privind deformațiile remanente?

«Este un polimer anume creat în acest scop. Se numește «cromoplast» și formula lui a fost elaborată la noi în țară, mai exact — la ICECHIM. Altădată asemenea încercări se făceau pe modele metalice, dar s-a renunțat pentru că nu dădeau rezultate satisfăcătoare. Încercările se bazează pe modificarea cristalinității metalului supus la efort, pentru a pune în evidență anumite fenomene. Metoda era însă atât de dificilă încât astăzi se folosește numai la demonstrarea unor ipoteze teoretice, neintrând în practica curentă».

Tocmai de aceea s-a ajuns la concluzia că pentru studierea deformațiilor plastice cel mai eficient ar fi un material... plastic. «Dar un asemenea material, la care deformațiile remanente să poată fi observate vizual nu numai în timp ce se produce efortul, ci și după ce acesta a încetat. Ați observat că unele materiale plastice, când sînt îndoite, capătă la locul respectiv o nuanță mai deschisă? Nu era încă ceea ce ne trebuia, deoarece locurile «albite» arătau numai zonele de întindere, de «scurgere», așa cum se spune în știință, nu și zonele de comprimare».

Atunci, specialiștii Centrului de mecanica solidelor s-au adresat colegilor de la ICECHIM, cercetările desfășurându-se într-o strînsă colaborare. La început rezultatele n-au fost cele scontate, adică pe materialul obținut nu apăreau și zonele supuse la efortul de comprimare. S-au făcut vreo treizeci de variante pînă s-a ajuns la Cromoplastul de astăzi, care este un material de culoare cafenie, avînd proprietatea că, supus fiind unui efort, își schimbă foarte evident nuanțele. Respectiv, în zonele de întindere ajunge aproape la alb, iar în cele de comprimare se întunecă aproape pînă la negru! «In acest mod, ne spune dr. ing. S. Răutu, se pot urmări direct, vizual, zonele de apariție a deformațiilor plastice, ordinea în care apar,

evoluția lor și, desigur, sarcina respectivă în fiecare etapă».

**UN ELEMENT
DE LOC
NEGLIJABIL:
PREȚUL...
NEGLIJABIL**

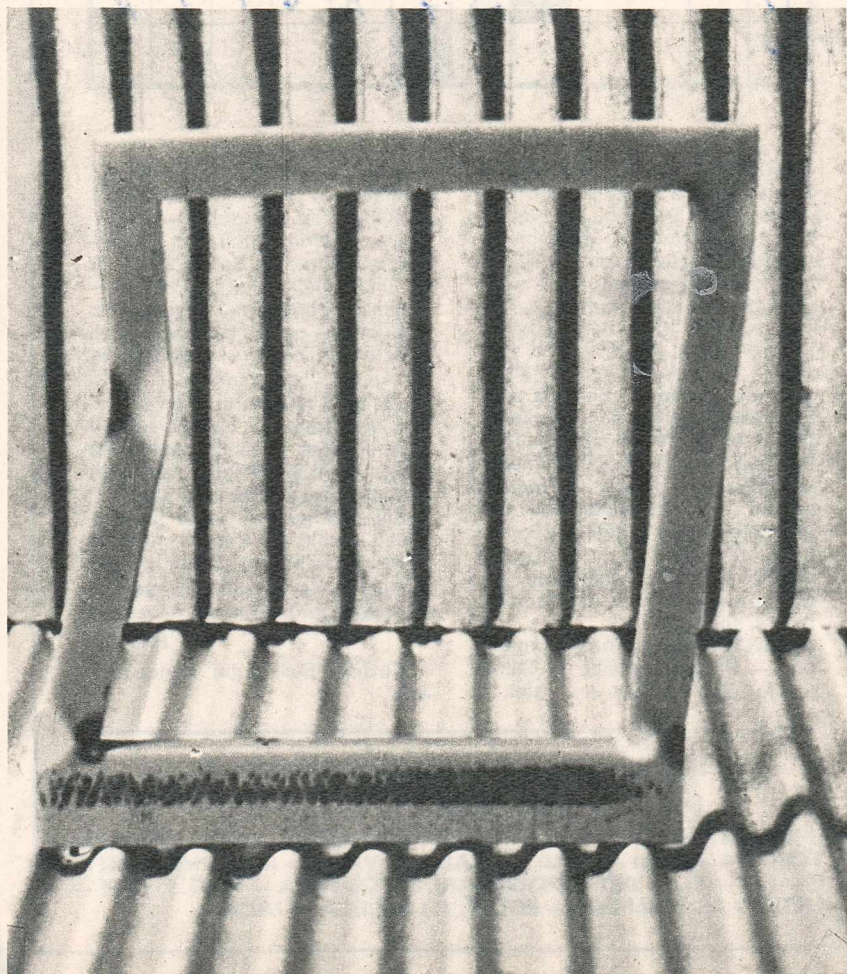
Între altele, cromoplasticitatea are avantajul că oferă specialiștilor o metodă de studiu nu numai eficientă, dar și foarte simplă. Se face un model al elementului de construcție redus la scară, să zicem de 50 de ori. Forța cu care se acționează asupra lui e și ea redusă într-o anumită proporție (mai precis: de 2 500 ori în cazul de față). Instalația de încercare, de asemenea, este foarte simplă și nu comportă cheltuieli prea mari.

Cromoplastul propriu-zis are un preț neglijabil față de valoarea construcției proiectate și în orice caz cu mult mai mic decît costul încercărilor pe modele în mărime naturală. Această metodă originală poate fi utilizată cu ușurință în orice institut de proiectări la studiul construcțiilor civile și industriale, construcțiilor de nave, de avioane, de mașini etc.

L-am solicitat pe interlocutorul nostru să ne vorbească despre cercetări întreprinse recent în această direcție. «Metoda a fost utilizată, într-o primă etapă, la studiul comportării sistemelor de bare (cadre, grinzi) în domeniul elastoplastic, adică al cazurilor cînd o parte a elementului de construcție supus unei forțe rămîne în domeniul elastic, iar o altă parte trece încel al deformațiilor. În prezent se urmăresc anumite probleme de teoria plasticității care n-au putut fi rezolvate pînă acum și își găsesc aplicații în construirea anumitor piese sau subansambluri de mașini».

Sub semnăturile acad. Ștefan Bălan, dr. ing. Sandu Răutu și dr. ing. Valeriu Petcu au apărut o serie de lucrări științifice în care se descrie metoda. Specialiștii au primit-o cu mult interes, numeroase institute de proiectări exprimîndu-și dorința de a o aplica. De asemenea s-a cerut Cromoplast și amănunte tehnice despre metoda românească de către specialiști din Anglia, Japonia, Franța, U.R.S.S., Cehoslovacia, Belgia, Polonia și din alte țări. Și acesta nu este decît începutul...

Dan LĂZĂRESCU
Fotografii de Lică IOSIF

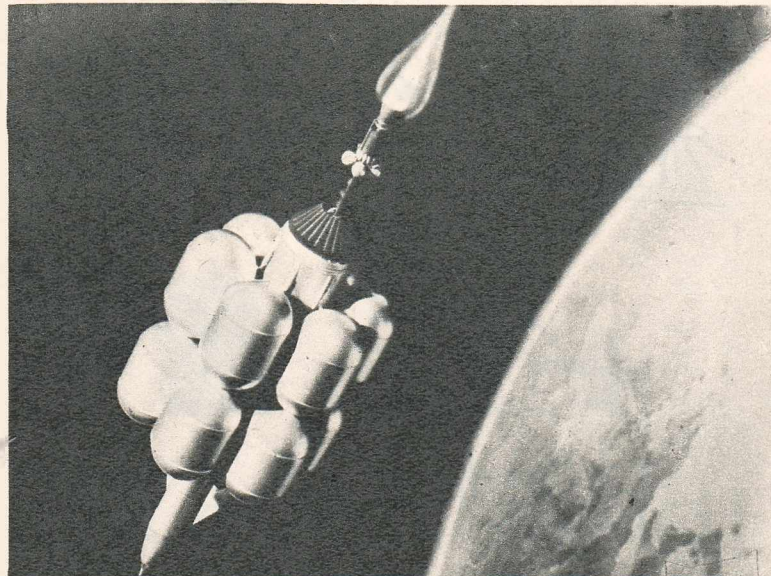
reflector științific

RECORD OLIMPIC...

Porțile de hangar pe care le vedeți cîntăresc, fiecare, 25 de tone. Și totuși ele sînt trase, cu ajutorul unui fir subțire, de tînăra femeie din fotografie cu mai puțin efort decît l-ar cere împingerea unui cărucior de copil. Explicația? La întinderea firului, dispozitive electronice comandă intra-

rea în acțiune a unor puternice motoare. Invenția britanică își va găsi utilizare în primul rînd pe marile aeroporturi și este menită să înlocuiască tractoarele folosite pînă în prezent pentru deschiderea porților hangarelor.

EXPRES PENTRU MARTE

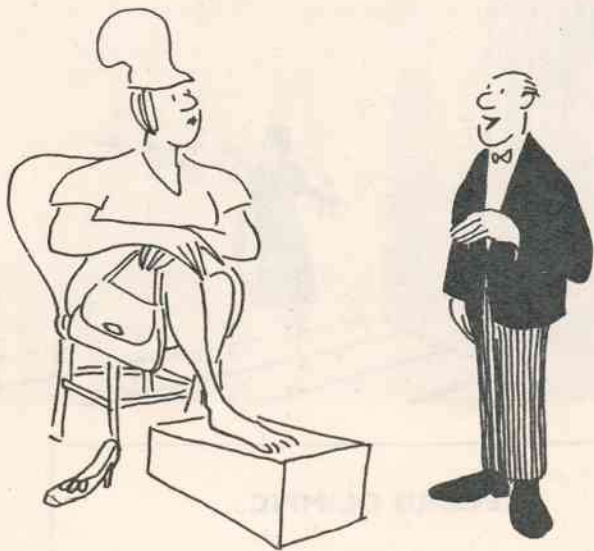
Caracteristica acestei astronave proiectate de specialiștii americani de la Centrul spațial din Valley Forge și care o deosebește de suratele ei «lunare» constă în motorul atomic care o propulsează. Vehiculul, cu toate treptele sale, ar cîntări peste un milion de kilograme și ar permite zborul a patru cosmonauți. Printre «necunoscut», nu cea mai puțin importantă este... data plecării.

ENIGMA LACULUI DE GHEAȚĂ

În lacul glacial Merzbaher din Munții Tian-Șan, situat la o altitudine de 3 340 metri, glaciologii sovietici au descoperit un mecanism natural asemănător cu o instalație hidrotehnică. Acest lac primește anual milioane de metri cubi de apă de pe urma topirii gheții și a zăpezii, dar nu-și iese niciodată din matcă. S-a constatat că apa

de aici se scurge într-un riu, printr-un tunel lung de 15 km săpat în gheață. Bucățile mici de gheață joacă aici rolul flotoarelor din hidrotehnică. Luate de șuvoi în tunel, ele îi închid intrarea. Cînd însă apa din lac crește, flotoarele se ridică de la gura tunelului! Apa se scurge în felul acesta o dată, de două ori, în cursul lunilor de vară...

UMOR

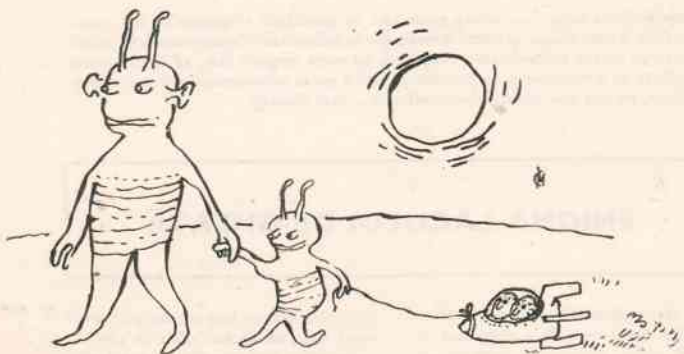

— Probăm direct un 41 sau începem de la 35?...

Aduceri aminte

Nell COBAR

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ VASILE

ÎN CĂMARA DE IARNĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
									A		A
2									R		P
3	P	O	T	G	O	R	I		A		A
4									D		
5						R	I	R			
6											
7											
8											
9											
10	D	I				A					
11	O					S	I	R	V	I	T
12	P					I					

ORIZONTAL: 1) Bine păstrată... la cămară. 2) Miez de tort! — La matcă! — Soacre ... în oțet. 3) Vinuri de la mama lor — Îți încrește sufletul. 4) Porția lui Azor — Glande care joacă un rol important în digestarea alimentelor (anat.). 5) Bun doar la vin — Curs de apă în Algeria — Puțin mălai! 6) Unt fără unt! — Defecțiune la mălai. 7) A (se) împâna — Egale la zero. 8) Chioara din zicală — Fasole... de soi. 9) Meniu din cămara Joianei (pl.) — Doi stropi de molan! 10) Îndemnul roibului — Proaspăt spălată — Servește mâncăruri tradiționale. 11) Se ... înghite cu poftă la munte — Tratată cu atenție. 12) «Tot ce zboară se mănincă» (pl.) dacă provine din... — ...apartamentul lor special.

VERTICAL: 1) Floare comestibilă — Paznicul sticlei. 2) Cămarile lor sînt în hale — A stei. 3)

Pește oceanic cu largi utilizări culinare — Gustos la ... desert. 4) Cămări cu auz dulce — Furnizoare ... de ridichi. 5) Mici la ... televizor (sing.) — Boboc (fig.). 6) În fundul paharului! — Petece! — Dulce ... podgorie moldovenească. 7) Cum sînt, pentru nutriția omului, substanțele proteice și vitaminele. 8) Acidul... gogosarilor ... și un alt acid, aflat în grăsimi și uleiuri. 9) Perete! — Se servesc cu sare și piper ... — Om sucit! 10) Oraș în Transilvania, centru al industriei alimentare și al unei renumite podgorii — A se servi — Volan ...hipic. 11) Piftie ...muzicală — Anvelope pentru cirnați. 12) H₂O în fulgi — Fel de mîncare garnisit cu toate ingredientele necesare.

H. HORJA

Cuvinte mai puțin cunoscute: RIR

Dezlegarea jocului «RAPSDII DE TOAMNĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BOGAT — MUST. 2) APARAIE — TOM. 3) CALATOARE — A. 4) O — OMAT — CALM. 5) VASA — AP — PIA. 6) INI — P — LA — TL. 7) AO — GOGOSARI. 8) TOAMNA — RUG. 9) AITI — UITA — U. 10) AMETI — ESTET. 11) APLECA — IADA.

MARATONISTUL CRISTIAN ȚOPESCU

Da, Olimpiada a fost un eveniment. Un eveniment sportiv și un eveniment al tehnicii comunicațiilor. Vor trece probabil ani și olimpiade până când, deprinși, blazați, nu ne vom mai minuna de vrăjitoria sistemelor de sateliți care ne aduc la domiciliu imaginea vie, precisă, de loc deformată, împreună cu tumultul unor stadioane aflate la antipodi. Privind pe micul ecran cifrele indicând scurgerea fracțiunilor de secundă aflăm despre un nou record mondial simultan cu sportivul care l-a atins. Apoi cealaltă vrăjitorie modernă, aparatul ampex, decupa pentru noi mișcările în felii, le încremenează sugestiv în momentele decisive, ne demonstrează structura intimă a actului sportiv magistral.

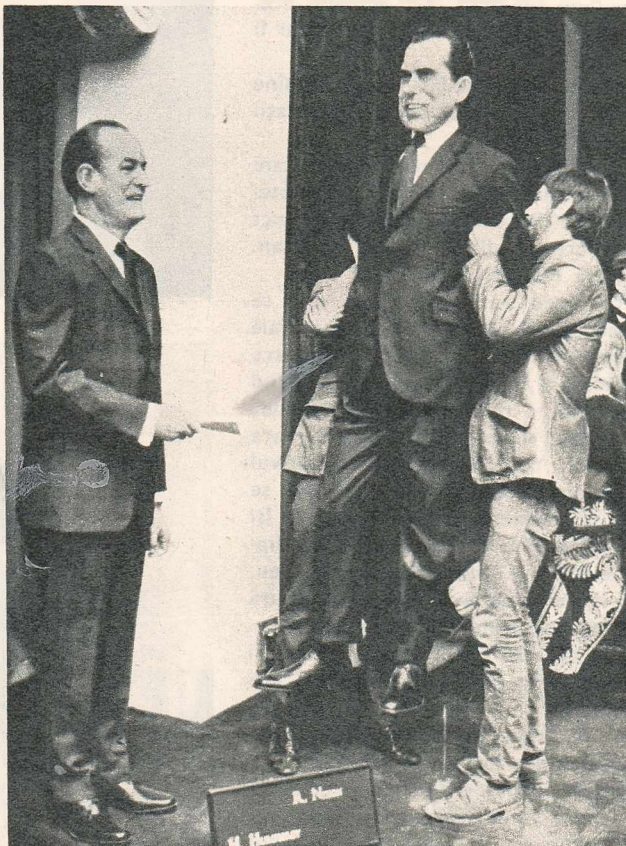
Vom pleca din nou dimineața la lucru odihniți, nu buimaci ca după șirul de nopți petrecute urmărind cu încordare frenetică luptă cu inerția, cu forța gravitației, cu limitele puterilor omenesti. Lăsând cronicarilor sportivi plăcerea de a scrie la nesfârșit despre băieții și fetele care au transformat Mexicul într-o vitrină a energiei fizice dezvoltate și strunite în cel mai înalt grad, despre splendorile victoriei ale reprezentanților României, să vorbim despre campionul crainicilor noștri sportivi, Cristian Țopescu. Cu rezistența unui maratonist, cu reflexele rapide ale unui sprinter, și-a bătut propriile recorduri de reportaj sportiv alert, competent, captivant. Ori de câte ori a apărut la rubrica de față numele lui Cristian Țopescu a fost însoțit de aprecieri sincere elogioase. Dar pentru că el însuși a adăugat o performanță și mai valoroasă celor cu care ne obișnuise, sîntem datori să îndreptăm din nou ampexul reflecției asupra resurselor succeselor sale în calitate de crainic sportiv. Are darul, esențial pentru televiziune, de a vorbi într-un mod simplu, deschis, spontan, prietenos, dar fără familiarisme. Entuziasmul lui e contagios căci nu e niciodată contrafăcut sau umflat artificial, nemulțumirile lui ni se transmit fiind exprimate cu căldură dar măsurat, în termenii cei mai adecvați fiecărei situații. Respectul pe care îl poartă atât sportului și sportivilor cît și telespectatorilor se vădește continuu în seriozitatea și minuțiozitatea pregătirii fiecărei transmisii. Fără a se erija în atoateștiutor, fără a recurge la un ton doctoral, ne învață să înțelegem mai bine tot ceea ce vedem. Informațiile suplimentare privind palmaresul sportivului de pe micul ecran, istoricul probei, dificultățile ei specifice sînt furnizate în momentul optim din punct de vedere psihologic pentru ca telespectatorul să fie intens cointerestat în ceea ce se petrece pe stadion. Cu Țopescu la microfon nu riști să pierzi o fază esențială, să-ți lași atenția să vagabondeze tocmai cînd se apropie clipa culminantă. În timpul Olimpiadei trecea adesea microfonul unor specialiști ai probelor de concurs, dar dacă invitatul, mai puțin deprins cu meseria de crainic-reporter, se pierdea în amănunte într-un asemenea moment, intervenea prompt, restabilind concordanța dintre ritmul comentariului și ritmul meciului de box, al întrecerii de natație etc.

Prezența acestor oaspeți în studio prilejuiește câteva observații și comparații. Sprijinul unor experți este de neprețuit. Solicitîndu-le colaborarea competentă, Cristian Țopescu și-a onorat și mai deplin datoria de organizator al participării noastre la Jocurile Olimpice ca spectatori avizați. Cei mai mulți dintre ei ne-au comunicat informații interesante, utile. Dar în competiția intercrainici gazda a dominat tot timpul, chiar și atunci cînd partenerul deținea superioritatea tehnică. De ce? Pentru că în acest domeniu hotărîtoare sînt calitățile greu de definit a căror rezultat am încercat s-o descriem în prima parte a cronicii. Aptitudinea de a crea un curent continuu de simpatie și stimă dinspre telespectator spre prezentator e un dar al naturii pe care puțini îl au și încă și mai puțini se pricep să și-l cultive. Nu există rețete în această privință, nu se poate doza amestecul de farmec personal, spontaneitate, cursivitate a vorbirii, cunoștințe de specialitate, capacitate de a emite pe loc judecăți de valoare echitabile sau de a intui reacția posibilă a telespectatorului, care face din cineva un excelent reporter. Fapt este că multor rubrici ale televiziunii le lipsește în mod evident un Cristian Țopescu în măsură să conducă discuțiile cu invitații emisiunilor. Prea adesea dezbaterile în studio au caracterul unei partide inegale: reprezentantul televiziunii este total depășit de personalitățile (din sfera literaturii sau a economiei, a teatrului sau chiar a sportului) pe care ar trebui să le stimuleze în discuție. Și atunci dezbaterile tînde către nivelul lui. E un fenomen îngrijorător, de natură să handicapeze inițiativa cele mai laudabile.

Felicia ANTIP

ALEGERI AMERICANE, FĂRĂ OPTIUNI REALE

de Eugen MANDRIC

▲
Înainte încă de a ști cine va ocupa fotoliul prezidențial, domniile Humphrey și Nixon și-au cîștigat dreptul la cite o statuie de ceară în celebrele Saloane ale d-nei Tussand.

Aproape că nu există post cît de cît important, în viața civilă a Statelor Unite, care să nu fie eligibil. De la judecătorul Curții supreme la ultimul șerif, de la primarul New Yorkului la șeful pompierilor din nu știu ce orașel, de la președinții marilor universități la administratorii cimitirelor comunale, americanii li se garantează, prin Constituția federală și prin legile de bază ale statelor, dreptul de a alege și de a fi aleși.

Situația americanilor față de alegerile prezidențiale din 5 noiembrie este cu atât mai paradoxală. După opinia unanimă a celor mai competenți observatori de la fața locului, inclusiv a celor mai bune condeie, ziare și reviste americane, cetățenii Statelor Unite vor vota, unii, pentru Hubert Horatio Humphrey — din antipatie pentru conservatorismul lui Richard Nixon și a prietenilor săi politici — alții pentru Nixon — din neîncredere și de gust față de prea lungul spectacol de ineficiență și inconsecvență politică și intelectuală, oferit de administrația democratică — alții, în fine, vor vota pentru George Wallace, pentru că le-ar fi teamă de comuniști, de negri și de progres.

Aceeași unanimitate a observatorilor, de acord, de altminteri, cu sondajele de opinie publică, subliniază că niciodată încă Statele Unite n-au participat la o campanie de alegeri prezidențiale cu mai puțin entuziasm ca acum. Cauza, tăios formulată de un ziarist european, ar fi că americanii trebuie să-și aleagă președintele, pentru viitorii patru ani, «la raionul de solduri».

Pe scurt, polemisti și toți cei care doresc să se amuze copios pe seama

ALEGERI AMERICANE

unei națiuni pretinzând hegemonie mondială în condiții în care își poate alege de unde vrea pompierii, dar este silită să-și aleagă președintele la solduri, trăiesc un moment bun.

Și totuși, curios, dar justificat, tonul mondial, și în primul rînd al lumii occidentale, la adresa alegerilor americane este tot ce vreți, numai amuzant nu. Și asta pentru că, oricîte elemente groteskești ar fi comportat și campania electorală din anul acesta, prea multe lucruri, în lume, depind într-o prea mare măsură de poziția pe care Statele Unite sînt sau nu capabile să o adopte. Cea mai drastică problemă pe termen lung a unei părți uriașe din lumea contemporană este subdezvoltarea. Or, reprezentînd numai 6% din populația globului, Statele Unite asigură 43% din producția țărilor nesocialiste. Consecința a subdezvoltării în multe țări din lume, spectrul foametei mai face ravagii. Or, Statele Unite cultivă 14% din producția mondială de grâu și 45% din cea de porumb. Un american consumă, în medie, de 160 de ori mai multă energie electrică decît un locuitor din țările asiatice aliate cu S.U.A. (cu excepția Japoniei). În S.U.A. se consumă de două ori mai mult oțel pe cap de locuitor decît în Franța.

Cea mai drastică problemă, sperăm că numai pe termen scurt, a lumii contemporane este problema păcii și războiului. Or, la această oră, Statele Unite sînt angajate cu peste 500 000 soldați și o uriașă tehnică militară în războiul din Vietnam, în zeci de puncte ale globului sînt staționate forțe americane, oceanele și cerul lumii sînt brăzdate de vase, submarine și avioane S.U.A., cu bombe A și H la bord.

Recent, trei americani, Walter Schirra, Donn Eisele și Walter Cunningham, după un zbor de unsprezece zile în spațiile cosmice, au făcut să aterizeze nava lor, Apollo 7, exact în locul prevăzut.

Am reamintit acest fapt extraordinar, nu pentru că n-ar fi, deja, pe de-a-n-tregul demonstrat rolul uriaș al Statelor Unite în dezvoltarea științei și tehnicii, în ceea ce se numește universal revoluția tehnico-științifică mondială, ci pentru că în ziua amerizării lui Apollo 7, în America aceasta, deținătoarea și producătoarea unor bogății uriașe, în țara care pretinde, după expresia unui membru al guvernului său (care justifică astfel intervenția în Vietnam), că s-a angajat «într-o operă nouă și unică în lume, țintind asumarea unei responsabilități mondiale», deci în America lui Apollo 7, primarul New Yorkului, acest oraș mai populat decît cîteva țări luate la un loc, declara, deci în ziua amerizării navei, că orașul său este «în pragul delirului»: greva profesorilor făcea ca un milion de școlari să se afle fără ocupație și fără supraveghere; două mii de polițiști lipseau

(cu certificate medicale), ceea ce buimăcise complet circulația; pompierii și vidanșorii amenințau cu greva; ghetourile negre cunoșteau o situație explozivă.

*

V-aș fi putut face o introducere în materie mai bazată pe fapte generale, dar nu vă propun o analiză ci o intrare în atmosferă.

O țară care pretinde și care, prin forța sa, poate juca un rol fundamental în pacea sau războiul lumii, în lichidarea sau accentuarea subdezvoltării, se pomeneste, în ziua în care înregistrează una dintre cele mai mari victorii tehnico-științifice din istoria sa, cu cel mai mare oraș al său «în pragul delirului».

În aceeași țară, după un sondaj din octombrie anul acesta, întrebați ce candidat ar fi propus ei la președinție, 6% din americanii chestionați au răspuns Lyndon Johnson; 8% — Humphrey; 13% — Wallace; 22% — Nixon.

Așadar, dacă ar fi depins direct de americanii sus-citați, nici actualul președinte, nici actualii candidați, nu ar fi fost desemnați.

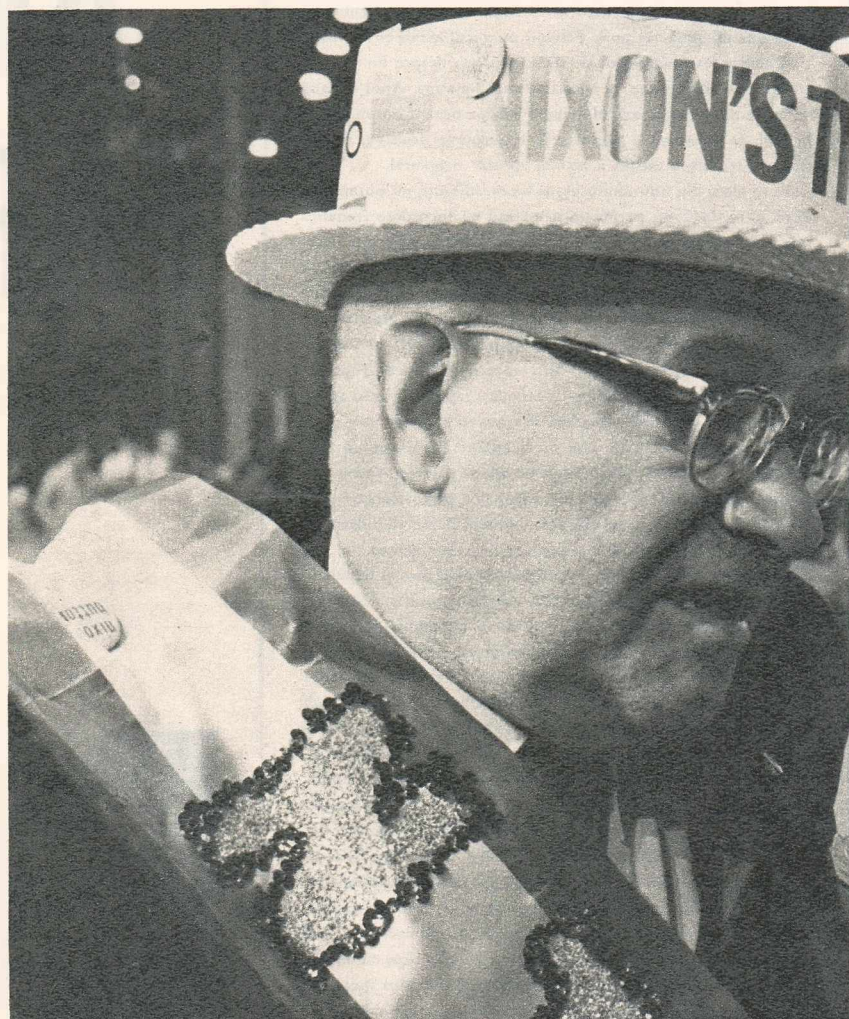
Jocurile fiind însă făcute, mai rămîne întrebarea: ce oferă totuși candidații aflați în cursă?

Cred că printre primii 10 americani competenți să dea un răspuns acestei întrebări, din cel mai american punct de vedere, se află și Walter Lippman. Or, iată răspunsul său:

«Cu greu s-ar găsi cineva care să afirme că actuala campanie electorală a fost edificatoare sau că vreunul dintre candidați a rostit o cuvîntare arătînd țării cum să realizeze pacea, ordinea și justiția, unitatea națională la care năzuim cu toții. S-ar putea ca motivul să fie nu faptul că toți candidații se tem să răspundă la întrebări și își ascund adevăratele păreri. Motivul lipsei de definiție și claritate este, cred eu, că cele mai grele probleme care tulbură țara nu pot primi un răspuns cinstit și realist care să nu provoace un șoc și deprimare în rîndul mării mase a alegătorilor».

Ar fi, cred, aici, locul să discutăm despre cîteva mituri americane:

Din perioada pe de o parte crudă și pe de altă parte eroică a cuceririi Vestului, America a rămas fidelă mitului pionieratului. Fără îndoială că în fiecare american patriot bătea inima unui pionier, cînd, pe ecranele televizoarelor, cosmonauții lor le vorbeau din spațiile extraterestre. Dar tot în contul acestui mit trebuie trecute și cele circa 200 000 000 arme (puști și pistoale) care se află, astăzi, în mîinile (necontrolate) ale particularilor, între Long Island și Los Angeles. La aceleași televizoare, familiile Kennedy și Martin Luther King, ca și zeci de milioane de ameri-

Hubert Humphrey: i se vor ierta oare 4 ani de vicepreședinție? (stînga).

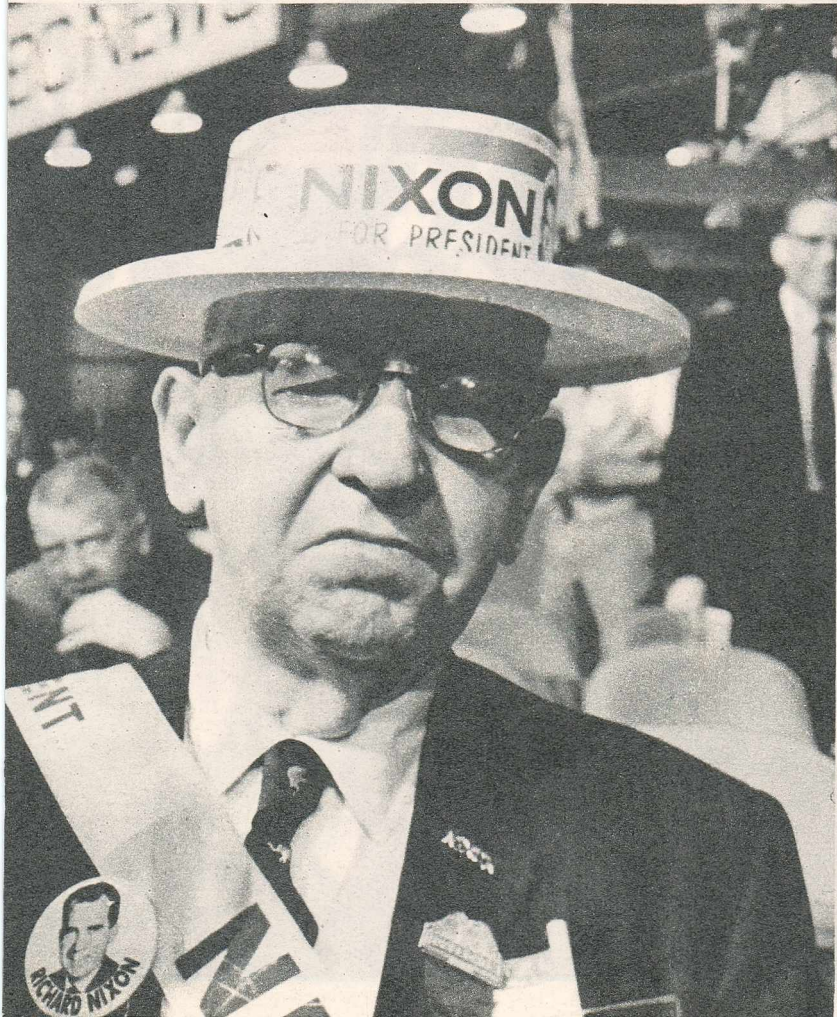
Richard Nixon: un bărbat cu oarecare experiență în pierderea alegerilor (mijloc).

George Wallace: pentru el s-au pronunțat peste 60% din polițiști și aproape 60% din pompierii chestionați (dreapta).

Vîrsta sprijinitorilor d-lui Nixon, în acord cu vîrsta ideilor domniei-sale.

ALGERIA
AMERICANE
FARA OPTIUNI
HEALE

▲ L.B. Johnson, soția sa și H.H.H. au devenit, în viziunea unor admiratori poate prea înfierbîntați, ceea ce vedeți în panoul din fotografie.

◀ Folclorul electoral american comportă obligatoriu și o scenă cu Piei-Roșii. În cazul de față, în rolul soției candidatului, d-na Nixon.

ALEGERI AMERICANE, FĂRĂ OPTIUNI REALE

cani, au putut vedea cât a rămas din tradiția violenței, în mitul pionieratului.

Mitului «generozității» societății americane, al «modului de viață» american, a început să i se spună într-un fel nou: *Societatea de consum*. Pe care, de altminteri, Statele Unite s-au străduit să o exporte și nu mă îndoiesc de sinceritatea multora din susținătorii exportului acestui produs. Totuși rămîne un fapt că, în timp ce 6% din populația globului consumă, pentru propria sa abundență, circa jumătate din producția mondială (minus țările socialiste), modul de viață american nu poate conta decît pe influența pe care o cumpără, sau pe cea care o impune. Or, economic sau militar, sau amîndouă la un loc, imperialismul rămîne imperialism.

Și totuși, în însăși interiorul Statelor Unite n-au fost lichidate zonele de mizerie, sentimentul de nesiguranță, frica asupriților de asupritori și a asupritorilor de asupriți.

«Noua frontieră» s-a frînt o dată cu John Kennedy și «marea societate» este pe punctul să iasă la pensie o dată cu Lyndon B. Johnson, înainte, de altfel, de a fi apucat să trăiască.

În vreme ce puterea economică, științifică și militară a Americii este în creștere, Statele Unite nu pot oferi lumii decît imaginea propriei lor forțe. Pentru un singur stat e foarte mult. Pentru întreaga lume exterioară, ca și pentru fiecare cetățean al statului respectiv, este prea puțin.

Bigotismul (nici cînd ia forme mai puțin religioase), forța (nici măcar bazată pe știință), și nici măcar bunăstarea, nici măcar eficiența tehnico-economică, singure sau toate la un loc, nu mai oferă răspunsuri satisfăcătoare nevoilor omului acestui secol.

Simțul practic al americanilor ca și ceea ce a mai rămas dintr-un idealism nedizolvat în mitul banilor și mitul forței, converg către întrebări neli-niștite.

Această Americă uimitoare, care a dat cîțiva dintre cei mai extraordinari gînditori ai secolului nostru, în știință, în literatură, în analiza politică chiar, reușind totuși, foarte mulți ani la rînd, să nu se contamineze de ideile lor deși s-a îmbogățit și din ele, această Americă a societății de consum a început să vrea să consume idei, idealuri.

E o nevoie relativ nouă, în America contemporană. Dar destul de înrădăcinată pentru ca o campanie electorală la fel de bogată în spectacole, defilări, stringeri de mină și mai ales discursuri ca orice altă campanie electorală, să nu mai satisfacă.

Aceasta ni se pare mult mai important decît procentajul pe care-l va obține unul sau altul dintre candidați, deși nu putem să nu salutăm faptul că Wallace e într-o binemeritată descreștere, și

▲ Cîteva milioane de dolari sînt prețului minim al unei campanii electorale americane. Dar nu prețul acestor carnavauri în care se amestecă, de-a valma, promisiuni răsunătoare, mini-jupe și jocuri de lumini este vinovat de gustul lor amar. Ce li s-ar putea reproșa, în primul rînd, este intenția de a transforma dezvoltarea în circ, intenția de a înlocui ideile cu picioare frumoase.

mai ales că argumentele electorale care au deplasat voturile între Humphrey și Nixon erau legate de făgăduieli — depinde cît de sincere — de pace în Vietnam.

Ceea ce reținem însă, în primul rînd, în prețuia acestor alegeri americane este că sînt puse sub semnul întrebării — de la dreptul aparatelor la a hotărî candidații, pînă la rolul în lume al puterii, și la mituri pe care evidențele le-au dezmințit de mult — cîteva din marile rămîneri în urmă ale Statelor Unite.

Chiar dacă americanii care-și pun aceste întrebări sînt minoritari, ei vor fi totuși, după părerea mea, singurii care vor cîștiga, într-adevăr, în alegerile din 5 noiembrie. Pentru că prea multă putere și prea puține întrebări, înseamnă faliment.

FILMELE ORWO ACCESIBILE ORICUI

Chiar dacă intențiile și obiectivele de fotografiat sînt diferite, sînteți de fiecare dată tentat să alegeți **FILME ORWO**.

Explicația este simplă: deplina dv. încredere în **FILMELE ALB-NEGRU** și **FILMELE COLOR ORWO**.

Ele corespund exigențelor fotografiei moderne.

Beneficiați de această îndelungată experiență, alegînd pentru fotografia dv. **FILME ORWO**.

VEB FILMFABRIK WOLFEN
Republica Democrată Germană

**OR
WO**
Film

COLIERUL DE PERLE

De ici, de colo...

● «Atenție: versuri!»
(Inscripție pe un plic primit la redacție.)

● «Omul avea doi ochi negri dintre care unul lipsea».

(Din raportul unui comisar.)

● «Accesul în maternitate strict interzis copiilor».

(Pe ușa de intrare a unei case de nașteri.)

● «După logodnă inima junelui avu multă bătaie de cap».

(Dintr-un roman foileton.)

● «Dacă veți folosi cosmeticele noastre, corpul dv. va dura cât timp veți trăi».

(Reclama unei fabrici de cosmetice din Chicago.)

● «Orar: deschis zilnic. Luni după-amiază repaus duminical».

(Anunț pe ușa unei bodegi din Barcelona.)

● «De necrezut! De la pământ la cer numai cu 50 de dolari».

(Reclama unei firme de pompe funebre din Philadelphia.)

varietăți

UN „SUPER“ NORDIC

◀ Într-o unică încăpere, cu o suprafață de 47 000 de metri pătrați, dintr-o construcție denumită Taby Centre, în apropiere de Stockholm, s-au deschis numeroase magazine de tot felul, o sală de cinema, un oficiu poștal și trei instituții bancare. Este prevăzut ca în anul 1970 acest centru social-comercial să mai cuprindă: un spital, școli, săli de sport, bazine de înot. În timpul verii, ca și în timpul asprei ierni nordice, vizitatorii gigantescoi construcții se vor bucura de aceeași climă blândă, produsă cu cele mai moderne mijloace de condiționare a aerului.

ZEPELINUL DIN NOU ÎN ACTUALITATE

Da, la Tokyo: dirijabilul HIRYO, de 49 metri lungime, cu 50 pasageri la bord.

Obiectivele zborului: reclama!

DE LA RAMSES LA DRALON

Faimosul obelisc din Paris, păstrător de mărcuri ale străvechii civilizații egiptene, a fost deunăzi martorul unei demonstrații a civilizației lui Rhovyl, Dralon, Crylor, moderne produse sintetice, înlocuitoare ale blănurilor naturale. După cum se vede, în noile toalete s-au gătit nu numai modele în carne și oase, ci și altele în nichel și cauciuc.

MICUL GHID

La vîrsta de cinci ani, Marie Bernadette din Fresnay-sur-Sarthe — la început intrigată, apoi interesată — a sfîrșit prin a face o adevărată pasiune pentru indeletnicirea tătucului ei, ghid al unui muzeu etnografic din orașul natal. Urmărindu-l pas cu pas și reținînd cuvînt cu cuvînt explicațiile lui, micuța este acum ea însăși un admirabil ghid, adăugînd la erudiția «profesională» farmecul celor cinci anișori.

GASTRONOMICĂ

Surpriză speologică

De data aceasta speologii nu au nici un merit. Grotă nu a fost descoperită, nu a fost studiată, nu a fost amenajată și nici dată în folosință de ei. Nici un merit, dar și nici o vină. De aceea sînt admiși și ei, asemeni oricărui novice, să exploreze echipați în haine și pantofi de orăș în orice zi de la orele 10 la 24.

Coborînd, fără pericol, o scară de lemn în mai puțin de un minut, cele două încăperi ale grotii suscită interesul de la prima vedere: stalactite luminate de făclii adăpostesc, ici colo, în umbra lor lilieci tăcuți. Prin cîte un cotlon, privirile mai agere descoperă cîte un arici încremenit, cu țepii zbîrlîți.

Pentru ostentivii temerari care pătrund în această cavernă s-au instalat mese joase și grele din stejar cioplit la care pot tăifasui pe îndelete fie pe băncile acoperite cu piețele de iepure, fie pe trepiede surprinzător de comode. Și cum orice expediție deschide apetitul, este recomandabil a fi încercate specialitățile acestei originale locanțe subterane, fiindcă, contrar aparențelor, este vorba de un local.

O rație normală pentru un «explorator»... normal, la o oră convenabilă ar putea fi formată din două ouă um-

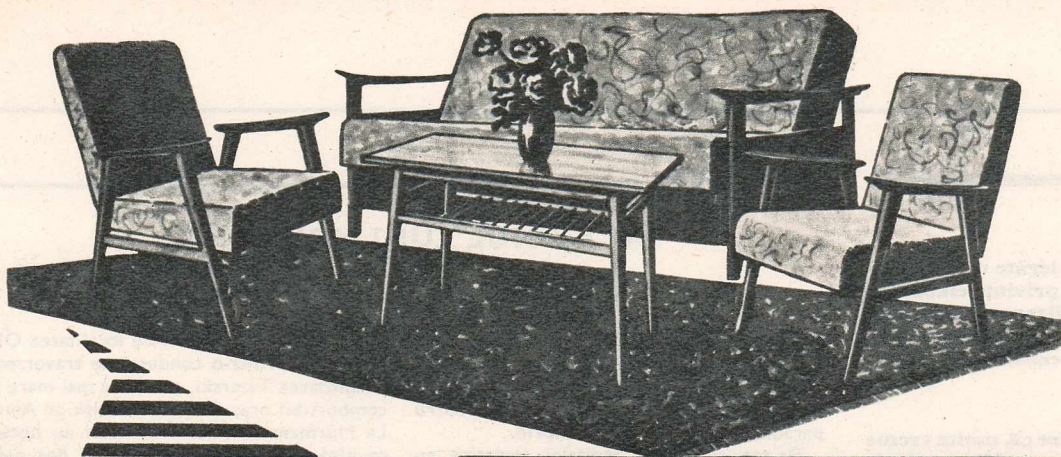
plute, o frigăruie înăbușită, stropit corect cu 1/4 vin. Faptul că gospodar localului te îmbie cu cîteva feluri de ouă umplute (cu maioneză, cu pește cu brînză etc.) permite alegerea după gust. Frigăruia merită toată atenția — mai ales dacă «exploratorul» nu suferă de ficat. Pe bețioșor stau înfipte bucățele de file de porc printre care, pentru a se evita monotonia, s-au intercalat felușe de costiță și ciuperci albe bine pătrunse de foc și stropite suculenț cu un sos picant de roșii amestecat cu vin, sos care nu ocolește garnitura de cartofi crocanți spiralați, ci dimpotrivă. Sfertul de vin este absolut suficient dacă-l beți pe cel al casei sau, mai precis, dacă-i spuneti pe nume: Fetească regală. Nu trebuie neglijată nici salata de legume cu sos de tomate și măsline care este de asemeni o specialitate de casei.

Și fiindcă sînt curioși care ar dori să știe cam cît poate costa o asemenea expediție, socoteala o pot face chiar cei slabi la matematică: 1,50 lei urou, 8 lei o frigăruie, 3,50 o salată și 7 lei 1/4 Fetească regală. Simplu, nu?

Și acum, pofță bună!

P.P. NAȘU

P.S. Adresa: restaurantul «LA PEȘTERA», Piața Rosetti, București.

produse
ale
întreprinderilor
Ministerului
Economiei
Forestiere

suplă
elegantă
modernă

garnitura de hol

NORMA

camera combinată

confortabilă
rezistentă

GARNITURA DE HOL NORMA

suplă, elegantă, modernă, este un produs superior pe care îl recomandăm atenției dv. Avind o construcție simplă și dimensiuni convenabile, garnitura de hol NORMA îndeplinește toate condițiile unui produs superior.

Preț de vânzare: CANAPEA EXTENSIBILĂ 1 951 lei, FOTOLII 1 200 lei (2 buc.), MĂSUȚĂ 258 lei.

CAMERA COMBINATĂ CIBIN.

Un produs nou, modern și atrăgător, care va aduce în apartamentul dv. o notă desăvârșită de confort și bun-gust. Linia suplă precum și multiplele posibilități de utilizare a pieselor fac din Camera combinată CIBIN o garnitură care nu trebuie să lipsească din nici un cămin. Camera combinată CIBIN are următoarea componență:

- dulap combinat cu oglindă
- „ cu două uși
- masă extensibilă
- măsuță fantezie
- canapea extensibilă

— fotoliu (se livrează cu două fotolii)

— scaun Olt (se livrează cu 4 scaune)

lei	2 432
„	1 351
„	677
„	274
„	2 805
„	3 003
„	3 199
„	766
„	809
„	851
„	248
„	261
„	274

Prețurile la canapea, fotolii și scaune oscilează în funcție de calitatea stofelor.

PARIS

Tratativele anglo-franco-vest-germane legate de construirea unui Airbus întâmpină dificultăți în privința elaborării programului de construcție și comercializare a aparatului. Se consideră că orice amânare a primului zbor, programat pentru 1971, favorizează nemijlocit pe constructorii americani.

STUTT GART

Constructorii de automobile sînt de părere că, multă vreme încă, oțelul va rămîne materialul indispensabil în uzinele de automobile. Cifrele sînt concludente: pentru construcția automobilelor aflate în circulație acum în R.F.G. s-au folosit aproape 7 milioane tone de oțel.

LA PAZ

Fostul ministru de interne bolivian, Antonio Arguedas, a recunoscut că înainte de a fi fost numit în această funcție a fost agent al serviciului american de spionaj — C.I.A.

BUDAPESTA

Un program pentru aprovizionarea cu hîrtie: anul acesta se produc 260 000 tone — de două ori mai mult decît în 1958. Pînă în 1970 producția se va ridica la 320 000 tone, iar apoi, în 1975 — la peste 600 000 tone.

NEW YORK

Moștenitorii reginei cosmeticii, Hélène Rubinstein, trebuie să plătească un impozit de peste 8 milioane dolari pentru cei aproape 40 000 000 dolari care le-au revenit după decesul acesteia.

KÖLN

Problema timpului liber în centrul atenției sociologilor. Anul viitor se va deschide aici o mare expoziție intitulată «Timp liber '69».

HOUSTON

Cu ajutorul calculatoarelor și al altor aparate de precizie, experții Centrului navelor spațiale cu echipaj au efectuat pînă în prezent un milion de aselenizări simulate. În funcție de rezultatele obținute, zborul spre Lună va putea fi tentat de un echipaj american în 1969.

WONSAN

La uzina de vagoane o brigadă de sudori coreeni a realizat o performanță în ritmul de producție. Folosind o nouă metodă de sudură electrică rapidă, brigada a executat în numai 8 ore un volum de muncă pentru care erau necesare pînă de curînd 24 de ore.

ARMONIE...

Funcția umanizatoare a muzicii, efectul ei înălțător, nu mai au nevoie de sublinieri suplimentare. Veacurile au depus — generație după generație — mărturii concludente în acest sens și muzica, bun comun al melomanilor de pe toate meridianele, se îmbogățește mereu cu noi opere și — cîteodată — capodopere, apropiindu-i pe oameni, oferindu-le emoții estetice adeseori de neuitat.

În categoria evenimentului muzical memorabil se înscrie de bună seamă și un festival recent desfășurat la New York. Memorabil din mai multe puncte de vedere — cel dintîi fiind, desigur, acela al caracterului cu totul original al muzicii prezentate. Tot atît de viu în amintire va rămîne însă acest eveniment și prin inedita idee a managerului de a răsplăti bănește pe ascultătorii dovediți apti să urmărească pînă la sfîrșit fiecare lucrare. Într-adevăr, dacă biletul de intrare a fost fixat la suma de cinci dolari, ascultătorului i se restituia, în schimb, cîte 15 cenți pentru fiecare sferă de oră petrecută în sală. Celor descoperiți la locul lor la sfîrșitul festivalului li se

promitea suplimentar un mare premiu special. Avantajele condiții au atras mulți amatori. Puțini însă și-au recuperat banii, și surse indeobște bine informate cred a ști că premiul final n-a fost decernat. Motivul? Aminteam mai sus calitatea cu totul inedită a lucrărilor prezentate. Un singur exemplu va fi grăitor. Opera «Neliniste», datorată compozitorului Eric Sally, și prezentată la festival, este alcătuită dintr-o singură frază muzicală ce se repetă de 840 de ori. Executarea lucrării (sau, mai propriu în cazul de față, «execuția») durează... 14 ore. Acest regal artistic a înfrînt chiar și rezistența celor mai rafinați melomani nord-americani, stimulați de ideea premiului cel mare și de loc neobișnuit — mai ales în epoci de campanie electorală — cu ascultarea aceluiași teme repetate la nesfîrșit. Festivalul a trebuit astfel, pare-se, să se desfășoare în prezența unui număr mereu mai restrîns de auditori. În schimb lumea nord-americană s-a putut lăuda — așa cum a remarcat un umorist — că a obținut în sfîrșit... armonia.

L. SĂRĂTEANU

MOSCOVA

ÎN AJUNUL LUI 7 NOIEMBRIE

Correspondență specială de la Dic. BABOIAN

Nici nu s-a stins bine eoul marșului jubiliar al tineretului, în cinstea celei de-a 50-a aniversări a Comsomolului, și în Piața Roșie au și fost reluate repetițiile pentru parada militară de 7 Noiembrie.

Pe tot cuprinsul capitalei sovietice au reapărut imensele panouri cu lozinci și elemente decorative. Reflectoarele instalate în jurul monumentelor și al clădirilor mai importante așteaptă să-și reia asediul cu fasciculele lor de lumină orbitoare. Pentru a îmbrăca Moscova în hainele de dublă sărbătoare s-au folosit — după cum relatează ziarele — nu mai puțin de 5 tone de vopsele și zeci de mii de metri de mătase roșie. Marile bulevarde sînt acum dominate de șirul fanioanelor triunghiulare, purtînd chipul lui Lenin și însemnele Comsomolului.

În întîmpinarea zilei de 7 Noiembrie sute de colective de muncitori și tehnicieni și-au îndeplinit și depășit sarcinile de plan. Constructorii, de pildă, anunță că în primele 10 luni ale acestui an au dat în folosință 2 700 000 mp de suprafață locuibilă.

În sudul Uniunii Sovietice, Erevanul, care a sărbătorit zilele acestea 2 750 ani de existență, raportează valoarea producției sale industriale globale pe anul acesta: un miliard trei sute milioane ruble, față de numai 340 000 ruble în 1913. Din Extremul Orient, petrolistiții Sahalinului anunță că în cinstea lui 7 Noiembrie au extins perime-

trul forajelor la 120 km de localitatea Oh; asigurînd, printr-o conductă ce traversează strîmtoarea Tatarski, un debit mai mare de combustibil orașului Komsomolsk pe Amur. La Murmansk, minerii nordului au hotărât ca pînă la sfîrșitul acestui an să dea pe plan 200 tone de apatită. 12 turkmeni d'ispravă anunță și ei o performanță: au împlinit zilele, acestea cîte 100 ani fiecare, după ce vreme de 80 ani au muncit pe plantații de bumbac. S-a calculat că bumbacul recoltat de ei echivalează cu materia primă necesară confecționării de îmbrăcăminte pentru toți cei două milioane de locuitori ai Turkmenei. Fabrica de bijuterii din Moscova a realizat un record, îndeplinind planul cu 300% : aducînd astfel un plus de beneficii de 20 000 ruble.

19 teatre moscovite au pus în scenă 34 spectacole, între care piesa «Un pum de scînteie» de V. Ivanov și V. Beilis, care evocă drumul istoric al Comsomolului leninist. Un deosebit interes prezintă seria de filme documentare, realizate de cinești-amatori, care rulează în prezent la cinema: tograful «Rossia». Cronicarii afirmă că acest pelicule reprezintă, laolaltă, un adevărat letopiseț al Revoluției. În aceste zile de ajun, din toate colțurile U.R.S.S. și de peste hotare continuă să sosească oaspeți care vor lua parte la festivitățile de 7 Noiembrie

AREZZO

PATRU SERI ÎN CĂUTAREA UNUI DEZNODĂMÎNT

Correspondență specială de la Valentin SILVESTRU

Arezzo, vechi oraș toscan, patria lui Guidó Monaco, inventatorul notelor muzicale, cu grădini prin care și-au plimbat multă vreme pașii Dante, Michelangelo, Petrarca, cu catedrale împodobite de Luca della Robbia și Piero della Francesca, e astăzi, printre altele, sediul unui interesant festival teatral consacrat piesei scurte din toate timpurile și pantomimei. Ajuns la a patra ediție în acest an, «Il Festivalo Internazionale dei Atti Unici» s-a bucurat de participarea trupelor din zece țări. Timp de patru seri, în sala vastă a teatrului «Petrarca» s-au desfășurat spectacole de patru-cinci ceasuri, cu felurite piese, experiențe și aspirații mai mult sau mai puțin împlinite, într-un evantai multicolor de inițiative tineresti.

O remarcabilă și curajoasă pantomimă pe teme politice actuale, prezentată de formația spaniolă «Los Juglares» din Barcelona, o poetică suită de scenete mimate, compusă de compania olandeză «Carusel», un foarte comic recital al mimului parizian

Pierre Byland și cîteva scene înfățișate de trupa din Brno (Cehoslovacia) au demostat virtuțile inalterabile ale unui gen revitalizat azi cu mult succes. În secțiunea teatrului de proză, în care au fost urmărit cu interes piesele scurte ale francezului Jean Tardieu jucate de elvețienii din Montreux și «Ubu rege» în viziunea tinerilor actori din Genova, a strălucit spectacolul românesc al Studioului experimental al Teatrului Național din Cluj cu piesele «Visul de Dumitru Radu Popescu, în interpretare singulară a Silviei Ghelan, și «Rochia» de Romulus Vulpesco, interpretată de Melani Ursu și Teodora Manzanitis — spectacol regizat de Vlad Mugur. La sfîrșitul primei lucrări, publicul — mai numeros ca în celelalte seri și deosebit de atent, față de alte seri în care și-a manifestat zgomotos sau prin fluierături nemulțumirea — a ovacionat-o în delung pe actriță pentru admirabila ei performanță; de asemenea, a rechemat de mai multe ori la rampă pe celelalte două actrițe

Colonelul Gheorghe Timofeevici Beregovoi, în vîrstă de 47 ani, Erou al Uniunii Sovietice, pilot emerit de încercare, pilotul cosmonaut al navei cosmice sovietice «Soluz-3», lansată la 26 octombrie.

COMENTARIU

Zile electorale decisive

prin telex din New York de la Silviu BRUCAN

Aceste ultime zile de campanie electorală, desfășurată în cel mai pur stil american, cu zgomot, viteză, ritm trepidant și suspense în crescendo, sugerează încordarea ultimelor numere la lansarea unei rachete în cosmos. Nixon, Humphrey, Wallace zboară peste continent în reactoare special rezervate cu credința insistent cultivată de entourage-ul lor că, cu cât vor ține mai multe discursuri, vor strânge mai multe mâini, vor ridica mai mulți bebeluși în aer, vor deveni mai populari, deși nici unul dintre ei nu posedă acea putere de a vrăji și atrage mulțimea care se numește farmec.

Accentul cade acum pe mijloacele de comunicare cele mai eficiente, care ajung instantaneu la milioane de oameni din orice colț al țării — radioul și televiziunea. Cele mai solemne și mai pretențioase programe, pentru a nu mai vorbi de filmele polițiste de noapte, sînt întrerupte la fiecare sfert de oră și în locul reclamei de țigări, pastă de dinți sau fulgi de ovăz îți intră în casă figura unuia dintre cei trei candidați în postura cea mai favorabilă, iar o voce de stentor îți elogiază meritele politice, administrative, familiale, trăsăturile morale și calitățile fizice. Măiestria regizorală, arta scenografică și cosmetică — toate sînt puse la bătaie pentru a crea « imaginea » omului providențial. Ziarele dezvăluie că Richard Nixon se bronzează artificial cu raze X și se rade de două ori pe zi, în timp ce părul lui Hubert Humphrey a devenit neverosimil de închis. Pînă și ultima redută, postul de radio Good Music Station, a succumbat în fața presiunii publicitare și, ca rezultat, o simfonie de Brahms sau vioara lui Jascha Heifetz sînt întrerupte pentru niște panegirice concrete care abundă de note superlative.

Și totuși experții prevestesc una dintre cele mai slabe participări la vot din istorie, iar clișeu cel mai abuzat pe care-l folosesc comentatorii pentru a descrie

reacția publicului este un «imens căscat». Într-adevăr, se cască mult aici, în primul rînd pentru că oratorii spun cam același lucru de mai multe ori pe zi, iar electronica este nemiloasă în denunțarea acestei practici, în al doilea rînd pentru că ocolesc problemele arzătoare la care oamenii așteaptă soluții.

Sondajele de opinii în privința șanselor candidaților sînt lansate cu un aer de certitudine care te face să te gîndești că americanii urmează a se prezenta la urne numai pentru a confirma exactitatea lor. Richard Nixon, candidatul republican, continuă să fie eroul tuturor pronosticurilor. El și-a axat acum campania pe două lozinci principale: necesitatea unei schimbări de conducere, pentru efectuarea căreia își oferă bineînțeles serviciile și respectarea «legii și ordinii», al cărei ascuțit este îndreptat împotriva mișcării populației de culoare. Humphrey se laudă că va repeta isprava lui Truman din 1948, cînd a cîștigat alegerile contrar tuturor sondajelor Gallup și făgăduiește tot ceea ce crede că poate servi acestui țel nobil. Declarația de sprijin a senatorului Eugen McCarthy, venită cam tardiv, a cuprins atîtea rezerve încît specialiștii se întrebau dacă trebuie trecută în coloana plus sau minus. Cît privește pe George Wallace, procentele sale au început să scadă de cînd și l-a ales drept partener pe generalul pensionat Curtis LeMay, pentru care bomba atomică nu este decît o armă la fel ca celelalte.

Abia aici înțelegi cîtă dreptate are Walter Lippman cînd scrie că problemele majore cu care este confruntată America au o asemenea dimensiune încît nu pot fi soluționate în numai patru ani. De altfel, candidații nici nu manifestă o asemenea ambiție. Predilecția lor merge mai curînd spre paleative decît spre soluții, ceea ce și explică de ce americanul de rînd nu așteaptă ziua de marți 5 noiembrie cu un entuziasm excesiv.

ere, care au jucat o parte din spectacol limba italiană. Personalități artistice itale și din alte țări au declarat fără echivoc reprezentanța română constituie punctul minant al secțiunii dramatice a festivalului. Din păcate, frumoasele medalii de aur împozantul trofeu cu Leul din Arezzo nu fost decernate în acest an. În programul pei engleze prezente la festival — program haotic și în bună parte ateatral — a urtat și un număr de o respingătoare vialitate. În timpul execuției acestui număr, copios fluierat și huiduit, numeroși spectatori au părăsit sala revoltați. Din dinul procurorului orașului, doi artiști englezi au fost arestați și deferiți justiției pentru obscenitate pe scenă. Cu toată aprobarea opiniei publice față de mani-

festarea tinerilor britanici, măsura luată împotriva lor a produs consternare; citeva zile mai tîrziu juriul de critici italieni a hotărît în unanimitate să demisioneze, fiind «în imposibilitate de a judeca cu toată seninătatea necesară». Comitetul de organizare a festivalului i-a primit demisia; felicitîndu-i pe toți participanții pentru «eforturi și rezultate», a anunțat, dezamăgind pe toată lumea, că nu se vor face clasificări și nu se vor acorda premii în acest an.

Rămîne, desigur, vie amintirea unei confruntări eficiente, care chiar dacă a generat unele insatisfacții a prilejuit în schimb constatarea îmbucurătoare a unei efervescențe a spiritului cetățenesc și a novatorismului serios în teatrele din multe țări și în special în rîndurile formațiilor tinere.

SURPRIZE RECIPROCE

Așadar, planul ministrului belgian de externe Harmel, de folosire a mecanismului Uniunii Europene Occidentale pentru a introduce Anglia în Piața comună «pe ușa din dos» — după expresia lui Maurice Trowbridge de la «Daily Express» — a fost îngropat. Se pune întrebarea: oare autorii planului nu se așteptau la un asemenea final, avînd în vedere încercările anterioare asemănătoare? Pe ce se bazau acum?

După ce faptul s-a consumat, iese la iveală că totul s-a bazat pe aranjamente de culise între reprezentanții diplomației belgiene, olandeze, engleze și vest-germane, cheia succesului deținînd-o, evident, Republica Federală a Germaniei. Sursele franceze arată că înaintea reuniunii U.E.O. de la Roma, Franța a căutat să contracareze înțelegerile de culise prin convorbiri directe între ministrul de externe francez Debré și Pierre Harmel, precum și între exponenții Parisului și Bonnului. Rezultatul? Franța a primit asigurarea că la Roma nu va avea loc o dezbatere propriu-zisă asupra planului Harmel și nici nu vor fi puse în discuție măsuri organizatorice pentru a-l îndeplini. Numai că mare a fost surpriza reprezentantului francez, Lipkovski, cînd a constatat că, chiar de la începutul reuniunii, miniștrii de externe ai Belgiei și Olandei l-au pus în fața faptului împlinit, încercînd să forțeze o dezbatere și totodată luarea de hotărîri concrete. A urmat o scenă caracterizată de corespondenți drept «violentă», cu prilejul căreia partenerii Franței au fost acuzați de a fi

organizat o «adevărată conjurație». O oficialitate a declarat: «A fost o ciocnire destul de violentă iar francezii au avertizat Belgia că, dacă insistă pe această linie, se va ajunge la aruncarea în aer a Pieței comune». Și totuși pînă la urmă planul Harmel a fost înmormîntat, dar nu ca urmare exclusiv a violentei reacții franceze. Este evident că ceea ce comentatorii au denumit «defecțiunea vest-germană» din tabăra conjurației a jucat rolul decisiv. Așa cum reprezentantul francez a avut surpriza să constate că înțelegerea n-a fost respectată, în aceeași măsură sprijinitorii planului Harmel au fost surprinși să constate că ministrul de externe vest-german, Willi Brandt, lipsea la apel, deși urma să aibă un rol decisiv. În ultimul moment el a plecat într-un turneu în America Latină, «aflîndu-se la mii de mile distanță de locul unde trebuia de fapt să fie» (Daily Mirror). În preajma reuniunii de la Roma, cancelarul Kiesinger i-a atras atenția «să nu mai sîcîie Franța» cu proiectele belgiene și, de aceea, în ultimul moment, în loc să se ducă la Roma, Willi Brandt a preferat turneul latino-american. Așa se explică de ce la ora actuală ziarele engleze nu mai afirmă ca în trecut că speranțele de a intra în Piața comună au fost spulberate de vetoul francez, ci de «evaziunea vest-germană». De altfel acest lucru nu se întîmplă pentru prima oară și de aceea nu este de așteptat ca viitoarea sesiune din ianuarie să aducă speranțe noi pe malurile Tamisei.

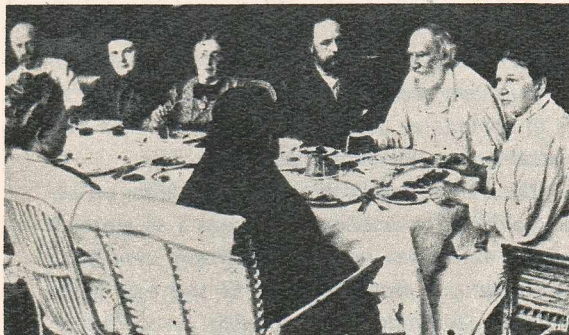
Nicolae LUPU

◀ O impozantă manifestație a avut loc în capitala britanică, în semn de protest împotriva agresiunii americane în Vietnam, pentru disocierea Angliei de politica S.U.A. În această regiune a lumii.

ARHIVA-FOTO

MOARTEA TITANULUI

În jurnalul său intim, Tolstoi scria către sfinșitul anului 1909: «Aici, la lasnaia Poliana, viața mi-i cumplit de otrăvită: orilncotro mă întorc, rușine și suferință.... Un lucru mă chinuiește din ce în ce mai mult — nedreptatea luxului nebun în mijlocul sărăciei și mizeriei care mă înconjoară și care nu trebuie să existe...» Citeva luni mai târziu avea să însemne în același jurnal hotărârea luată: să plece la mănăstire, pentru a scăpa de atmosfera căminului său — în care trăise și scrisese aproape o jumătate de secol. La 28 octombrie 1910 pleacă în secret de la lasnaia Poliana (domeniul său, din guvernământul Tula), îndreptându-se spre mănăstirea unde spera să-și găsească liniștea sufletească. Lev Nikolaievici Tolstoi era pe atunci în vîrstă de 82 de ani. Cutezanța aceasta avea să fie plătită scump; în timpul călătoriei, Tolstoi se îmbolnăvește de pneumonie și își dă sfinșitul la 7 noiembrie 1910, într-o obscură stație de cale ferată — Astapovo.

Fotografia pe care o prezentăm înfățișează o masă care reunește, la lasnaia Poliana, toate personajele care au jucat un rol în drama familială a titanului. Prima din stînga, văzută din spate — fiica scriitorului, prințesa Obolenski; în dreapta ei, tot cu spatele — sora lui, călugărița; ultima din dreapta — contesa Tolstoi, apoi, văzută din față, Lev Tolstoi și încă patru membri ai familiei. Aceasta este ultima fotografie cunoscută din viața marelui scriitor.

COMPUTER

- În legătură cu intențiile amiralității britanice de a reconstitui flota mediteraneană, experții navali precizează că dintre cele 157 vase de război aflate în dotare, doar 60 sînt disponibile pentru acest scop.

- 248 de alpinisti amatori și profesioniști au pierit anul acesta în Munții Alpi.

- Bacalaureat 1968 în Franța: 207 904 candidați, 169 000 admiși adică 81,5%.

- 650 000 șomeri înregistrați oficial în Italia; cu 74 000 mai mult decît în anul trecut.

- Uzinele japoneze de automobile produc în acest an 4 000 000 de autovehicule, dintre care 2 000 000 sînt mașini utilitare.

- După cele mai recente evaluări, resursele mondiale de combustibil mineral ar fi între 10 și 25 miliarde tone de combustibil convențional.

- Valoarea producției întreprinderilor străine controlate de capitalul S.U.A. se ridică după unele evaluări la 125 000 000 000 dolari.

- Experții americani avertizează: persoanele între 25 și 35 de ani care fumează mai mult de 40 de țigări pe zi își scurtează viața, în medie, cu 8 ani.

NU MARIAJ, DOAR CONCUBINAJ

Așadar, ceea ce la început au fost niște știri relativ rezervate, strecurate în paginile interioare ale ziarelor vest-europene, devenind apoi rumori intense oglindite în pagina întâia, continuate cu luări de atitudine oficiale sau oficiale, pe tonuri mai mult sau mai puțin dramatice, s-au confirmat în cele din urmă într-un fel. Într-un fel, spunem, pentru că, dacă inițial se vorbea de o asociere în sensul unei acaparări pe cale «actionară» a celei de-a doua firme producătoare de automobile din Franța — Citroën (500 000 automobile în 1967) — de către prima producătoare vest-europeană — firma italiană Fiat (1 300 000 automobile în 1967) — acordul semnat la 26 octombrie se referă doar la cooperarea viitoare pe plan tehnic și financiar între cele două societăți. Cu alte cuvinte — așa cum se exprimă plastic un comentator de la un săptămînal economic francez — în loc de mariaj, un concubinaj.

Ce l-au determinat? Despre motivele lui Citroën — firmă cu tradiție, unul dintre pionierii industriei mondiale de automobile — s-a afirmat că au la bază o «situație de criză». Fapt dezmințit de conducerea societății, care recunoaște însă că există o «baterie a pasului pe loc» oarecum neliniștitoare, dar care — se afirmă în același timp — n-ar avea legătură cu ideea asocierii care «se coace» de zece ani. Trebuia doar hotărît între o «soluție franceză» (se vorbea chiar de un acord cu Renault-Peugeot) sau una internațională. Și s-a optat pentru această ultimă formulă. Cît privește Fiat-ul, pentru acesta nu este vorba doar de o simplă problemă de dimensiune — respectiv de mărirea «imperului». Firma italiană este interesată într-o asociere cu Citroën și pentru aureola tehnică a acesteia, dar și pentru că, astfel obține o «cauțiune pentru piețele franceză și belgiană».

Acestea ar fi aspectele tehnico-economice — cauzele imediate — care au dus la acordul menționat. Dar există și implicații de ordin politic — și lor li se datorează, în ultimă instanță, învingerea diferitelor dificultăți ivite de o parte și de alta și ajungerea la un numitor comun. Aceste aspecte sînt reliefate pregnant de această unică frază desprinsă dintr-un comentariu al săptămînalului italian «Tempo»: «Unitatea europeană poate totuși începe de la automobile. Dintr-un acord Fiat-Citroën se va naște al treilea «mare» al industriei mondiale de automobile — după General Motors și Ford». Iată deci exprimate cele două fețe politice ale acordului. Una — de a concretiza construcția Europei «celor șase», măcar pe planul construcției de automobile. Apoi, și pornind de la aceasta, doar o concentrare europeană poate constitui în viziunea constructorilor de automobile vest-europeni, singura ripostă posibilă putericii ofensive americane. Ofensivă manifestată chiar pe bătrînul continent, prin: acapararea a jumătate din industria de automobile britanică, a 30% din cea vest-germană și 15% din cea franceză; investirea în Europa occidentală de către General Motors, Ford și Chrysler a unei sume de două ori mai mare decît investițiile făcute de constructorii vest-europeni; asigurarea discretă a controlului asupra societăților vest-europene de echipament și accesorii pentru automobile. Sînt argumente suficiente de «grele» — privite prin prisma politicii franceze față de Piața comună și «sfidarea americană», pentru a face să fie lăsate deoparte reticențele franceze. Ele își găsesc oglindirea, de altfel, printre rîndurile acordului Fiat-Citroën, atunci cînd este vorba de asigurarea unei mai mari competitivități pe piața mondială.

C. IACOB

BENIGNUL ASASIN

Nu poate decît să ne bucare dibăcia cu care poliția mexicană a pus laba pe marele asasin Azucano Viniegra. 20 de crime și o evadare în care 5 gardieni «au dat în primire» — nu e de ici de colo. Viniegra era un bandit și jumătate. Omul nu era prost, dar nici poliția n-a fost proastă! L-a găsit în gaură de șarpe, adică exercitîndu-și funcțiile de sergent în poliție, exact vorbind, chiar în clipa cînd redacta o cerere de reangajare în poliție. Căci asasinul se ascunsese în haine de păzitor al ordinii. Nu-mi place să fac pe deșteptul și n-am să spun că descoperirea era la mîntea cocosului. Dar cînd vîd — pe diverse meridiane — cîți proști se înscriu în rîndurile oamenilor inteligenți, cîți carieriști luptă cu toată energia împotriva carierismului, cîți lingușitori fac front unit pentru a demasca lingușeala, cite mediocrități se zbat pentru a răpune

CRONICA DE TREI SECADE

definitiv mediocritatea. cîți incapabili nu mai suportă incompetența, cite neadevăruri caută înfrigurate masca adevărului — cînd vîd această panoramă, un bandit devenit polițist mi se pare floare la ureche.

ÎN EUROPA

Contradictoriu — ca să nu spun altfel — se mai vorbește despre Europa noastră în ultimul timp. Ba că-i leagăn, ba că-i butoi (de pulbere), ba că-i butoi și leagăn. De ce? Reuter anunță din Vaduz, capitala Liechtensteinului, că cinci obuze de mortier elvețian au căzut ziua în amiaza mare pe teritoriul ducatului. Ce spun autoritățile lie-

AEROPORTURILE ÎN ERA „JUMBO - JET” URILOR

«Într-un viitor apropiat cerul va fi aglomerat cu o autostradă într-o dîmnică de august». Rămărica, aparținînd unui ziarist italian, este numărat aparent glumeață. Datele statistice oglindesc o creștere impresionantă a circulației pe magistralele aerului — circa 15% anual.

Vara aceasta boomul aerian a înregistrat cifre record pe aeroportul «Kennedy», una dintre marile gări aeriene ale New Yorkului, au debarcat într-o singură zi 50 000 pasageri; la Chicago s-au înregistrat zilnic cîte 217 decolări și aterizări; pe aeroporturile italiene au coborât și și-au luat zborul în rîstimp de o lună 33 811 avioane (1 209 627 pasageri). Puse în imposibilitate de a-și respecta programul, avioanele se rotesc deasupra aeroporturilor sau staționează la sol așteptîndu-și rîndul să vină ori să plece în cursă. Căci supraaglomerarea aerului este o metaforă care se traduce concret și terestru în supraaglomerarea aeroporturilor. Chiar și vasta poartă arieană Paris-Nord, concepută pentru a primi 26 000 pasageri pe an, va deveni în scurt timp insuficientă. Situația se va agrava considerabil o dată cu apropiata intrare în scenă a «Jumbo-Jet»-urilor, avioanele gigant. Prim-născut din această serie, Boeingul 747 — 490 locuri, 928 kilometri pe oră — își va face apariția pe la mijlocul anului viitor. În acest context de criză, problema aeroporturilor face obiectul a numeroase studii și conferințe între experți și reprezentanți ai industriei și companiilor aeronautice. Paralel cu construirea unor noi aeroporturi de mare capacitate și îmbunătățirea dotării celor existente cu noi piste și aparataj radar și electronic perfecționat, se pune și problema unor restricții în ce privește abordarea marilor aeroporturi. În cadrul unor recente discuții cu reprezentanți ai industriei aeronautice, experții FAA (Agenția federală pentru aviație Statelor Unite) — pornind de la premisa că în S.U.A. se prevede pentru viitorii cinci ani creșterea cu 74% traficului aerian — au cerut aplicarea unor măsuri de primă urgență. Printre acestea, declararea aeroporturilor din New York, Chicago și Washington drept «zone de înaltă densitate», pe care numărul zborurilor ar urma să fie limitat, în funcție de anumiți indici de viteză și zbor, în decolare și aterizare ș.a.

Propunerile — care ar urma să fie aplicate în decursul de cîteva ani — au stîrnit ecouri contradictorii. Ele s-au lovit în primul rînd de opoziția companiilor aeronautice care consideră, pare-se, mai rentabil să neglijeze întregul rețea generală ale traficului aerian și ale pasagerilor decît să se vadă lipsite, pentru o parte a aparatelor lor, de accesul pe cele mai mari aeroporturi ale țării.

Delia STEFA

În timp ce Jocurile Olimpice din Mexic s-au încheiat, la Lugano (Elveția) a continuat Olimpiada de șah.

chtensteiniene? Ele spun că se miră de ce se miră? Se miră fiindcă «nici o declarație de război nu însoțește cele cinci obuze». E rezonabil, e cartezian, e european. Cinci obuze care cad fără declarație de război nu pot decît să te mire. Și fiindcă se miră, fiindcă se constată lesne și cu ochiul liber că n-au fost nici victime, nici pagube, nu s'ar ordona nici mobilizarea generală a armatei ducatului, formată din 25 de soldați — cea mai respectabilă armată de care am auzit vreodată. Și atunci? Atunci, — așa cum se cuvine pe un continent care dat logica greacă, catedrala gotică și suprarealismul — atunci se rețin cu toată seriozitatea ipoteza unor erori logice. Și dacă e eroare, nu se trece nici la contractac, nici la bubuială, nici la... Liechtensteinul a fost bombardat din greșală, dar nu începe nici un război. Peste moartea mea, viața mai e frumoasă în scumpa noastră Europă.

Radu COSAȘU

carte

● In scrisul său de vaste rezonanțe, dar și de sintetice virtuți expresive, nu o dată Geo Bogza a surprins esențialul din activitatea unui om, din derularea unui eveniment. În medalioul **Perpessicius** («Contemporanul», 43), autorul Cărții Oltului face, printre alte relevante aprecieri, și următoarea afirmație asupra lui Perpessicius, omul, scriitorul și, mai ales, eminescologul: «Prin rezultatele ei, munca sa are ceva de titan. Prin spiritul în care a fost dusă, foarte mult de sfîș». ● Ca și pe alții, ne-a bucurat și pe noi prezența semnăturii lui Titus Popovici pe o bucată de remarcabilă proză publicată în ultimul număr al revistei «Viața românească»: Moartea lui Ipu. Bucuria e, firește, izvorită din regăsirea unuia dintre cei mai autentici prozatori ai literaturii noastre.

● Un roman despre dragoste și sport: **Un balon rida în poartă** de Neagu Rădulescu.

● Conferențiar dr. docent G.C. Chițimia a publicat recent la Editura Academiei volumul intitulat **Folcloriști și folcloristică românească**, în care se declară împotriva tuturor teoriilor despre lipsa de autenticitate a folclorului cules de V. Alecsandri. De asemenea, cartea are meritul de a pune cititorul în contact cu personalitatea unor folcloriști de valoare din trecut ca B.P. Hașdeu, T.T. Burada, D.F. Marian, dr. G. Tocilescu, A. Lambrior, M. Gaster, G.I. Pitig și D. Stănescu, fiind o imagine oarecum completă asupra evoluției ideilor despre folclor din secolul trecut în țara noastră. E și motivul pentru care ne îngăduim s-o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri.

● Cartea **Pablo Picasso** de Antonina Valentin e un util ghid pentru cunoașterea vieții și operei marelui artist. Dar nu numai atât. Cartea ne mai aduce la cunoștință cite ceva din uriașul proces și laborator de creație ale lui Picasso. În românește de Pericle Martinescu (Editura Meridiane).

● Încredere în viabilitatea și viitorul romanului — prin oricâte metamorfoze mai mult sau mai puțin perisabile ar trece genul — ne însușă cartea scriitorului și criticului englez E.M. Forster: **Aspecte ale romanului**. Traducere și postfață de Petru Popescu (Editura pentru literatură universală).

● Se află în librării studiul concentrat al prof. Jean Deffradas: **Literatura elină**. Traducerea din limba franceză de Ileana Vulpesco. Introducere, antologie și note de A. Ptakowski (Editura tineretului, Colecția Lyceum).

● Tot în aceeași colecție a apărut și volumul **Pagini alese** de B.P. Hașdeu. Studiu introductiv și note de Mihai Drăgan.

cinema

● In citeva orașe din țară se desfășoară tradiționalul **Festival al filmului sovietic**. Cu acest prilej sunt prezentate următoarele noi producții: **6 iulie, Eu te-am iubit, Anna Karenina, Contemporanul tău, Marianna, agentul 0555 și Tandrete** (amănunte în pagina 14).

● **Înțeleptul de pe muntele blestemat**. Tragismul războiului căzut ca un cataclism în viața unei așezări pînă atunci fericite în liniștea ei patriarhală. Regia — Miodir Stamenkovic (R.S.F. Iugoslavia). În distribuție — Ljuba Tadic, Iosif Tatic, Branko Plesa, Vesna Krajna.

● **Minunata călătorie a lui Nils**

Holgersson. Trucajele și culoarea, exploatare la maximum, își dau mina pentru a sluji așa cum se cuvine — și atât cît poate ecranul s-o facă — farmecul acelei vrăjitoare din nord, pe nume Selma Lagerlöf. Regia — Kenne Fant. În distribuție — Sven Lundberg, Max von Sydow, Annika Tretow, Axel Duberg și o fostă mare vedetă — Gösta Ekman.

● **Ultimul voievod**. Atitudinea etică în fața unor evenimente sociale fundamentale. Tratarea cinematografică a citorva întâmplări reale este înfăptuită de regizorul bulgar Nikola Vilcev într-o modalitate care aparține filmului documentar. Interpreți — Vasili Popiliev, Bogomil Simeonov, Emil Grekov.

● **Mari actori pe ecranele noastre**: Orson Welles, Jeanne Moreau (Falstaff), Garry Cooper, Burt Lancaster (Vera Cruz), Rita Tushingham (Gustul micrii), Charlton Heston (Planeta maimuțelor).

teatru

● **Orașul nostru** de T. Wilder revine pe scena Teatrului Național «I.L. Caragiale» (în traducerea și versiunea scenică ale lui Ion Sava). Piesa — secțiune transversală în societatea unui mic oraș american — folosește modalități diverse de expresie scenică. Spectacolul e realizat cu înținută artistică și omogenitate — în ciuda ritmului inegal și a unei monotonii în exprimarea situațiilor (regia — Mihai Berechet). O creație remarcabilă, exuberantă — Coca Andronescu; o schiță — Mihai Fotino; o promisiune — debutantul Florian Pitig.

● **Meteorul**, piesă ciudată, violent satirică pînă la grotesc, a lui Dürrenmatt, în premieră la Teatrul «L.S. Bulandra». Protagonist — Toma Caragiu. Excelenți — Beate Fredanov și Septimiu Sever în rolul unui... octogenar. Bune compoziții — Mihaela Juvara, D. Onofrei și mai ales Rodica Tapalaga.

● **Teatrul din Satu Mare**, secția română, și-a anunțat repertoriul: **Haiducii** de V. Eftimiu, **Un loc rămas liber** de Ionel Hristea, **Manevrele** de Deak Tamas. Interesant, în colaborare cu Institutul de teatru, aici vor juca studenții bucureșteni: **Don Quijote** de Yves Jamiaque, **Cruciada copiilor** de L. Blaga și **Othello** de Shakespeare.

● **Premieră pe țară**: la Arad — **Iertarea** de Ion Băieșu (una dintre cele mai remarcabile lucrări din dramaturgia originală) în regia lui Dan Alecsandrescu. Protagonisti — Zoe Muscan și Iulian Copacea.

Septimiu Sever

muzică

Fănică Luca

● A plecat dintre noi **Fănică Luca**, strălucit artist, creator de cîntece și melodii de dans în stil popular, neîntrecut naist, mesager al folclorului nostru, purtînd departe peste fruntăriile țării melosul românesc pe care l-a făcut cunoscut și îndrăgit. A plecat dintre noi Fănică Luca. A rămas în urmă-i o amintire luminoasă, a rămas creația sa, adevărată școală pentru toți tinerii ce purced să deprindă măiestria mitologicului Pan.

● **Filarmonica «George Enescu»** își revia obișnuitele concerte de vineri-sîmbătă din sala Ateneului. Programul cuprinde o lucrare originală în prima audiere — «Cantata festivă» pentru cor și orchestră de Gh. Draga; Concertul nr. 15 (în Si bemol major) pentru pian și orchestră de Mozart; solist — **Al. Demetriad**; cea de-a VIII-a Simfonie de Antonin Dvorak. Dirigează **Mihai Brediceanu**.

● O impunătoare formație artistică (86 de persoane — dansatori și interpreți instrumentiști), **Ansamblul național folcloric din Republica Arabă Unită**, prezintă în ziua de 5 noiembrie pe scena Teatrului «Constantin Tănase», sala Savoy, un amplu program muzical-coregrafic înmănușind cele mai reprezentative producții folclorice ale populațiilor și zonelor geografice ale țării.

● **Teatrul muzical din Brașov** și-a făcut un obicei (bun și pentru colectivul său, bun și pentru spectatorii bucureșteni) din a organiza periodic turnee în Capitală. Cu concursul tenorului **Cornel Stavru**, ansamblul brașovean prezintă la Sala Palatului (9 noiembrie) opereta «Voievodul țigănilor»

plastică

● **Expoziția de artă plastică a U.R.S.S.** Aproximativ 50 de lucrări de pictură și grafică ale unor artiști din mai multe republici unionale. Omul domină cu plenitudine toate aceste pinze, integrat compozițional într-un spațiu variat. Cromatica e sonoră, și registrele ei cuprind toate gamele afective, de la cel poetic-optimist (T. Golimbiievskia: «Medaliata») la cel dramatic (Evsei Moisenko: «Pămintul»). O pictură pe linia tradițiilor și înaintașilor artei sovietice, inspirată de contemporaneitate, cu o puternică tendință spre desfășurări monumentale. Evenimentele cosmice inspiră pe graficianul I. Nekrasov (ciclul «Cer înstelat»), sau folclorul pe Boris Krilov («Cîntecul nordului», «Bilina»), după cum fantastică dă o atmosferă de intensă poezie gravurilor lui V. Blinov («La cea», «Plutește o corabie etc.») (Muzele de artă).

● **Andrew Stasik** (S.U.A.) — gravură. Gravurile lui A. Stasik sînt subtile referiri la natură. O casă, o

floare, nu sînt decît sugestia unui peisaj, pe care imaginația privitorului o completează sau o consumă afectiv. Dar «la Stasik — după cum remarcă prefațatorul expoziției — nu există subiecte ca atare; ceea ce ne prezintă este o stare de suprasaturare care se revarsă peste limitele obișnuite. Astfel, bogata sa serie a «Verii» este mai mult o proslăvire a luminii, a căldurii, a culorii și calmului hipnotic, decît o referire specifică la un anotimp» (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu).

● **Irina Borovski** — gravură, pictură, măști. Dacă în gravură artista ne propune o reîntoarcere spre imagini cu iz medieval, în pictură imaginile sînt încărcate de simboluri cvasisuprerealiste sau prerenascentiste («Basm I și II»). Imaginația tinerei artiste e mai fertilă în construcția măștilor care sînt de o reală expresivitate (Galeriile de artă, Calea Victoriei 132).

disc

● **Discul Pagini alese din muzica corală românească**, o autentică salbă de aur la care colaborează, în afara înaintașilor muzicii corale românești și a compozitorilor noștri contemporani, soliști de răsunet mondial ca **Nicolae Herlea** și **Valentin Teodorian**, precum și corul «Madrigal» (de aceeași notorietate), dirijat de **Marin Constantin**. Discul este destinat școlărilor și dascălilor lor. Se mai găsesc însă și nenumărați alți amatori care să aprecieze, la marea lor valoare, nestemate ca: «S-a dus cucus», «Vine, vine primăvara», «A ruginit frunza din vii», «Eu mă duc, codrul rămâne» sau «Somnoroasă pasărele» (EXD-1204).

● Și iată un alt disc, asemănător cu cel de mai sus, pe linia aceluiași parametri emoționali. În interpretarea **Corului de copii al Radioteleviziunii** dirijat de **Ion Vanica**, discul ne prilejuiește reîntîlnirea și reascultarea unor cîntece iubite nu numai de amatori de unicate discografice, ci de țara întreagă: «Mulțumim din inimă partidului», «Pui de lei», «Trei culori», «Pe-al nostru steag», «Hora Unirii» sau «Țara, dragă ne ești».

● Ceva nou în activitatea casei noastre de discuri: seria **La horă în sat**. Primul din serie, «Oltenia», ne aduce prin intermediul picupului viciuina, nervul, melodicitatea unor jocuri și dansuri autentice oltenesti: «Galacoul», «Călușul» și «Rustemul», dansuri specifice bărbătești, sau dansurile de fete «Crăițele» și «Sirba fetelor». La cele unsprezece cîntece existente pe ambele fețe ale discului și-au adus obolul: orchestra «Doina Olteniei» dirijată de C. Busuioc și D. Botezatu; întovărășită de renumiți soliști ai instrumentelor populare (EPD-1194).

televiziune

Din nou — pentru a cîta oară? — trebuie să constatăm că relevabile din programele televizate ale săptămîinii sînt doar afișele de teatru și film. Evident, nu-i puțin lucru și mulțumim și pentru asta. Dar cum rămîne cu «specificitatea» celei de-a noua arte?

DUMINICĂ 3 NOIEMBRIE. TV 1. Ce să reținem din telegazetărilor duminical? Prezența în studio a lui Dan Iordăchescu și o peliculă de Udo Jürgens. În rest... (17.30) ● 30 de minute de muzică populară românească. Dar, atenție, cu: **Maria Pițraru**, **Aurelia Fătu-Răduțu**, **Ion Lăceanu**, **Ion Dolănescu** (20.15) ● Teatru în studio ne face cunoștință cu dramaturgul american **Paddy Chayefsky** care s-a afirmat în ultimii ani mai ales ca scenarist pentru televiziune. Vom vedea una din lucrările sale: «Mama», cu contribuția actorilor **Marietta Rareș**, **Maria Cupcea**, **Victoria Mierlescu**, **Anda Caropol**, **Valeria Gagealov**, **Miha**

hai Heroveanu, **Al. Repan** ș.a. (21.35) ● **TV 2**. Bine au făcut telespectatorii că au cerut, bine a făcut TV că a aprobat reluarea excelentului serial de aventuri «Belphegor» (20.20) ● **Program muzical coregrafic**: **Cornelia Gavrilescu**, **Elena Simionescu**, **Ileana Pitca**, **Cornel Fiuțăneanu**, **Nicolae Rădulescu**, **Ludovic Konya**, **balerini și balerine**, **orchestra de cameră a Filarmonicii** (21.45).

LUNI 4 NOIEMBRIE. **Televiziunea** ne prezintă, cu aportul prețios al eminentului savant **C. Daicoviciu**, capitolul «Dacia» (I) din tema «Istoria civilizațiilor» (20.45) ● Un film în premieră pe țară, și încă cu **Brigitte Bardot**, ne obligă să reținem din timp fotolii în fața micului ecran. Așadar, filmul «Un drac de fată» (21.15).

MARȚI 5 NOIEMBRIE. O singură recomandare: spectacolul de la **Seară de teatru «Domni Glembay»** de **Miroslav Krleža** (20.20).

MIERCURI 6 NOIEMBRIE. Parcă ni s-a ughicit gîndurile. Într-adevăr, ni s-a făcut dor de fotbal: **România-Suedia** (tineret) și **România-Anglia** (13.00)

● **Sofia Vicoveanca**, **Mărioara Tănase**, **Dumitru Bălăgoiu**, **dirijorul Nicu Stănescu** — iată un buchet de îndrăgiți interpreți ai muzicii populare (20.00) ● **La Telecinematecă**, «Crucișătorul Potemkin», operă antologică din creația marelui **Serghei Eisenstein** (21.15).

JOI 7 NOIEMBRIE. **TV 1**. Cîntă **Lidith Picha** (22.20) ● **TV 2**. **Oistrakh**, **Richter**, **Kondrașin**, **Ghileles**, **Bela Rudenko**, **Maia Pliseșkaia**, **Galina Ulanova** — maeștri ai artei sovietice contemporane (21.30) ● **Rubrica Document și-a** făcut, pe drept, un larg cerc de simpatizanți. Azi: «**Insula Maorilor**» (22.00).

VINERI 8 NOIEMBRIE. «Cine va deschide ușa?», un film românesc cu copii dar nu numai pentru copii (21.25).

SÎMBĂȚĂ 9 NOIEMBRIE. **TV 1**. Deși pe elementul surpriză nu se mai poate conta, emisiunile cu actori de teatru care cîntă melodii de muzică ușoară, rămîn pe gustul telespectatorilor. Vom asculta azi pe **Vasilica Tăstaman**, **Coca Andronescu**, **Camelia Zorlescu**, **D. Rucăreanu**, **Sebastian Radovici** ș.a. (22.00) ● **TV 2**. **Balerina Elena Dacian** și **baritonul Emil Rotundu** la **Recitalul de sîmbătă seara** (20.50) ● Sîrșit de săptămîină cu «**Forsythe Saga**» (21.50).

Elena Dacian

pronospport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronospport nr. 44, din 3 noiembrie 1968

I. Cagliari-Lanerossi	1
II. Fiorentina-Bologna	1
III. Milan-Inter	x
IV. Palermo-Verona	1
V. Pisa-Atalanta	x
VI. Roma-Sampdoria	1
VII. Torino-Napoli	x
VIII. Varese-Juventus	x
IX. Metrom-«Pol.» Gl.	1
X. Minerul B.M.-C.F.R. Cluj	1
XI. Metalul Tr. S.-Gaz metan	1
XII. Chimia Suc.-Steagul roșu	x
XIII. Ind. sîrmei-C.F.R. Tim.	1

O SURPRIZĂ GASTRONOMICĂ? DA!

Expozițiile de artă culinară cu vânzare din cadrul

„Lunii Preparatelor Culinare”

1 - 30 NOIEMBRIE

Unde?

LA RESTAURANTELE DIN BUCUREȘTI

T.A.P.L. vă invită și pe dumneavoastră!